

INTERNATIONAL CONGRESS ON NEW TRENDS IN EDUCATION

December 13-15, 2024

Issue: 15

ABSTRACT BOOK ICONTE'24

CONGRESS THEME

***"ARTIFICIAL
INTELLIGENCE
IN EDUCATION"***

ORGANIZE YOUR
OWN CONGRESS AS
YOU WISH

**15th INTERNATIONAL
CONGRESS ON NEW TRENDS
IN EDUCATION
ICONTE 2024 ABSTRACT BOOK**

**15. ULUSLARARASI EĞİTİMDE
YENİ YÖNELİMLER KONGRESİ
ICONTE 2024 ÖZET KİTABI**

Editors/Editörler:
Prof. Dr. Erkan KIRAL
Dr. Ramazan BAŞARAN

Cover Design/Kapak Tasarımı:
M.Ali AKGÜN

Publication Date/Yayın Tarihi:
December 2024

15. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi, TÜBİTAK tarafından, 2223-B Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği almaya hak kazanmıştır.

Abstracts Referee

Dr. Adem BAYAR, Harran University, Türkiye
Dr. Adem BEYHAN, Ministry Education of Türkiye
Dr. Ali İlker KURT, Ministry Education of Türkiye
Dr. Ayşegül ATALAY, Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye
Dr. Ayşe OZTURK SAMUR, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Barış ÇAVUS, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Berkay ÇELİK, Ministry Education of Türkiye
Dr. Beste DINCER, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Burcu ALTUN BIRGUN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Caner CERECİ, Ministry Education of Türkiye
Dr. Corinne BRİON, University of Dayton, USA
Dr. Davut ELMACI, Amasya University, Türkiye
Dr. Dilek KARIŞAN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Dilek KIRNIK, Harran University, Türkiye

Dr. Duygu KONAY, Ministry Education of Türkiye
Dr. Emre DINÇER, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ertuğ CAN, Kırklareli University, Türkiye
Dr. Erkan KIRAL, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Eşef Hakan TOYTOK, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Türkiye
Dr. Ferah GÜÇLÜ, Ministry Education of Türkiye
Dr. Fırat Kıyas BİREL, Dicle University, Türkiye
Dr. Fulya TORUN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Gökhan AKSU, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. İnci OZTURK ERKOÇAK, Ankara University, Türkiye
Dr. İlknur DURDU, Ministry Education of Türkiye
Dr. Jianfeng YANG, Jiangxi Normal University, China
Dr. Larissa KOZIK, National Academy of Sciences, Belarus
Dr. Mehmet BİRGÜN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet ULUTAŞ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet MAZLUM, Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye
Dr. Mine BAYAR, Harran University, Türkiye
Dr. Nataliya MALAYA, Belorussian State University, Belarus
Dr. Ramazan BAŞARAN, Educator, Türkiye
Dr. Ramazan ERTURK, Ministry Education of Türkiye
Dr. Remzi Burçin ÇETİN, Ministry Education of Türkiye
Dr. Rukiye AYDOĞAN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Saadet KURU CETİN, Muğla Sıtkı Koçman University, Türkiye
Dr. Sinem KALENDER, Ministry Education of Türkiye
Dr. Tahir YILMAZ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Temel KALAFAT, Çankırı Karatekin University, Türkiye
Dr. Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ, Educator, Türkiye
Dr. Yıldız YILDIRIM GÖRGÜLÜ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Yusuf GİDİŞ, Ministry Education of Türkiye
Dr. Zeynep EREN, Sinop University, Türkiye
Dr. Xiaochuan JIANG, Jiangxi Normal University, China

HONORARY PRESIDENTS

Dr. Bülent KENT

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Mustafa Kasım KARAHOCAGİL

Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye

ICONTE 2024 PRESIDENTS

Dr. Erkan KIRAL

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Bertan AKYOL

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

PROJECT MANAGERMENTS

Dr. Bilgen KIRAL, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

Student Ali AKGÜN, Aydin Adnan Menderes University /Association for Excellence in Education, Türkiye

CONGRESS COORDINATORS

Dr. Bilgen KIRAL, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Ramazan Başaran, President of Association for Excellence in Education, Türkiye

Instructor Dilek Keser, Ministry of National Education, Türkiye

Elif Gözde Kaya, Tourism Manager, Türkiye

ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

Dr.	Erkan Kırıl	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Düzenleme Kurulu Başkanı Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Bertan Akyol	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Düzenleme Kurulu Başkanı Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adem Bayar	Amasya University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adem Beyhan	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali İlker Kurt	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Rıza Erdem	Pamukkale University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Bilim uzmanı	Anıl Kösehançlı	Novaprim Grup Yazılım Danışmanlık Eğitim Proje Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti, Türkiye.	Yazılım ve Danışmanlık, Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Aysegül Atalay	Van Yüzüncü Yıl University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Barış Cavus	Aydın Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Basak Coskun	Nevşehir Hacı Bektaş Veli University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Berkay Çelik	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Beste Dinçer	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Bilgen Kırıl	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu Altun Birgün	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu Akkaya Köçekçi	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Caner Cereci	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Davut Elmacı	Amasya University	Temel Eğitim	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Didem Guven	İstanbul Medipol Üniversitesi	Özel eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Dilek Karisan	Aydın Adnan Menderes University	Fen Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Durmus Ozbasi	Canakkale Onsekiz Mart University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Duygu Konay	Ministry of National Education	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ebru Oguz	Mimar Sinan University, Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ertug Can	Kirklareli University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esef Hakan Toytok	Kahraman Maras Sutcu Imam Univesity	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ferah Güçlü	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fulya Torun	Aydin Adnan Menderes University	Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Funda Nayir	Ağrı İbrahim Çeçen University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hamit Ozen	Eskişehir Osmangazi Univesity	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Dr. Ilknur Istifci	Anadolu University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Inci Ozturk Erkoçak	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Isa Bahat	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kursad Yılmaz	Kutahya Dumlupınar University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Birgun	Kütahya Sağlık Bilimleri Universitesi	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ulutas	Aydin Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem Çengel Schoville	Aydin Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem Yalin Ucar	Aydin Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Metin Isik	Kirsehir Ahi Evran University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Muhammet Mehmet Mazlum	Van Yuzuncu Yil University	Temel Eğitim	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuri Baloglu	Kirsehir University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuri Karasakaloğlu	Aydin Adnan Menderes University	Sosyal Bilimler	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Olca Yavuz	Southern Connecticut State University, USA	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Osman Tayyar Celik	Inonu University	Sosyal Bilimler	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Bolat	Final International University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pinar Yengin Sarpkaya	Aydin Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ramazan Başaran	President of Association for Excellence in Education	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ramazan Erturk	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Remzi Burcin Cetin	Ministry Education of Türkiye	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ruhi Sarpkaya	Aydin Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Rukiye Aydogan	Aydin Adnan Menderes University, Türkiye	Spor Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Saadet Kuru Cetin	Mugla Sıtkı Koçman University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Senol Sezer	Ordu University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Servet Atik	Inonu University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Temel Kalafat	Cankiri Karatekin University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Tahir Yılmaz	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ugur Akin	Tokat Gaziosman Pasa University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Umit Kahraman	Bilecik Şeyh Edebali University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yasemin Yesilbas Ozenc	Educator – Author	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Gidiş	Ministry of National Education	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Murat Genç	Mekik Online Eğitim Yazılım Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep Akkus Cutuk	Trakya University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep Eren	Sinop University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Öğretmen	Instructor Dilek Keser	Ministry of National Education	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Dept. exp. Kadriye Cetin	Ministry of National Education	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Dept. exp. Mustafa Cetin	Ministry of National Education	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Dept. exp. Naciye Çalışıcı Çelik	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi
Öğretim Görevlisi	Instructor Sadi Yılmaz	Aydın Adnan Menderes University	Eğitim Bilimleri	Bilim Kurulu Üyesi

FOREIGN ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

Dr.	Adriana Denisa Manea	Babeş-Bolyai University	Educational Sciences	Romania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Aleksandra Pejatovic	University of Belgrade	Educational Sciences	Serbia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Alexios Mastrogiannis	University of Patras Pátra	Educational Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali H. Raddaoui	University of Wyoming	Educational Sciences	Tunisia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Alicia García-Holgado	University of Salamanca	Educational Sciences	Spain	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Antoinette J. Muntjewerff	Amsterdam University	Social Sciences	Netherlands	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Antonis Lionarakis	Hellenic Open University	Educational Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Augustyn Bańka	Nicolaus Copernicus University	Educational Sciences	Poland	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Boriss Misnevs	Transport and Telecommunication Institute	Social Sciences	Latvia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Carlos Machado	Vrije Universiteit	Educational Sciences	Belgium	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Carmencita L. Castolo	Polytechnic University	Educational Sciences	Philippines	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Charlie Russo	University of Dayton	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Corinne Brion	University of Dayton	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Danièle Moore	Simon Fraser University	Educational Sciences	Canada	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Danny Bernard Martin	University of Illinois at Chicago	Mathematics and Science Education	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Debasis Mahapatra	Sambalpur University	Educational Sciences	India	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Demetrios G. Sampson	University of Piraeus	Social Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gillian Roehrig	University of Minnesota	Science Education	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Harold Bekkering	University of Nijmegen	Educational Sciences	Netherlands	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Heba Eldeghaidy	American University in Cairo	Humanities and Social Sciences	Egypt	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Heli Ruokamo	University of Lapland	Behavioral Sciences	Finland	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Jianfeng Yang	Jiangxi Normal University	Educational Sciences	China	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Kamala Qahraman	Baku Devlet University	Social Sciences	Azerbaijan	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kristian Adi Putra	Universitas Sebelas Maret,	Social Sciences	Indonesia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Leena Vainio	e Learning Centre	Social Sciences	Finland	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Liliana Ezechil	University of Pitești,	Educational Sciences	Romania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Lorella Terzi	Roehampton University,	Educational Sciences	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Margaret Sands	Nottingham University,	Educational Sciences	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Marie J. Myers	Queen's University	Humanities and Social Sciences	Canada	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mateja Publić	University of Zagreb	Social Sciences	Croatia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Min Jou	National Taiwan Normal University	Engineering Sciences	Taiwan	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Modafar Ati	Abu Dhabi University	Engineering Sciences	United Arab Emirates	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mohamed Dawabsheh	Arab American University	Social Sciences	Palestine	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mohd Roslan Rosnon	University Putra Malaysia	Anthropology and Sociology	Malaysia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mohamed Abolgasem Artemimi	Zawia Engineering College	Engineering Sciences	Libya	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Natalia Rzhhevskaya	Pereyaslav-Khmel'nitsky State Pedagogical University	Social Sciences	Ukraine	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Natalya Vladimirovna Malaya	Belorussian State University	Social Sciences	Belarus	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Natalija Lepkova	Vilnius Gediminas Technical University	Engineering Sciences	Lithuania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nigel Bagnall	The University of Sydney, Australia	Educational Sciences		Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nikos Terzis	Aristotle University of Thessaloniki	Educational Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nino Kandelaki	Tbilisi State Medical University is a leading medical university in Tbilisi	Educational Sciences	Georgia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Olcay Yavuz	Southern Connecticut State University	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Recka Liljana	Eqrem Cabej University	Educational Sciences	Albania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Rositsa Doneva	Paisii Hilendarski University of Plovdiv	Social Sciences	Bulgaria	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Dr. Rozhan M. Idrus	University Sains	Social Sciences	Malaysia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ricardo Lozano	Texas A&M International University	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Santosh Panda	Indira Gandhi National Open University	Educational Sciences	India	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Sharif H. Guseynov	Transport and Telecommunication Institute	Mathematics and Science Education	Latvia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Simon Stobart	University of Teesside	Educational Sciences	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Steve Wheeler	University of Plymouth	Eğitim Bilimleri	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tanja Betz	Goethe University	Educational Sciences	Germany	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Valerya Sokolchik	Belarusian Medical Academy of Postgraduate Education	Social Sciences	Belarus	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Valentina Dagiene	Institute of Data Science and Digital Technologies	Educational Sciences	Lithuania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Violeta Mircheva	St. Kliment Ohridski, University of Sofia	Educational Sciences	Bulgaria	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Vüsale Ismayilova	Nakhchivan State University	Science Education	Nakhchivan	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Zdena Lustigova	Charles University	Health sciences	Czech Republic	Bilim Kurulu Üyesi

TÜBİTAK

SCIENTIFIC COMMITTEE

Dr.	Erkan Kiral	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Düzenleme Kurulu Başkanı Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Bertan Akyol	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Düzenleme Kurulu Başkanı Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Abdurrahman Ilgan	Izmir Democracy University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adem Bayar	Amasya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adem Beyhan	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adil Aslan Öztürk	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ahmet Ok	Middle East Technical University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ahmet Pehlivan	Cyprus International University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Balci	Educator – Author	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Cetin	Siirt University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Culha	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Derya Atik	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Güneş,	Istanbul Aydın University, Turkey	Engineering	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali İlker Kurt	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Rıza Erdem	Pamukkale University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Serdar Sagkal	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Simsek	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Bilim uzmanı	Anıl Kösehanç	Novaprime Grup Yazılım Danışmanlık Eğitim Proje Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti, Türkiye	Software and Consultancy, Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Asuman Seda Saracalioglu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Aycan Cicek Saglam	Mugla Sitki Kocman University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Aysegul Atalay	Van Yuzuncu Yil University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ayşe Öztürk Samur	Aydin Adnan Menderes University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Baris Cavuş	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Basak Coskun	Nevsehir Hacı Bektas Veli University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Berkay Celik	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Beste Dinçer	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Betül Altay Öztürk	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Bilgen Kiral	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burak Feyzioğlu	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu Altun Birgün	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu Akkaya Köçekçi	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Busra Bozanoglu	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Cemal İyem	Aydin Adnan Menderes University	Human Resources	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Canay Karcı Aktaş	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Caner Cerci	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Davut Elmaci	Amasya University	Basic Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Didem Guven	İstanbul Medipol Üniversitesi	Special Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Dilek Karisan	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Dilek Kırnık	Harran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Durmus Ozbasi	Canakkale Onsekiz Mart University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Duygu Konay	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ebru Oguz	Mimar Sinan University, Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Elif Aladağ	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emine Demiray	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emine Kolac	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emrah Hiçde	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emre Dinçer	Aydin Adnan Menderes University	Distance Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ertug Can	Kirklareli University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esef Hakan Toytok	Kahraman Maras Sutcu Imam Univesity	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esmahan Agaoglu	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esra Yıldız	Atatürk University	Health Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fatos Silman	Near East University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ferah Güçlü	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Feyzi Ulug	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fırat Kıyas Birel	Dicle University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fulya Torun	Aydin Adnan Menderes University	IT Technology	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kadriye Funda Nayir	Ağrı İbrahim Çeçen University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Mühendis İş İnsanı	Gökalp Yılmaz	OVM Makine	IT Technology	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gökhan Aksu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gokhan Arastaman	Hacettepe University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gonca Telli Yamamoto	Maltepe University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hamza Yakar	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Halil Kiymaz	Rollins College, USA	Economics	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	H. Ferhan Odabasi	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hamit Ozen	Eskişehir Osmangazi Univesity	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hayriye Koc Basara	Sakarya University	Fine Arts	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hilal Aktamış	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Huseyin Serin	Istanbul University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hüseyin Şimşek	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	İlknur Durdu	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ilknur Istifci	Anadolu University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Inayet Pehlivan Aydın	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Inci Öztürk Erkoçak	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Irfan Erdogan	İstanbul University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	İsa Bahat	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	I. Hakki Mirici	Hacettepe University	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kasim Karakutuk	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kerim Gündoğdu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kismet Deliveli	Mugla Sitki Kocman University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Kursad Yılmaz	Kutahya Dumlupınar University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Levent Yigittepe	Karamanoglu Mehmetbey University	International Relations	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Lütfi Budak	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mahmut Polatcan	Karabuk University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mavi Akkaya Yılmaz	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ali Hamedoğlu	Sakarya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Altın	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Birgün	Aydin Adnan Menderes University	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Caglar	Near East University,	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Katrancı	Kirikkale University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Kesim	Anadolu University	Distance Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Korkmaz	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ulutas	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem Çengel Schoville	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ali Hamedoğlu	Sakarya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem Yalin Ucar	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meral Aksu	Middle East Technical University, Turkey	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Merih Taskaya	Akdeniz University	Communication Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Metin Isik	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Muhammed Eken	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Muhammet Mehmet Mazlum	Van Yuzuncu Yil University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Murat Ozdemir	Hacettepe University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Murat Taşdan	Kafkas University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa Akkaya	Aydin Adnan Menderes University	Socia Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa Caner	Akdeniz University	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa Erdem	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Müslime Güneş	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nazan Doğruer	Eastern Mediterranean University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Necati Cemaloğlu	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Necmi Gokyer	Firat University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nerguz Bulut Serin	European University of Lefke	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nermin Koruklu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nezahat Guçlu	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nilgün Yenice	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuray Turker	Karabuk University	Tourism	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuri Baloglu	Kirsehir University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuri Karasakaloğlu	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nurtaç Üstündağ Kocakuşak	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Oguz Serin	European University of Lefke, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Olca Yavuz	Southern Connecticut State University, USA	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Osman Tayyar Celik	Inonu University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Bolat	Özgür Bolat Özel Eğitim ve Ltd. Şti.	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Batur	Girne American University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Kiran	Ondokuz Mayıs University	Sociology	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar Arslan	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar Ayyıldız	Ankara Medipol University	Management Information Systems	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar Yengin Sarpkaya	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ramazan Başaran	President of Association for Excellence in Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ramazan Erturk	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Recep Demirci	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Refik Balay	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Remzi Burcin Cetin	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ruhi Sarpkaya	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Rukiye Aydoğan	Aydın Adnan Menderes University, Türkiye	Sport Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Saadet Kuru Cetin	Mugla Sıtkı Koçman University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Selahattin Gelbal	Hacettepe University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Semra Mirici	Gazi University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Senol Sezer	Ordu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Servet Atik	Inonu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Serhan Uluşan	Aydın Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Sultan Baysan	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Sultan Selen Kula	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tarik Totan	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Temel Kalafat	Cankiri Karatekin University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tahir Yılmaz	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tuncay Akcadag	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tuncer Fidan	Alanya Alaadin Keykubat University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Turker Kurt	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ugur Akin	Tokat Gaziosman Pasa University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Umit Kahraman	Bilecik Şeyh Edebali University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ummühan Aslan	Bilecik University	Economics	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ufuk Tanyeri	Ankara University	Computer Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Veysel Karani Ceylan	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yalçın Özdemir	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yasemin Kepenekci	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yasemin Yesilbas Ozenc	Association for Excellence in Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yavuz Akpınar	Bogaziçi University	Computer Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yildiz Ozerhan	Gazi University	Economics	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yurdagül Bogar	Hakkari University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Gidiş	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Murat Genç	Mekik Online Eğitim Yazılım Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Yusuf Polat	Sanko University	Foreign Language Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Ziya Olpak	Kirsehir Ahi Evran University		
Dr.	Zeynep Akkus Cutuk	Trakya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep Eren	Sinop University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yıldız Yıldırım Görgülü	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Öğretim Görevlisi	Sadi Yılmaz	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Öğretmen	Dilek Keser	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Kadriye Cetin	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Mustafa Cetin	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Naciye Çalışıcı Çelik	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

IT Manager

Doğu Servan Özdemir, Aydın Adnan Menderes University/Association for Excellence in Education, Türkiye

IT Comitee

Teacher, Ali Aktaş, Association for Excellence in Education, Türkiye
Teacher, Görkem Çengiz, Association for Excellence in Education, Türkiye
Teacher, Selin Kocaer, Association for Excellence in Education, Türkiye

INVITED SPEAKERS

Presentation Title: What is Artificial Intelligence? Artificial Intelligence in the Post-Modern Era, Falsehoods

Dr. Mehmet KESİM
Anadolu University, Türkiye

Presentation Title: Artificial Intelligence and Deep Learning

Dr. Murat BOYSAN
Ankara Sosyal Bilimler University, Türkiye

Presentation Title: Considerations for the Use of Artificial Intelligence in Educational Leadership

Dr. Alyson L. LAVIGNE
Utah State University, USA

Presentation Title: Spiritual Resilience - Resilience - Skills for Coping with Life Challenges

Dr. Osman SEÇKİN
Educator/Author, Türkiye

Presentation Title: Adaptive Leadership

Dr. Ricardo V. LOZANO
Texas A&M International University, USA

Presentation Title: Look Different, Think Different, Make a Difference

Dr. Eşef Hakan TOYTOK
Kahraman Maraş Sütçü İmam University, Türkiye

Presentation Title: Digital Parenting

Dr. Özgür BOLAT
Educator/Author, Türkiye

Presentation Title: Experiential Learning: What If Our Brains Love Math?

Dr. Uğur BATI, Nişantaşı University, Türkiye
Teacher, Sinem BODUK

Presentation Title: Education and School Leadership in the Age of Artificial Intelligence

Dr. Ali BALCI
Educator/Author, Türkiye

Presentation Title: Building Digital Capacity: Making Educational Leadership Preparation Programs Ready for the 21st Century

Dr. Lina M. DE LA GARZA
Texas A&M International University, USA

TUBITAK

PANELS

There are two panels in this congress. Panels, their topics, and panelists are below.

PANEL 1

Artificial Intelligence in Education Management

The topic of “Artificial Intelligence in Education Management” will be discussed by the panelists in front of the audience in this panel.

1-Panelists

Dr. Kürşad YILMAZ, Kütahya Dumlupınar University, Türkiye, Moderator

Dr. Ahmet DAĞ, Uludağ University, Türkiye

Dr. Taner ATMACA, Düzce University, Türkiye

Dr. Emre ER, Yıldız Teknik University, Türkiye

PANEL 2

Artificial Intelligence in Education: Field Experiences of doctoral teachers and academic perspectives

The topic of “Artificial Intelligence in Education: Field Experiences of doctoral teachers and academic perspectives” will be discussed by the panelists in front of the audience in this panel.

2-Panelists

Dr. Ramazan BAŞARAN, Educator/Author, Türkiye, Moderator

PhD Student, Orhan BAYRAKTAR, Principal, MoNE, Türkiye

PhD Student, Sümeyye Kübra DAĞLI, Teacher, MoNE, Türkiye

PhD Student, Aysun YÜKSEL BAŞAR, Principal, MoNE, Türkiye

PhD Student, Hasan ÖZDEMİR, Teacher, MoNE, Türkiye

WORKSHOPS

There are two workshops in this congress. The workshops, their topics, and trainers are below.

WORKSHOP 1

The Effect of Artificial Intelligence Based Teaching Practices on Social-Affective Behaviors

The topic of " The Effect of Artificial Intelligence Based Teaching Practices on Social-Affective Behaviors " will be examined interactively by the relevant trainer with the participants in this workshop.

Dr. Meltem YALIN UÇAR, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Öğr. Gör. Lütfi SARAÇ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

WORKSHOP 2

Qualitative Research with Questions

The topic of " Qualitative Research with Questions" will be examined interactively by the relevant trainer with the participants in this workshop.

Dr. Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

TÜBİTAK

ART EXHIBITION

Printmaking/Painting Exhibition themed "Template Identities and Memory"

Dr. Elçin ÜNAL

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

ICONTE 2024 ABSTRACTS

Abst. Num	Abstract Title and Author/s	Page
2402	Fen Öğretiminde Dijital Araçların Etkisi: Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık ve Öz Yeterlik İnançları Üzerine Bir İnceleme Ümran Betül CEBESÖY Dilek KARIŞAN	11
2403	A Multidimensional Comparison of Pragmatics-Oriented Lesson Plans: Integration of AI into Educational Assessment Dilara SOMUNCU	13
2405	Öğretmen Adaylarının Küresel Okuryazarlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi Nilgün YENİCE Merve ERTUĞ	14
2406	Dijital Oyunların Yabancı Dil Öğrenimine Etkileri: Faydalar ve Sınırlamalar Üzerine Bir Derleme..... Mustafa ASİL Eyup YÜNKÜL	15
2407	Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim Programlarının Evrimi: 2013 ve 2024 Programları Arasındaki Değişikliklerin Analizi Müjde Gizem KARABULUT Eyup YÜNKÜL	16
2409	Açık ve Uzaktan Öğretimde Yapay Zekâ Destekli ve Etkileşimli Sanal Destek Önerisi Sefa Emre ÖNCÜ Merve GEVHER	17
2410	YDS ve YÖKDİL Sınavlarının Okuma-Anlama ve Gramatik Bilgi Ölçümündeki Rolü: Yeni Eğitim Modellerine Yönelik Değerlendirmeler..... İbrahim YILMAZ Emre BABAYİĞİT	18
2411	1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Türk Eğitim Sisteminin Amaç ve İlkeleri Bağlamında Karşılaştırılması Ramazan BAŞARAN Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ	19
2412	Beceri Temelli Uygulamalarda Yapay Zeka Araçlarının Kullanımı Ramazan BAŞARAN Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ	20
2414	Eğitim Alanında Bilgi ve Teknoloji Transferi: Bir Üniversite-Endüstri İş Birliğinin Derinlemesine İncelenmesi..... Şule ÇALIŞKAN ELEMEN Serhat İREZ	21
2416	MEB 365 Gün Öykü Serisi Kitaplarının Kapsayıcılık Açısından İncelenmesi..... Gizem AYDIN Ayşe ÖZTÜRK SAMUR	22

2417	Arka Plan Liderleri: Okulun Görünmeyen Yüzü Müdür Yardımcıları.....	23
	Ebru ÇATALKAYA Bilgen KIRAL	
2418	Eğitim Bilimleri Alanında Lisansüstü Eğitim Gören Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme ve Akademik Yeterlikleri.....	24
	Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ Ramazan BAŞARAN	
2419	Çizgi Roman Kullanımının 4.Sınıf Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Tutumuna Etkisi.....	25
	Ayşe Melek YÜKSEL Dilay ALPAY Rumeysa BEDİROĞLU	
2420	Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Sistemlerin Sağlığı Konusu ile İlgili Argüman Seviyelerinin Belirlenmesi.....	26
	Dilara VELİOĞLU Mehmet YAKIŞAN	
2421	Kişisel Özelliklerin, Övgüye Yönelik Davranışlar ve Tutumlar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi.....	27
	Özgür BOLAT	
2422	Yetişkinlerin Çocuklara Yönelik Övgü Eğilimlerinin Çeşitli Özelliklere Göre İncelenmesi: Deneysel Bir Çalışma.....	29
	Özgür BOLAT	
2423	Otizm Spektrum Bozukluğunda Yapay Zekanın Kullanım Alanları.....	31
	Serap DOĞAN ASLAN	
2427	Çocuk Koruma Hizmetlerinde Yapay Zeka Kullanımı.....	32
	Davut ELMACI	
2428	Sınıf Ortamında Öğrenci Mutluluğu.....	33
	Ertuğ CAN Şenol SEZER	
2430	Eğitimde Yapay Zekâ Farkındalığı ve Hazırbulunuşluk.....	34
	Ayşegül ATALAY	
2432	Okuldaki Nezaketsiz Davranışlar ve Okul Yönetimine Yansımaları.....	35
	Ceyhan ÇINAR Ertuğ CAN	
2433	Chatbot Etkinlikleri ile Desteklenmiş Öğretim: Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerileri ve Üst Bilişsel Farkındalıkları.....	36
	Cengiz GÜNDÜZALP	
2434	Experience With ABE-Get Stronger As You Learn eTwinning Projesi.....	37
	Ayşegül TANRIVERDİ Desen Sultan ÜRÜN Ferda TAŞDAN Gökben ÇELİK Kenan AKMAN Meltem KÜÇÜKARSLAN Nihan TOKGÖZ YAMAK	

2435	Okullarda Yaşanan Belirsizliklerin Okul Amaçları Bağlamında Değerlendirilmesi.....	38
	Emine DOĞAN Ruhi SARP KAYA	
2436	Okul Yöneticileri Okulların Dijital Dönüşümünün Ne Kadar Farkında?.....	39
	Mustafa ÇELİK Kürşad YILMAZ Recep Serkan ARIK	
2437	Eğitim Örgütlerinde Yapılan Teknoloji Liderliği Araştırmalarının Değerlendirilmesi.....	40
	Mustafa ÇELİK Kürşad YILMAZ Recep Serkan ARIK	
2438	Filmlerle STEM Uygulamalarının Öğrencilerin 21. Yüzyıl Becerilerine, Tutumlarına ve Meslek İlgilerine Etkisi.....	41
	Nurgül KOÇYİĞİT Burcu ŞENLER	
2439	Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Karşılaşılan Dil ve Konuşma Bozukluklarının İncelenmesi.....	42
	Halil KARADAŞ Gülsüm TURGUT	
2440	Digital Media Literacy in Journalism Education: A SWOT Analysis.....	43
	Emre DİNÇER Nil GÖKSEL	
2441	Lise Öğrencilerinin Biyoteknolojiye Yönelik Tutumlarının Sınıf Düzeyi ve Cinsiyet Açısından İncelenmesi.....	44
	Çağla Mine YILDIZ Mehmet YAKIŞAN	
2442	Örgütsel Mutluluk ve Mesleki Tükenmişlik İlişkisinin Kavramsal İncelenmesi.....	45
	Halil KARADAŞ Barış Emre GÜVEN	
2444	Eğitim Liderliğinde Yapay Zekâ Konulu Çalışmaların Bibliyometrik Analizi.....	46
	Bertan AKYOL İbrahim KARAMANLIOĞLU Afet SÖZEN ÖZDEN	
2445	Eğitimde Yapay Zeka Kullanımı: Türkiye’de ve Dünya’da Yaşanan Gelişmeler.....	47
	Emine Beyza SAYILI	
2446	Eğitim Yönetiminde Yönetici Lider Olmak	48
	Erkan KIRAL Hilal İSTANKÖYLÜ	
2447	Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zekaya Yönelik Tutumlarının Yordayıcıları: Kişilik Özellikleri ve Sosyodemografik Faktörler.....	49
	Ayşenur SARIASLAN Mehtap KAVURMACI	

2448	Okul Yönetme Sanatı Kitabının İncelenmesi.....	50
	Atila İNCE	
2449	Rektör Bakış Açısıyla Türkiye'de Üniversite Yönetimi: Yönetim Süreçleri Kapsamında Nitel Bir Analiz.....	51
	Emin ÖZTÜRK Bertan AKYOL	
2450	Öğretmen Adaylarının Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitimle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar.....	52
	Sidre CEYLAN	
2451	Yabancı Dil Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Algıları ve Sınıf İçi Kullanımları: Karma Yöntem Araştırması.....	53
	Mete SİPAHİOĞLU	
2453	Toksik Liderlik: Kavramsal Bir Çalışma.....	54
	Sinem KALENDER	
2454	Öğretmen Adaylarının Derin Ekolojiye Yönelik Dünya Görüşlerinin ve Çevreci Davranışlarının Belirlenmesi.....	55
	Kardelen AKKOÇ Hatice ÖZENOĞLU	
2455	Okul Müdürlerinin Kullandığı Güç Türleri.....	56
	Necmiye AKPINAR Pınar YENGİN SARP KAYA	
2456	Perspectives of Teachers and Students on Decentralized Education Practices in Project Schools.....	57
	İlknur KAVAK ERGİN Emre ER	
2457	Ders Denetimi ve Değerlendirmesi Üzerine Müdür ve Öğretmen Görüşleri.....	58
	Ceyhun BÜYÜKKARINCALI Bilgen KIRAL Mehmet ULUTAŞ	
2458	Sharing or Not Sharing: Phenomenon Teachers.....	59
	Sevgi YILDIZ Serkan ŞEKER F. Sena GÜNDOĞDU G. YAZICIOĞLU HÜLÜR Z. OKUYUCU ÖZDEMİR	
2459	"Üslü Sayılar" Kavramının MEBİ ve Geogebra Uygulamaları ile Öğretimine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	60
	Merve ÇOBAN Sevinç MERT UYANGÖR	
2460	İlkokul Öğrencilerinde Okul Temelli Beslenme Eğitimi ve Okul Diyetisyenliği Modeli.....	61
	Halil KARADAŞ Çağlar AKÇALI Nisanur AYHANCİ	

2461	Okul-Toplum İş Birliği Modellerinin Okul Öncesi Eğitimdeki Katkıları: Nitel Bir İnceleme.....	62
	Nazlı Sıla ÖNER Fadime GÜRSOY Hasan Ulvi EVREN	
2462	Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Uygulamalarına İlişkin Görüşleri.....	63
	Elif Emine BALTA Sema EREN	
2463	Fen bilimleri öğretmen adaylarının sosyobilimsel konulara yönelik bilgi düzeyleri ve görüşleri.....	64
	Ezgi KARASULU Dilek KARIŞAN	
2464	Okullarda Mesleki Öğrenme Topluluğu Uygulamaları.....	65
	Burcu ALTUN BİRGÜN Hilal İSTANKÖYLÜ	
2465	Okulöncesi Eğitimde Çocuklar İçin Felsefe Uygulamalarının Öğretmen ve Akademisyen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.....	66
	Esra Duygu ERKOL Beste DİNÇER	
2467	Eğitimde Üretken Yapay Zekâ Kullanımı: Öğretmenlerin Farkındalık ve Algısı.....	67
	Melike AKSONGUR Ayşe BAĞRIACIK YILMAZ	
2468	Eğitim Yönetimi Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi.....	68
	Esef Hakan TOYTOK Ahmet Faruk AKSU	
2469	Öğretmenlerin Teknostres Düzeyleri ile İş Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	69
	Medine DEMİRKAPI Aydan ORDU	
2470	Açık Çevrim içi Öğrenme Ortamı Olarak Instagram: İçerik Üreticisi Perspektifinden Bir Değerlendirme.....	70
	Behiye VAROL Mehmet KARA	
2471	STEM Eğitimi Ve Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Konularında Yapılmış Araştırmaların İçerik Analizi.....	71
	Ezgi KARASULU Dilek KARIŞAN	
2472	Eğitimde Yapay Zekâ: Yapay Zekâ Destekli Bir Ölçek Geliştirme Çalışması.....	72
	Bedriye ALICI Sıla ÇELİK	
2473	Tasarım Odaklı Düşünme Çalışmaların Biyometrik Analizi.....	73
	Şeyma ŞENGİL AKAR	
2475	Erken Okuryazarlık İlgisinde Ev Okuryazarlık Ortamının Rolü.....	74
	Sabriye KASAPOĞLU SAVAŞCI Figen ŞAHİN	

2476	Matematiğin Sınırlarını Genişletmek: Disiplinlerarası Eğitim Deneyimleri	75
	Murat şAHİN Hurşit TÜRİL Mehtap şAHİN	
2477	Enhancing Awareness of Artificial Intelligence in Language Teaching for High School Teachers and Students	76
	Eda YAPICI Fulya TORUN	
2478	Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Destekli (ChatGPT) Ders Planı Hazırlanmasında Kullandıkları Promptların Değerlendirilmesi	77
	Elif KARABOĐA Ali Derya ATİK	
2479	Psikolojik Danışman Adaylarının Duygu Dúzenleme Becerilerinin İncelenmesi	78
	Ömer YÜCE Özge DİNÇER Fatma Sena YİĞİT Dilek GENÇTANIRIM KURT	
2480	Bilimsel Araştırmalarda Yapay Zekâ Kullanımı Etik İlkeleri	79
	Halil ALAKUř Kürşad YILMAZ	
2481	Nitel Veri Analizlerinde Kullanılan Yapay Zeka Araçlarının İncelenmesi	80
	Sebahat GÖREN Recep Serkan ARIK	
2482	Okul Yöneticileri ile Öğretmenler Arasında Yaşanan Çatışmalar	81
	Rana KAYAOĐULLARI Mehmet ULUTAş	
2483	Okul Müdürlerinin Kapsayıcı Liderlik Tutumları ile Kriz Yönetimi İlişkisi	82
	Ali CULHA Ramazan ÖZKUL Hatice KARAYİĞİT	
2484	Students' Views on Using AI in ESP Learning	83
	Canay KARCI AKTAş Mehmet BİRGÜN	
2485	Matematik Öğretmeni Adaylarının Bilimsel Gösterim İle İlgili Kavram Yanılgılarının İncelenmesi	84
	Neval SÖNMEZ Yeliz ÖZKAN HIDİROĐLU	
2486	Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Demokratik Değerlere ve Çocuk Haklarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	85
	Julide TOĐAN Ayşe ÖZTÜRK SAMUR	

2487	Fiziki Laboratuvar ve Sanal Laboratuvar Uygulamalarının İlkokul Öğrencilerinin Bilgi Düzeylerine ve Öğrendikleri Bilginin Kalıcılığına Etkisinin İncelenmesi	86
	Firuze AVAN Azra AK Burçin KOCAOĞL Zeynep Nisa KOCA Elif ÖZATA YÜCEL	
2488	Robotik Kodlama Eğitiminin Öğrenci Bilişsel ve Duyuşsal Gelişimine Etkisi: Velilerin Görüşleriyle Bir Değerlendirme	87
	Meltem YILDIRIM Esef Hakan TOYTOK	
2489	Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi: Yönetim Süreçleri Açısından Bir Değerlendirme	88
	Ezgi ÖNÜT Bertan AKYOL	
2490	Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye Adlı Öyküsünün Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi	89
	Nuri KARASAKALOĞLU Rojda BATMAZ	
2491	Psikolojik İstismar ile Umut Arasındaki İlişkide Duygu Düzenlemenin Aracı Rolü	90
	Sinan OKUR	
2492	Liselere Giriş Sınavı (LGS) Sorularının İncelenmesi ve Yapay Zekâ Uygulamasının Kodlama Güvenirliğinin Belirlenmesi	91
	Ahmet BOLAT	
2493	Video ve Öğretim Tasarımına İlişkin Araştırmaların Bibliyometrik Analizi	92
	Can GÜLER Efgan KAÇAR	
2494	Türkiye'de Okul Performansı ve Değerlendirme Süreçlerinde Okul Yapısı ve İkliminin Rolü – PISA 2022 Verileri Üzerine Bir Analiz	93
	Recep Serkan ARIK Kürşad YILMAZ Mustafa ÇELİK	
2495	Mimarlık Eğitiminde Bilgi Teknolojileri Kullanımı: Yapay Zekâ	94
	Olca ÇETİNER ÖZDEMİR	
2496	İlkokullarda Dijital Sözlük Kullanım Durumlarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi...	95
	Dilek KIRNIK	
2497	Madde Yanlılığının Belirlenmesinde Yapay Zekâ Desteği	96
	Erdem BODUROĞLU	
2498	Ölçme ve Değerlendirmede Yapay Zekâ: Güncel Eğilimler.....	97
	Erdem BODUROĞLU	
2499	Eğitimde Yapay Zekânın Geleceği: Öğretmenlerin Rolü ve Gereksinimler.....	98
	Şevval KADER Aliye DOĞAN BAĞCI Süleyman Alpaslan SULAK	

2500	Matematik Eğitiminde Geogebra Yazılımın Akademik Başarıya Etkisinin İncelenmesi.....	99
	Murat GÜVEN Süleyman Alpaslan SULAK	
2501	Eğitimin Yeniden Yapılandırılmasında Yapay Zeka.....	100
	Nedim DENİZLİ Süleyman Alpaslan SULAK	
2502	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İncelenmesi.....	101
	Feryad DOĞUŞ Sanem TABAK	
2503	Öğretmen ve Yöneticilerin Öğrenme ve Eğitime İlişkin Yaygın İnanışlarının (Mitlerinin) Araştırılması.....	102
	Gözde ASKER Emre ER	
2504	Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Farkındalıklarına Etkisi	103
	Özlem TÜRK Ümran Betül CEBESÖY	
2505	Tiyatro ve Drama Uygulamalarında Web 2.0 Araçlarından ve Yapay Zekâdan Yararlanma.....	104
	Nuri KARASAKALOĞLU Beril ÇAKAN POLAT	
2506	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yapay Zekâ Kullanımına Dair Öğrenci Görüşleri.....	105
	Erkam KÜÇÜK Ömer SOLAK	
2507	Navigating Post-Graduate Academic Pathways: A Guide for University Students in Türkiye.....	106
	Mehmet BİRGÜN	
2508	Evaluating English Courses in Public Education Centers: Perspectives on Digital Transformation.....	107
	Mehmet BİRGÜN	
2509	Okul Müdürlerinin Eğitimde Yozlaşmaya İlişkin Görüşleri.....	108
	Fazlı Ali DEMİRKESEN Duygu BENLİ KAYA	
2510	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline ilişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi.....	109
	Betül AKÇAKOYUN Esef Hakan TOYTOK	
2511	Eğitim Yönetimi Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi.....	110
	Esef Hakan TOYTOK Ahmet Faruk AKSU	
2513	Educational Leadership in English Medium Instruction (EMI)	111
	Burcu ALTUN BİRGÜN	
2514	Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme Araçlarının Kullanımına Yönelik Görüşleri.....	112
	Şeyma ŞENGİL AKAR	

2515	Yönetici ve Öğretmenlerin Gözünden Liselerde Öğrenci Disiplin Sorunlarının Yönetimi.....	113
	Pınar YENGİN SARPKAYA Mustafa ÇETİN Orhan BAYRAKTAR	
2516	9. Sınıf Matematik Ders Kitaplarındaki Analogilerin Karşılaştırılması: 2005 ve 2013 Öğretim Programı.....	114
	Serkan COŞTU	
2517	Artsteps Uygulaması ile Geliştirilen Sanal Matematik Müzesi Hakkında Katılımcı Görüşleri.....	115
	Serkan COŞTU Elif YÜCEEL	
2518	Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans Tezlerinin Meta-Değerlendirmesi.....	116
	Meltem YALIN UÇAR Hakime Nihan KAPLAN	
2519	Matematikte Başarıya Giden Yol: Türkiye'nin TIMSS 2024 Performansı Üzerine Değişkenlerin Etkisi.....	117
	Murat ŞAHİN Mehmet Kasım ERVA Mehtap ŞAHİN	
2520	İsveç Eğitim Sistemi ve Türk Eğitim Sistemi İçin Çıkarımlar.....	118
	Erkan KIRAL Mustafa ÇETİN	
2521	Almanya Eğitim Sistemi ve Türk Eğitim Sistemi İçin Çıkarımlar.....	119
	Mustafa ÇETİN Erkan KIRAL	
2522	ChatGPT Destekli Asitler ve Bazlar Öğretiminin Öğrencilerin Fen Bilimleri Motivasyonu ve Yapay Zekâ Algılarına Etkisi.....	120
	Senem ÇOLAK YAZICI Gamze KAYA	
2523	Japonya ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi.....	121
	Erkan KIRAL Ayşe ALTIN	
2524	Kolombiya ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi.....	122
	Ayşe ALTIN Erkan KIRAL	
2525	X ve Y Kuramları: Okullarda Uygulanabilirliği	123
	Erkan KIRAL	
2526	Avustralya Eğitim Sistemi ve Türk Eğitim Sistemi İçin Çıkarımlar.....	124
	Vildan GİDER Erkan KIRAL	
2527	Hong Kong ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması.....	125
	Erkan KIRAL Vildan GİDER	

2528	Preparing for Adult English Language Teaching: An Analysis of English Language Teaching Programs in Turkey.....	126
...		
	Mehmet BİRGÜN Dilek ATEŞ	
2529	Ortaöğretim Kurumlarında Yaşanan Disiplin Problemleri.....	127
	Nursel AYSAL	
2530	Öğretmenlerin Açık Uçlu Sınav Tekniğine Yönelik Görüşleri.....	128
	Meltem Yalın UÇAR Saniye BEKDEMİR	
2531	Ortaokul Öğrencilerinin Beslenmeye Yönelik Alışkanlık, Tutum, Davranışları ile Besin Etiket Okuma Durumları.....	129
	Hülya DEVECİ	
2532	Öğretmenlerin Bilişsel Esneklikleri ile Özyeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	130
	Serap ERÇELEBİ Esef Hakan TOYTOK	

TÜBİTAK

Fen Öğretiminde Dijital Araçların Etkisi: Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık ve Öz Yeterlik İnançları Üzerine Bir İnceleme

Ümran Betül CEBESOY¹, Dilek KARIŞAN²

Özet

Fen bilimleri dersi çevremizdeki doğa olaylarını açıklayan, teknolojik gelişmeler sayesinde hayatımızı kolaylaştıran, günlük hayatın hemen hemen her yerinde karşımıza çıkan konuları içerdiği için önemlidir. Bireyin etrafını anlama çabası erken çocukluk döneminde sorulan basit sorularla başlar ve merak duygusu teşvik edilirse zamanla katlanarak artar. Bireyin günlük hayatı anlamasında fen dersinin önemi açıktır. Bilim ve teknolojiye gelişmelerin fen alanındaki bilgi birikimimiz sayesinde ilerliyor ve bu alandaki her bir gelişmenin de (örneğin mikroskopun icadı) direkt olarak fen alanındaki bilgi birikimimizi artırıyor olması bu iki alanın birbiri ile etkileşimini açıkça ortaya koymaktadır. Dijital dönüşümlerin çok hızlı yaşandığı bu yüzyılda fen öğretiminin dijital araçlar kullanılarak desteklenmesi çağın gereksinimleri arasındadır. Bu çalışmanın amacı dijital araçlarla desteklenen fen öğretimi-1 dersinin, fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlıklarına ve fen öğretimi öz yeterlik inançlarına etkisini incelemektir. Çalışmaya 2023-2024 eğitim öğretim yılında bir devlet üniversitesinde fen bilgisi öğretmenliğinde öğrenim gören 34 (9 erkek, 25 kadın) öğretmen adayı gönüllü olarak katılmıştır. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden ön test son test tek gruplu zayıf deneysel desen ile yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının fen öğretimine yönelik özyeterliklerini inceleyebilmek amacıyla Riggs ve Enochs (1990) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlama çalışması Özkan, Tekkaya ve Çakıroğlu (2002) tarafından yapılan "Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Öz-yeterlik İnancı Ölçeği" kullanılmıştır. Dijital okuryazarlıklarını inceleyebilmek amacıyla ise Ng (2016) tarafından geliştirilen ve Hamutoğlu, Güngören, Uyanık ve Erdoğan (2017) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan "Dijital Okuryazarlık Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler, 14 haftalık uygulama süreci öncesinde ve sonrasında toplanmıştır. Toplanan nicel veriler SPSS istatistik programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının, uygulama sonunda fen öğretimine ilişkin öz yeterlik inançlarının ve dijital okuryazarlık düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı şekilde arttığı belirlenmiştir. Bu bulgular, dijital araçlarla desteklenen fen öğretim programının, fen bilgisi öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerine ve fen öğretimine olan öz yeterlik inançlarına olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Dijital çağın hızla ilerlediği bir dönemde, öğretmenlerin bu teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmeleri ve bunları etkili bir şekilde sınıf içi öğretim süreçlerine entegre edebilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu tür programların daha geniş ölçekte uygulanması ve etkilerinin daha detaylı bir şekilde incelenmesi, eğitimde teknolojinin etkin kullanımı ve öğrenci başarısının artırılması açısından önemli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, fen öğretimi, dijital araçlar.

¹ Sorumlu Yazar, Uşak Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7753-1203

² Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-1791-9633

Kaynakça

- Enochs, L. G., & Riggs, I. M. (1990). Further development of an elementary science teaching efficacy belief instrument: A preservice elementary scale.
- Hamutoğlu, N. B., Güngören, Ö. C., Kaya Uyanık, G., & Gür Erdoğan, D. (2017). Dijital okuryazarlık ölçeği: Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(1), 408-429. <https://doi.org/10.12984/eeefd.295306>
- Ng, W. (2012). Can we teach digital natives digital literacy? *Computers & Education*, 59(3), 1065-1078. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2012.04.016>
- Özkan, Ö., Tekkaya, C., & Çakıroğlu, J. (2002). Fen bilgisi aday öğretmenlerin fen kavramlarını anlama düzeyleri, fen öğretimine yönelik tutum ve öz yeterlik inançları. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, 16-18 Eylül, Ankara, Türkiye.

TÜBİTAK

A Multidimensional Comparison of Pragmatics-Oriented Lesson Plans: Integration of AI into Educational Assessment

Dilara SOMUNCU³

Abstract

The present study aims to examine the effectiveness of pragmatics-oriented lesson plans prepared by pre-service language teachers by comparing the assessments conducted by teacher educators and artificial intelligence (AI). The study compares the assessment criteria, feedback content, and overall assessment accuracy of both teacher educators and AI as raters. Assessments by both groups were conducted within some certain criteria framed in rubrics for both the general structure of the lesson plans and the pragmatics tasks included in the lesson plans. While assessment rubrics included criteria such as a pragmatics-oriented main purpose and meta-pragmatic explanations, the assessment of the tasks and materials taking place in the lesson plans was made through criteria such as appropriateness, politeness and effectiveness. The assessments included a systematic scoring system and detailed explanations for each section. While teacher educators were informed about the assessment rubric in advance, the artificial intelligence was ensured to master these criteria with the necessary commands before the assessment procedure. Preliminary findings suggest that while AI can deliver consistent and unbiased assessments, the nuanced understanding and contextual awareness of teacher educators are vital for comprehensive feedback. In addition, although both types of assessment have similarities in terms of evaluating the content, it has been found that the feedback given by teacher educators regarding learning-teaching is more focused in terms of professional development and oriented to the individual needs of candidate teachers. This study contributes to the growing understanding on the integration of AI into educational assessment by highlighting potential synergies and challenges.

Keywords: Pragmatics-oriented lesson plans, teacher education, artificial intelligence, comparative analysis

TÜBİTAK

³ Gaziantep University, Faculty of Education, Department of English Language Teaching, Gaziantep, Turkey, ORCID: 0000-0002-2770-3318.

Öğretmen Adaylarının Küresel Okuryazarlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Nilgün YENİCE⁴, Merve ERTUĞ⁵

Özet

Çok yeni bir kavram olan "küresel okuryazarlık" birçok araştırmaya konu olmuştur. 21. yüzyıldan itibaren teknoloji ve endüstri anlamında yaşanan gelişmeler insan yaşamının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Küresel okuryazarlık; bireylerin küresel olayları kendi mantık süzgecinden geçirip; analiz, sentez yeteneklerini de katarak yorumlamasıdır. Küresel okuryazarlık, toplum ve kültür çatışmasını en aza indirgeyerek toplumlararası iletişimin önünü açar. Bir yetkinlik ve öğrenme alanı olarak küresel okuryazarlığın öğrencilere kazandırılabilmesi için küresel okuryazarlığın içeriğine uygun derslerin varlığına gerek duyulmaktadır. Bu açıdan bakıldığında fen bilgisi dersi, sosyal bilgiler dersi, hayat bilgisi dersi ortaokul düzeyinde küresel okuryazarlığın edinilmesine fırsat veren en uygun dersler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının küresel okuryazarlık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin batı bölgesinde bulunan bir üniversitenin eğitim fakültesinde yer alan fen bilgisi, sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim görmekte olan 408 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının küresel okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla Bulut ve Öksüzöğlü (2023) tarafından geliştirilen "Küresel Okuryazarlık Ölçeği" ile "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Ölçek, beşli likert tipinde olup, 21 madde ve 3 faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları "Küresel Tutum" (10 madde), "Küresel Katılım" (6 madde) ve "Küresel Farkındalık" (5 madde) şeklinde belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Betimsel istatistiklere ek olarak, bağımsız örneklem için t-testi ve tek yönlü varyans analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının küresel okuryazarlık düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve araştırma bulgularına dayalı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Küresel okuryazarlık, Çevre, Toplum, Öğretim programı

¹Sorumlu Yazar, Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-00027935 3110

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0002-9624-5485

Dijital Oyunların Yabancı Dil Öğrenimine Etkileri: Faydalar ve Sınırlamalar Üzerine Bir Derleme

Mustafa ASİL⁶, Eyup YÜNKÜL⁷

Özet

İngilizce öğrenimi ve öğretiminde dijital oyunların olası faydaları, son yıllarda giderek artan bir ilgi görmüştür. Bunun nedeni, dijital oyunların örgün eğitimde öğrencilerin öğrenme süreçlerini ve motivasyonlarını etkileyebileceğini gösteren araştırmaların sayısının artmasıdır. Dijital oyunların okul bağlamına entegrasyonunun büyük ölçüde öğretmenlerin ve öğrencilerin bu konuya yönelik tutumlarına bağlı olduğu bilinmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) günümüzde insanların hayatlarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Çocuklar için BİT kullanımı neredeyse nefes almak kadar doğal bir hale gelmiştir ve bu sebeple, okul eğitiminde BİT kullanımını ders kitaplarının kullanımı kadar sıradan görmektedirler. Bu derlemenin amacı, bilgisayar oyunlarının dil öğrenimi üzerindeki etkilerini incelemek ve yabancı dil öğrenimine yönelik faydalarını ve sınırlamalarını listelemektir. Bu amaç doğrultusunda, Web of Science, Scopus, ScienceDirect ve Springer veri tabanlarında bir literatür taraması yapılmış ve ilgili çalışmaların bulguları değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, bilgisayar oyunlarının, özellikle eğitici olanların, yabancı dil öğreniminde kelime edinimi açısından etkili olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra, sınıflarda bilgisayar oyunlarının kullanılması, hedef dile maruz kalmayı artırmak, katılımı yükseltmek veya öğrencilerin iletişime daha aktif katılımını sağlamak gibi başka olumlu etkiler de ortaya koymaktadır. Buna karşılık, bulgular, aşırı etkileşimin kelime öğrenimini olumsuz etkileyebileceği, her oyunun dil öğrenimi için uygun olmayabileceği ve dil öğretmenleri ile eğitim kurumları arasında bilgisayar oyunlarının doğru kullanımı konusunda bilgi eksikliklerinin, bu oyunların etkili şekilde kullanılmasını engelleyebileceği gibi sınırlamalar olduğunu da ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital oyunlar, yabancı dil öğrenimi, kelime edinimi

⁶ Bilim Uzmanı

⁷ Balıkesir Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6177-3766

Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim Programlarının Evrimi: 2013 ve 2024 Programları Arasındaki Değişikliklerin Analizi

Müşde Gizem KARABULUT⁸, Eyup YÜNKÜL⁹

Özet

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığının yayınladığı 2013 ve 2024 programlarının karşılaştırılarak incelenmesidir. Böylelikle, programı uygulayacak öğretmenler için rehber olması hedeflenmiştir. Araştırmada, 2013 ve 2024 yıllarında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan okul öncesi eğitim programları karşılaştırılmış ve bu inceleme kapsamında betimsel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi tercih edilmiştir. Doküman incelemesi yoluyla elde edilen veriler analiz edilmiş ve iki programın benzerlikleri ile farklılıkları ortaya konulmuştur. Yapılan çalışmada, 2013 programının çeşitli başlıklar altında revize edildiği görülmüştür. Bu başlıklar arasında teknoloji, beceriler, fırsat eşitliği, özel gereksinimli ve dezavantajlı çocuklar, esneklik, uygulanabilirlik, çocuk gelişimine uygunluk, etkinlikler, ölçme ve değerlendirme, toplum katılımı ve değerler eğitimi (kök değerler) yer almaktadır. 2024 programında ise önceki programların tarihçelerine ayrıca yer verilmiştir. Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları iki programda da dört madde olarak aynı kalırken, 2024 programında Okul Öncesi Eğitimin Genel Amaçlarına "Toplumsal hayata uyum sağlamalarını desteklemek" şeklinde yeni bir madde eklendiği tespit edilmiştir. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri 2013 programında 18 iken, 2024 programında bu sayı 25'e yükselmiştir. Bazı maddelerin aynı kaldığı, ancak motor gelişim alanının fiziksel gelişim, özbakım gelişim alanının ise sağlık gelişimi olarak adlandırılması nedeniyle kelime farklılıklarının olduğu gözlemlenmiştir. 2013 programında tüm gelişim alanlarında 63 kazanım ve 349 gösterge bulunurken, bu sayıların 2024 programında 86 kazanım ve 521 göstergeye çıktığı tespit edilmiştir. Bu artışın sadece niceliksel değil, aynı zamanda niteliksel olarak 21. yüzyıl becerilerini kapsadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, eğitim programı karşılaştırması, 21. yüzyıl becerileri

⁸ Öğretmen, MEB.

⁹ Balıkesir Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6177-3766

Açık ve Uzaktan Öğretimde Yapay Zekâ Destekli ve Etkileşimli Sanal Destek Önerisi

Sefa Emre ÖNCÜ¹⁰, Merve GEVHER¹¹

Özet

ABD’de posta yoluyla başlayan açık ve uzaktan öğretim günümüzde internete dayalı olarak sunulmaktadır. 2020 yılından itibaren hızla gelişen yapay zekâ tüm sektörlerde olduğu gibi eğitim sektörü için de önemli bir hale gelmiştir. Yapay zekâ entegrasyonu, açık ve uzaktan öğretime yeni şeklini vermektedir. Yapay zekâ tabanlı destek sistemleri, akademik ve akademik olmayan amaçlarla kurumlar tarafından öğrenenlerin hizmetine sunulmaktadır. Türkiye’nin en köklü açıköğretim sistemine sahip Anadolu Üniversitesinde ise henüz akademik destek verilmemektedir. Bu çalışmada OpenAI’nın ChatGPT-4 versiyonundaki MyGPT uygulaması aracılığıyla Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde hem akademik hem de akademik olmayan destek hizmeti verilmesi için sanal bir ortam oluşturulmuştur. MyGPT uygulamasında öğrenen desteği, akademik destek ve öğrenen etkileşimi için ayrı uygulamalar oluşturulmuş ve bir internet sayfasında oluşturulan uygulamalar bir araya getirilmiştir. Araştırma, yapay zekânın açık ve uzaktan öğretime geniş kapsamlı olarak entegre edilmesine dair bir model ortaya koymaktadır. Globalleşen dünyada farklı dillerde konuşan öğrenenlerin birbirleriyle yapay zekânın tercümanlığında anlık olarak 7/24 iletişim kurabildiği, diyalogların akademik çerçevede filtrelenerek gerçekleştirildiği, canlı dersten önce öğrenci işlerindeki yetkili personelin, canlı dersten sonra ise dersten sorumlu akademik personelin destek verdiği bir Açık Kampüs sisteminin tasarlanması önerilmektedir. Tüm bu kampüsün merkezinde bulunan Sanal Asistan, akademik ve akademik olmayan tüm konularda öğrenenlerin tüm dillerdeki sorularını cevaplama potansiyeline sahiptir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre bu çalışmada kullanılan üretken yapay zekâ, eğitildiği çerçevede başarılı bir şekilde soruları cevaplayabilmektedir. Daha kapsamlı bir sistemin tasarlanması için öğrenen ve çalışan görüşlerine yönelik tasarım tabanlı araştırmaların yapılması önerilmektedir. Bu çalışmada örnek olarak oluşturulan Açık Kampüs, kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilebilir ve büyük kitlelere sunulması için araştırmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Açık ve uzaktan öğretim, öğrenen desteği, yapay zekâ, ChatGPT, sohbet robotu

¹⁰ Anadolu Üniversitesi, ORCID: 0009-0008-2314-4628

¹¹ Sorumlu Yazar, Anadolu Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5908-4857

YDS ve YÖKDİL Sınavlarının Okuma-Anlama ve Gramatik Bilgi Ölçümündeki Rolü: Yeni Eğitim Modellerine Yönelik Değerlendirmeler¹²

İbrahim YILMAZ¹³, Emre BABAYİĞİT¹⁴

Özet

Türkiye’de genel anlamda yabancı dil öğretimi çok yaygın fakat sonuçları itibarıyla beklenen bir seviyede olmadığı düşünülmektedir. Dil öğretimi ve yabancı dil yeterliliği konusunda YDS (Yabancı Dil Sınavı) ve YÖKDİL (Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı), dil öğretimi ve yabancı dil yeterliliği konusunda kritik bir rol oynamaktadır. Bu sınavların değerlendirme yöntemleri ve ölçmeye çalıştığı gramatik yapılar, dil öğretiminin etkinliğini belirlemede önemlidir. YDS ve benzeri sınavların, genel olarak okuma-anlama becerisini %80 ile %93 oranında ölçtüğünden, gramer bilgisi açısından sınırlı bir kapsayıcılığa sahiptir. Bu bildiride, 2013-2021 yılları arasında YÖK’ün resmi sitesinde paylaşılan sınav sorularının uzman bir ekiple tek tek incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda nahiv ve sarf gibi Arap dilinin iki temel unsuru olan alan bilgilerinin ölçülme oranının oldukça düşük olduğu görülmüştür. Çünkü bu sınavlarda nahiv bilgisi %7 ile %17 arasında, sarf bilgisi ise %0 ile %3 arasında ölçülmektedir. Gramatik konular arasında mübtedâ-haber uyumu, fiil-fâil ilişkisi, isim tamlamaları gibi başlıklar yer alırken, sarf alanında fiil çekimleri öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, YDS ve YÖKDİL sınavlarının, gramatik bilgi yerine okuma-anlama becerisini ağırlıklı olarak ölçtüğü anlaşılmaktadır. Böylece Türkiye’de dil seviyesini ölçmek için yapılan sınavlarda daha ziyade okuma ve anlamının ölçüldüğü, diğer dil becerileri içinde olan konuşma, dinleme ve yazma gibi önemli dil becerilerinin ölçülmediği gibi bir durumla karşı karşıya olduğumuz gerçeğini bize göstermektedir. Bu bildiride, dil becerilerini ölçmek için dünyadaki uygulamalar da dikkate alınarak dört dil becerisini ölçen dil sınavı hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arapça, dil sınavları, dil becerileri

¹² Bu çalışma ikinci yazarın “Türkiye’de Yapılan Arapça Sınavları (YDS, KPDS, YÖKDİL) Sınav Sorularının Analizi” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹³ Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9532-6032

¹⁴ Sorumlu Yazar, Arş. Gör. Batman Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5098-9089

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Türk Eğitim Sisteminin Amaç ve İlkeleri Bağlamında Karşılaştırılması

Ramazan BAŞARAN¹⁵, Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ¹⁶

Özet

Çalışmanın amacı, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (METK) ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni (TYMM) Türk Eğitim Sisteminin amaçları ve ilkeleri bağlamında incelemektir. METK, Türk milletinin tüm bireylerini Atatürk inkılâplarına ve anayasada belirtilen Türk milliyetçiliğine bağlı bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemekte; eğitim hakkı, objektif ölçme, laiklik, planlı kalkınma, karma eğitim ve okul-aile iş birliği gibi ilkeleri benimsemektedir. TYMM ise milli değerleri ön planda tutarak öğrenci merkezli bir yaklaşımı vurgulamakta, eğitime modern, beceri temelli bir perspektif getirmektedir. Her iki çerçeve de ulusal kimlik, bütüncül gelişim ve yaşam boyu öğrenmeyi vurgulasa da odak noktaları ve yaklaşımları farklılaşmaktadır. METK, eğitim sistemi için geniş bir yapı sunarken, TYMM daha somut ve ölçülebilir hedefler koyarak beceri ve değerleri ön plana çıkarmaktadır. METK, temel bilgi ve milli ilkelere, TYMM beceri temelli ve uyarlanabilir bir yaklaşıma odaklanmaktadır. TYMM, öğretim programlarında tek tip anlayış yerine özgün modellerin geliştirilmesini önermekte, geleneksel değerlerle modern pedagojik yaklaşımların sentezini amaçlamaktadır. Ancak, TYMM'nin eğitim sistemindeki geleneksel yaklaşımdan uzaklaşarak değişimi hedeflemesi, geleneksel değerlerin modern sistemlerle dengelenme çabasının dayanaksız olması, temel derslerin ötesine geçen okuryazarlık türleri ve beceri kazandırma hedefi, teorik temel eksikliği, ideolojik bakış açısı yansıtmasından kaynaklanan gerilim noktalarının bulunduğunu anlaşılmaktadır. TYMM'nin Türk Eğitim Sistemini 21. yüzyıl eğitim paradigmasına uyarlama yolunda önemli bir adım teşkil etmekle birlikte, modelin uygulanması noktasına paydaşlarda soru işaretlerinin giderilmediği anlaşılmaktadır. Modelin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için, tüm paydaşların işbirliği ve desteği gerekli görülmektedir. Diğer taraftan modelin teknoloji entegrasyonuna vurgu yapması, bazı okullarda teknolojik altyapı eksikliği nedeniyle zorluklar yaşanmasına neden olabileceği öngörülmektedir. Modele yönelik eleştirilerin dikkate alınması, uygulamada ortaya çıkan güçlüklerin incelenmesi, modelin milli ve manevi değerler ile modern eğitim anlayışını nasıl dengelediği ve bu dengenin eğitim sistemine katkılarının izlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Milli Eğitim Temel Kanunu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, eğitim reformu, karşılaştırma

¹⁵ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0646-4458

¹⁶ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5590-4520

Beceri Temelli Uygulamalarda Yapay Zeka Araçlarının Kullanımı

Ramazan BAŞARAN¹⁷, Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ¹⁸

Özet

Çalışmanın amacı hedeflenen becerilerin öğrencilere kazandırılmasında kullanılan Yapay Zeka (YZ) araçlarının incelenmesidir. YZ, eğitimde çeşitli becerilerin kazandırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal-Duygusal Öğrenme becerileri, duygu tanıma yazılımları, sanal danışmanlar, sosyal beceri geliştirme uygulamaları ve YZ destekli öğrenme platformları gibi YZ araçlarıyla geliştirilebilir. Bu araçlar, öğrencilerin duygusal zekalarını artırarak, empati kurma, duygusal farkındalık ve sosyal ilişkilerde etkin olma yeteneklerini güçlendirebilir. Okuryazarlık becerileri, YZ destekli platformlar ve uygulamalar aracılığıyla geliştirilebilir. Bu araçlar, okuduğunu anlama, dijital okuryazarlık, sayısal okuryazarlık, medya okuryazarlığı, bilimsel okuryazarlık, finansal okuryazarlık ve duygusal okuryazarlık gibi çeşitli okuryazarlık becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Ayrıca disiplinler arası becerilerin öğrencilere kazandırılmasında YZ destekli proje tabanlı öğrenme platformları, kodlama ve robotik araçları, veri analizi ve görselleştirme araçları, öğrencilerin farklı disiplinlerden gelen bilgileri birleştirerek daha karmaşık beceriler geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Yapay zeka araçlarının uygulamalardaki rolü, öğrenme süreçlerini kişiselleştirerek öğrencilerin motivasyonunu artırmak, öğretmenlerin iş yükünü azaltarak daha fazla bireysel destek sunmalarını sağlamak ve eğitimde fırsat eşitliğine katkı sunmaktır. Bu araçların etkileri arasında öğrencilerin akademik başarılarında artış, sosyal ve duygusal becerilerinde gelişim ve öğrenme süreçlerine daha aktif katılım yer alabilmektedir. YZ'nin öğretmenlerin yerini almak yerine onları tamamlayacak ve destekleyecek şekilde kullanılması önemli görülmektedir. Diğer yandan veri gizliliği, eşit erişim ve etik kaygılar gibi YZ kullanımının potansiyel zorluklarına ilave olarak, bu teknolojilerin sorumlu ve adil bir şekilde kullanılması gerekli görülmektedir. YZ'nin eğitimde etkili ve sorumlu bir şekilde kullanılmasını sağlamak için bu alanda daha fazla araştırma yapılmalıdır. Bu araçların daha geniş bir beceri yelpazesinde nasıl kullanılabileceği ve bu araçların eğitimdeki etkilerinin daha ayrıntılı olarak incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beceri, yapay zeka, öğretmen, öğrenci, etik

¹⁷ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0646-4458

¹⁸ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5590-4520

Eğitim Alanında Bilgi ve Teknoloji Transferi: Bir Üniversite-Endüstri İş Birliğinin Derinlemesine İncelenmesi¹⁹

Şule ÇALIŞKAN ELEMAN²⁰, Serhat İREZ²¹

Özet

Üniversitelerin, bilgi üretimi ve bilim insanlarının eğitimi ve yetiştirilmesi gibi geleneksel işlevlere ek olarak Ar-Ge ve bilgi ve teknoloji transferinde endüstrilerle işbirliği yaparak bilginin ekonomik değere dönüştürülmesinde uzmanlaşmaları artık bir gereklilik olmuştur. Eğitim alanı verimli ürünler veren üniversite-endüstri işbirlikleri gerçekleştirmede potansiyeline ulaşmaktan uzak görünmektedir (Erdil, Pamukcu, Akçomak & Erden, 2013). Potansiyelin hayata geçebilmesinde üniversite-endüstri işbirliğinin eğitim alanı özelinde değerlendirilip anlaşılmasına ve eğitim disiplini için yeni bir üniversite-endüstri işbirliği modelinin belirlenmesine ihtiyaç vardır. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı eğitim alanında kurulmuş bir üniversite-endüstri işbirliğini mercek altına alarak yapılan işbirliğinin oluşturulma, uygulama ve tamamlanma süreçlerinin derinlemesine incelenerek eğitimde üniversite-endüstri işbirliğini etkileyen faktörleri ortaya çıkarmaktır. Bu kapsamda çalışma bütüncül tek durum çalışması olarak kurgulanmıştır. *Çalışmada bir eğitim teknoloji firmasının, bir üniversitenin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümüyle ürün ortaya koymak için yaptığı araştırma ve ürün geliştirme iş birliği derinlemesine incelenmiştir.* İşbirliğinin incelenmesinde birden fazla veri kaynağıyla çalışılmıştır. Veri kaynakları; üniversite ve firma tarafında işbirliği gerçekleştirenlerle görüşme, işbirliği sürecinde tarafların kullandığı dokümanların incelenmesi ve ortaya çıkan ürünün materyal analiziyle incelenmesidir. Öncelikle görüşme için kuramsal örnekleme yöntemiyle üniversite ve firma tarafından birer katılımcı seçilmiş, katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan işbirliğinde kullanılan sözleşme, toplantı karar notları vb. dokümanlar talep edilmiştir. Son olarak ortaya çıkan eğitici oyunun incelenmesi için materyal analizi gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular tanıma aşamasından tamamlama aşmasına kadar; çeşitli süreçleri (proje planında tarafların uzlaşması gibi), problemleri (verilen hizmete değer biçme gibi) ve motivasyonları (akademik tanınırlık, araştırma için özgün bağlam gibi) ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite-endüstri işbirliği, Ar-Ge, durum çalışması

Kaynakça

Erdil, E., Pamukcu, M., Akçomak, İ., & Erden, Y. (2013). Değişen üniversite-sanayi işbirliğinde üniversite örgütlenmesi. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 68 (02), 95-127.

¹⁹ Şule Çalışkan Eleman'ın doktora tezinden üretilmiştir.

²⁰ Sorumlu Yazar, Marmara Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-7467-0264

²¹ Marmara Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3294-4666

MEB 365 Gün Öykü Serisi Kitaplarının Kapsayıcılık Açısından İncelenmesi

Gizem AYDIN²², Ayşe ÖZTÜRK SAMUR²³

Özet

Bu araştırmanın amacı MEB 365 Gün Öykü serisinde bulunan 53 kitabın kapsayıcılık açısından incelenmesidir. Kitapların incelenmesi için nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni 2023 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanarak okul öncesi eğitim kurumlarına gönderilen MEB 365 Gün Öykü serisinde bulunan 53 resimli çocuk kitabından oluşmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş, araştırmanın amacı doğrultusunda seride yer alan bütün kitaplar araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kapsayıcı Eğitim İçin Resimli Çocuk Kitapları İnceleme Formu" kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda incelenen 53 resimli çocuk kitabından kapsayıcılık temasını doğrudan veya dolaylı olarak içeren 31 kitap olduğu saptanmıştır. MEB 365 Gün Öykü serisi resimli çocuk kitaplarında belirlenen kapsayıcı temalar incelendiğinde; 28 kitapta toplumsal cinsiyet teması ile ilgili ifadelerle, 12 kitapta insan hakları teması ile ilgili ifadelerle, 5 kitapta özel gereksinim/bireysel farklılıklar teması ile ilgili ifadelerle ve 3 kitapta kültürel çeşitlilik teması ile ilgili ifadelerle yer verildiği tespit edilmiştir. MEB 365 Gün Öykü serisinde bulunan kitaplarda göç, mültecilik, akran zorbalığı, çocuk istismar ve ihmal, dezavantajlı çocuklar (sosyoekonomik, kurumda yaşayan vb.) konularına dair ifadelerin yer almadığı, en fazla toplumsal cinsiyet kimliğine ilişkin ifadelerin, en az ise kültürel çeşitliliğe dair ifadelerin yer aldığı belirlenmiştir. Güncellenen Okul Öncesi Eğitim Programı ile kapsayıcı eğitimin önemi vurgulanırken MEB 365 Gün Öykü serisinde yer alan kitapların kapsayıcılık açısından geride kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular ışığında farklı bağlamlarda kapsayıcı temaları içeren kitaplara eğitim süreçlerinde daha çok yer verilmesi, MEB 365 Gün Öykü serisi dışında okullara gönderilen diğer serinin de kapsayıcılık gibi farklı konularda incelenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcılık, resimli çocuk kitapları, çocuk edebiyatı, okul öncesi

²² Yüksek Lisans Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

²³ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-1976-3078

Arka Plan Liderleri: Okulun Görünmeyen Yüzü Müdür Yardımcıları

Ebru ÇATALKAYA²⁴, Bilgen KIRAL²⁵

Özet

Türk Eğitim Sistemi'nde okul yöneticiliği; okul müdürü, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısı şeklinde sınıflanmaktadır. Okul yöneticilerinin görevleri, ilgili yasal metinlerde yer almakta olup; ayrıca müdür yardımcısı mevzuatta geçen görevlerinin yanı sıra okul müdürlerinin verdikleri diğer görevleri de yapmaktadırlar. Müdür yardımcısı okul yönetiminde pek çok önemli görevi yürütmektedirler. Fakat müdür yardımcılarının yaptıkları işler görünmemekle birlikte, müdür yardımcısı aslında arka plan liderliği yapmaktadırlar. Bu çalışma müdür yardımcılarının okulda yaptıkları çalışmaları ve bunların fark edilmemesinin onlarda bıraktığı hislere ilişkin deneyimlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji desende olup; 2023-2024 akademik yılında Ege Bölgesi'nde kendisini arka plan lideri olarak gören gönüllü 17 müdür yardımcısı ile yürütülmüştür. Çalışmada müdür yardımcılarının okulda müdürlerle yaptıkları işbölümü ve iş yükü, müdür yardımcılığı görevinin gerekliliği, müdür yardımcılarının okuldaki konumları ve buna ilişkin hisleri, arka plan liderliğini anlamlandırmaları, müdür yardımcılığının görünür olması için öneriler ve müdür yardımcılığı konumuna ilişkin metaforik bakış açıları tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda müdür yardımcılığı görevinin görünür olması için müdürlere, müdür yardımcılara ve Milli Eğitim Bakanlığına çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müdür, müdür yardımcısı, arka plan lideri, görünürlük, konum

²⁴ Doktora Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0002-2319-2044

²⁵ Doç. Dr., Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5352-8552

Eğitim Bilimleri Alanında Lisansüstü Eğitim Gören Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme ve Akademik Yeterlikleri

Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ²⁶, Ramazan BAŞARAN²⁷

Özet

Yaşam boyu öğrenme, bireylerin yaşamları boyunca sahip oldukları bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirme sürecidir. Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almaları, onlara yaşam boyu öğrenme ve akademik yeterliklerini geliştirmeleri açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme ve akademik yeterliklerinin belirlenmesidir. Bu kapsamda, nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseni aracılığıyla öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme ve akademik yeterliklerinin nasıl olduğu öğretmenlerin görüşleri ve deneyimlerinden hareketle ele alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye’de bir devlet üniversitesinde Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında yüksek lisans ve doktora eğitimi almış amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen 18 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme ve Akademik Yeterlikleri” adı verilen yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, MAXQDA 20 programı aracılığıyla betimsel ve içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Araştırmada yedi temaya ulaşılmıştır. Bunlar; kariyer planlaması, girişimcilik planı, bilgiye erişim, yapay zeka kullanımı, yabancı dil öğrenimi, akademik yeterlik ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, lisansüstü eğitimin yaşam boyu öğrenmeye katkısıdır. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında verilen lisansüstü eğitimler, öğretmenlerin öğretmenlik yeterliklerini geliştirmeyi amaçlayan programlardır. Dolayısıyla, bu alanlarda verilen lisansüstü eğitimin öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerine ne gibi katkıları olduğunu ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın alanyazındaki boşluğu doldurması beklenmektedir. Lisansüstü eğitimin öğretmenlerin gelişimi üzerindeki etkilerinin ve sonuçlarının ele alındığı bu çalışmanın bulgularının öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve lisansüstü eğitim veren akademisyenlere katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Lisansüstü eğitim, yaşam boyu öğrenme, akademik yeterlikler, eğitim bilimleri, öğretmen.

²⁶ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5590-4520

²⁷ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0646-4458

Çizgi Roman Kullanımının 4. Sınıf Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Tutumuna Etkisi²⁸

Ayşe Melek YÜKSEL²⁹, Dilay ALPAY³⁰, Rumeysa BEDİROĞLU³¹

Özet

Bu araştırmanın amacı Fen Bilimleri dersinde çizgi roman kullanımının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin çevreye yönelik tutumuna etkisini incelemektir. Bu doğrultuda nicel yöntemlerden ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2023-2024 öğretim yılında İstanbul ilinde bir devlet ortaokulunda iki farklı sınıfta öğrenimlerini sürdüren toplam 54 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Artun (2015) tarafından geliştirilen "Çevre Eğitimi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama kısmında; deney grubunda Fen Bilimleri Öğretim Programı'nın öngördüğü şekilde "İnsan ve Çevre" ünitesinin işlenmesine ek olarak eğitici çizgi roman materyali kullanılırken kontrol grubunda ise yalnızca MEB programına göre "İnsan ve Çevre" ünitesi işlenmiştir. Yapılan ön test ve son testler sonucunda; veriler normal dağıldığından bağımsız t testi ve bağımlı t testi kullanılmıştır. Veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Bağımlı t testine göre kontrol grubunun ön test ve son test sonucunda anlamlı bir fark olmadığı fakat deney grubunun ön test ve son test sonucunda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde deney ve kontrol gruplarının ön testleri bağımsız t testine göre analiz edildiğinde anlamlı bir fark bulunmamıştır fakat deney ve kontrol gruplarının son testleri bağımsız t testine göre analiz edildiğinde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu analizler sonucunda deney grubundaki öğrencilerin çizgi roman materyali sayesinde çevreye yönelik tutumlarının olumlu yönde değiştiği gözlemlenmiştir. Sonuçlar incelendiğinde, araştırmanın bulguları, çizgi roman materyallerinin yalnızca çevre bilinci değil, sosyal sorumluluk, sağlık, bilimsel düşünme gibi farklı konular ve disiplinler üzerine de uygulanabileceğini göstermektedir. Bu doğrultuda, gelecekte çizgi roman materyallerinin farklı temalar üzerine uyarlanarak etkilerinin incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre eğitimi, bilinçli tüketici, çizgi roman, farkındalık, ilkökul

²⁸ Bu çalışma 2024 yılında kabul alan 2209A TÜBİTAK projesidir.

²⁹ Sorumlu Yazar, Yıldız Teknik Üniversitesi, ORCID ID: 0009-0001-6555-5002

³⁰ Yıldız Teknik Üniversitesi, ORCID ID: 0009-0003-9628-3569

³¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-9995-8002

Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Sistemlerin Sağlığı Konusu ile İlgili Argüman Seviyelerinin Belirlenmesi³²

Dilara VELİOĞLU³³, Mehmet YAKIŞAN³⁴

Özet

Araştırmanın amacı öğrencilerin "Sistemlerin Sağlığı" konusu ile ilgili argüman seviyelerinin belirlenmesidir. Çalışmanın uygulaması 2023-2024 eğitim öğretim yılı içerisinde Giresun ilinin bir devlet ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu aynı ortaokulun 6. sınıfında öğrenim görmekte olan 41 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıdır. Araştırmada argümantasyon yöntemiyle "Sistemlerin Sağlığı" konusuna uygun hazırlanan etkinlik kâğıdı veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Etkinlik kâğıdında öğrencilere müfredatta yer alan hastalıklar (sinüzit, zatürre, romatizma, kemik erimesi, böbrek taşı, böbrek yetmezliği, ishal, ülser, devlik, cücelik, kanser, anemi) ve sistem isimleri (destek ve hareket sistemi, boşaltım sistemi, denetleyici ve düzenleyici sistem, solunum sistemi, dolaşım sistemi, sindirim sistemi) verilmiştir. Öğrencilerden hastalıkların hangi sisteme ait olabileceğini tahmin ederek iddiada bulunmaları istenmiştir. Daha sonra öğrencilerden, bu iddialarını gerekçelendirmeleri, destekleyici örnekler vermeleri ve etkinlik kâğıdına yazmaları istenmiştir. Argümantasyon süreci başladığında farklı düşünceleri olan öğrencilerin, diğer öğrencilerin iddia ve gerekçelerine yönelik çürütücüler ortaya koymaları istenmiştir. Uygulama 2 ders saati sürmüştür. Öğrencilerin etkinlik kâğıtlarındaki verileri betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Sadece iddiada bulunanlar seviye 1, hem iddia hem gerekçe kullananlar seviye 2, iddia ve gerekçelerini destekleyicilerle sunanlar seviye 3, iddia, gerekçe, destekleyici ve çürütücü kullananlar seviye 4 olarak kodlanmıştır. Öğrencilerin "Sistemlerin Sağlığı" konusundaki argüman seviyeleri % 12,2 seviye 1, % 24,4 seviye 2, % 51,2 seviye 3 ve % 12,2 seviye 4 olarak tespit edilmiştir. Sonuçta göre öğrencilerin yarısı iddia, gerekçe ve destekleyici kullanmayı başarmışlardır. Ayrıca iyi ölçüde çürütücü kullanabilen öğrencilerin olduğu da belirlenmiştir. Gerçekleştirilen uygulamada öğrencilerin "Sistemlerin Sağlığı" konusuna ilişkin argüman seviyelerinin iyi düzeyde olduğu ve kaliteli argümanlar ürettikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin argüman oluşturma seviyelerinin geliştirilmesine yönelik fen konularında farklı çalışmalar gerçekleştirilmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon, ortaokul öğrencileri, sistemlerin sağlığı, argüman seviyesi

³² Bu çalışma Doç. Dr. Mehmet YAKIŞAN danışmanlığında Dilara VELİOĞLU tarafından hazırlanan doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

³³ Sorumlu Yazar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ORCID:0000-0001-9583-0100

³⁴ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ORCID: 0000-0002-5359-2826

Kişisel Özelliklerin, Övgüye Yönelik Davranışlar ve Tutumlar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Özgür BOLAT³⁵

Özet

Bu araştırmada, övgünün motive ettiğine inanan yetişkinlerin kişisel özellikleri incelenmiştir. Araştırmaya, bir anaokulu zincirinde çalışan 257 kadın öğretmen katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 28.01 olup, en yüksek eğitim düzeyleri açısından dağılım şu şekildedir: %81,3'ü 4 yıllık üniversite, %14'ü 2 yıllık üniversite, %4,3'ü yüksek lisans ve %0,4'ü doktora düzeyindedir. Katılımcılara, Bolat ve Antalyalı (2023) tarafından geliştirilen 55 maddelik Kişisel Eğilimler Envanteri ve Bolat (2024) tarafından hazırlanan 5 maddelik Övgü Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Övgü Tutum Ölçeği, öğretmenlerin övgüyü motivasyon amacıyla ne kadar faydalı bulduklarını ölçmektedir; örnek maddeler arasında "Övgü son derece etkili bir eğitim aracıdır" ve "Övgüye her çocuğun ihtiyacı vardır" ifadeleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin övgüye ilişkin inançlarıyla ilişkili beş özellik belirlenmiş ve bu özelliklerin öğretmenlerin övgü inançlarını ne derece yordadığını belirlemek amacıyla regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonuçlarına göre, Sosyal Endişe ($\beta = 0.01454$, $SE = 0.00356$, $t = 4.084$, $p < .001$), İlgisizlik Eğilimi ($\beta = 0.01201$, $SE = 0.00315$, $t = 3.814$, $p < .001$), Sorun Çözme (Davranışsal) ($\beta = 0.01209$, $SE = 0.00394$, $t = 3.070$, $p = 0.002$), Gelecek Eğilimi ($\beta = 0.00670$, $SE = 0.00237$, $t = 2.831$, $p = 0.005$) ve Dışsal Motivasyon ($\beta = 0.00545$, $SE = 0.00202$, $t = 2.706$, $p = 0.007$) övgünün motive edici olduğuna inanma üzerinde anlamlı etkiler göstermiştir. Bu beş özellik, övgü inançlarını yordamıştır. En yüksek eğitim düzeyi açısından, 2 yıllık üniversite - doktora ($\beta = 1.35696$, $SE = 0.53322$, $t = 2.545$, $p = 0.012$), 4 yıllık üniversite - doktora ($\beta = 1.51975$, $SE = 0.52656$, $t = 2.886$, $p = 0.004$) ve yüksek lisans - doktora ($\beta = 1.44916$, $SE = 0.54804$, $t = 2.644$, $p = 0.009$) karşılaştırmaları da anlamlı bulunmuştur. Betimleyici istatistikler, övgünün faydalılığına dair inancın eğitim seviyesine göre dağılımını şu şekilde göstermiştir: 2 yıllık üniversite mezunları için ortalama 3.73, 4 yıllık üniversite mezunları için ortalama 3.86, yüksek lisans mezunları için ortalama 3.76 ve doktora mezunları için ortalama 2.35. Sonuçlar, eğitim seviyesi arttıkça övgünün işe yaradığına dair inancın azaldığını ortaya koymaktadır. Bu 6 özelliğin övgü inançlara ek olarak, aynı zamanda övgü davranışlarını ne derecede yordadığı da incelenmiştir. Dışsal motivasyon hariç, bu beş özellik aynı zamanda övgü davranışlarını da yordamıştır. Model katsayıları analizine göre, Övgü davranışları üzerinde Sosyal Endişe ($\beta = 0.01689$, $SE = 0.00501$, $t = 3.37$, $p < .001$), İlgisizlik Eğilimi ($\beta = 0.01189$, $SE = 0.00444$, $t = 2.68$, $p = 0.008$), Sorun Çözme (Davranışsal) ($\beta = 0.01456$, $SE = 0.00554$, $t = 2.63$, $p = 0.009$) ve Gelecek Eğilimi ($\beta = 0.00842$, $SE = 0.00334$, $t = 2.52$, $p = 0.012$) anlamlı etkiler göstermiştir. Dışsal Motivasyon ise anlamlı bir etki göstermemiştir ($\beta = 0.00325$, $SE = 0.00284$, $t = 1.15$, $p = 0.253$). En yüksek eğitim derecesi açısından, 2 yıllık üniversite - Doktora ($\beta = 2.52763$, $SE = 0.75096$, $t = 3.37$, $p < .001$), 4 yıllık üniversite - Doktora ($\beta = 2.48625$, $SE = 0.74158$, $t = 3.35$, $p < .001$) ve Yüksek lisans - Doktora ($\beta = 2.52007$, $SE = 0.77183$, $t = 3.27$, $p = 0.001$) karşılaştırmaları da anlamlı bulunmuştur. Bu araştırmada elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin övgünün

³⁵ Doç. Dr., Eğitimci/Yazar, ORCID: 0000-0003-4420-1368

motive edici etkisine dair inançlarının ve övgü davranışlarının, sosyal endişe, ilgisizlik eğilimi, sorun çözme davranışı, gelecek eğilimi ve dışsal motivasyon (sadece tutum) gibi beş kişisel özellik ile anlamlı bir ilişkisi olduğunu göstermiştir. Ayrıca, eğitim seviyesi arttıkça, övgünün motivasyon üzerindeki etkisine olan inancın azaldığı gözlemlenmiştir; bu durum, doktora düzeyindeki öğretmenlerin övgünün etkisine daha düşük düzeyde inandığını ortaya koymaktadır. Dışsal motivasyon kaynağı olan övgü yerine başka motive edici unsurlarla ilgili hizmet içi eğitimler tasarlanırken, öğretmenlerin bu kişisel özellikleri göz önünde bulundurulmalı ve eğitimler bu kişisel özelliklere odaklanacak şekilde tasarlanmalı.

Anahtar Kelimeler: Övgü, inanç, eğilim, yetişkin.

TÜBİTAK

Yetişkinlerin Çocuklara Yönelik Övgü Eğilimlerinin Çeşitli Özelliklere Göre İncelenmesi: Deneysel Bir Çalışma

Özgür BOLAT³⁶

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, yetişkinlerin çocukları çeşitli özelliklerine göre övmeye eğilimlerinin farklılaşp farklılaşmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda üç farklı grup ile üç farklı deneysel çalışma gerçekleştirilmiştir. Üç araştırma da denek-içi desenli bir tasarımla yürütülmüştür. Deneklere iki farklı senaryo sunulmuştur. Her iki senaryodaki öğrenci de aynı başarıyı göstermiş olup deneklerden bu öğrencileri övmeleri istenmiştir. Birinci senaryodaki öğrenci de ikinci senaryodaki öğrenci de kendisine verilen matematik sorusunu doğru yapmıştır. Deneklerden bu çocukları övmeleri istenmiştir. Her çocuk için 9 yıldız verilmiştir. Yıldızlar övgüyü temsil etmektedir. Öğrencilere verdikleri yıldız sayısının ne kadar farklılaştığı ölçülmüş ve aralarındaki farkı belirlemek için T-testi uygulanmıştır. Örnek iki senaryo şu şekildedir: (i) Zeynep, özgüveni yüksek bir öğrencidir. Kendisine verilen matematik sorusunu doğru çözmüştür. Onu övmek için kaç yıldız verirsiniz? (ii) Ayşe, özgüveni düşük bir öğrencidir. Kendisine verilen matematik sorusunu doğru çözmüştür. Onu övmek için kaç yıldız verirsiniz? İlk araştırmada senaryoda tasvir edilen öğrenciler zekâ ve özgüven seviyeleri açısından farklılaştırılmıştır. Başka bir deyişle, zeki olan ile zeki olmayan öğrenci ve özgüveni yüksek ve düşük öğrenci karşılaştırılmıştır. Araştırma 274 denek ile yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklere göre, katılımcıların yaş ortalaması 37.5 olup, %93.8'i kadın (n=257) ve %6.2'si erkek (n=17) olarak dağılım göstermektedir. Çift yönlü örneklem T-Testi sonuçlarına göre, "Zeki olan" ve "Zeki olmayan" olarak sınıflandırılan gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t(278) = -3.23, p = 0.001$). Benzer şekilde, "Yetenekli olan" ve "Yetenekli olmayan" olarak sınıflandırılan gruplar arasında da anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($t(278) = -3.07, p = 0.002$). Tanımlayıcı istatistiklere göre, "Zeki olan" grup için ortalama 7.89 (SD = 1.71), "Zeki olmayan" grup için ortalama 8.16 (SD = 1.44), "Yetenekli olan" grup için ortalama 8.12 (SD = 1.52) ve "Yetenekli olmayan" grup için ortalama 8.38 (SD = 1.16) olarak hesaplanmıştır. İkinci araştırmada tasvir edilen öğrenciler sosyal beceriler (utangaç ve sosyal) açısından farklılaşmaktadır. Başka bir deyişle, utangaç olan ile sosyal öğrenci karşılaştırılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklere göre, katılımcıların yaş ortalaması 49.4 olup, katılımcıların %96.0'ı kadın (n=218) ve %4.0'ı erkek (n=9) olarak dağılım göstermektedir. Çift yönlü örneklem T-Testi sonuçlarına göre, "Çekingen" ve "Sosyal" olarak sınıflandırılan gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t(196) = -2.88, p = 0.004$). Tanımlayıcı istatistiklere göre, "Çekingen" grup için ortalama 7.44 (SD = 2.73), "Sosyal" grup için ortalama 7.92 (SD = 2.14) olarak bulunmuştur. Üçüncü araştırmada tasvir edilen öğrenciler sosyoekonomik durum (yoksul ve zengin), yaşadığı yerler (köy ve şehir) ve akademik başarı (yüksek akademik başarı ve düşük akademik başarı) açısından farklılaşmaktadır. Başka bir deyişle, yoksul öğrenci ile zengin öğrenci, köyde yaşayan öğrenci ile şehirde yaşayan öğrenci ve akademik başarı yüksek ve akademik başarı düşük öğrenciler karşılaştırılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklere göre, katılımcıların yaş ortalaması 39.0 olup, cinsiyet dağılımında %84.2'si kadın (n=160) ve %15.8'i erkek (n=30) olarak belirlenmiştir. Çift yönlü örneklem T-Testi sonuçlarına göre, "Düşük SES" ve "Yüksek SES" grupları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t(92) = 2.57, p = 0.012$).

³⁶ Doç. Dr., Eğitimi/Yazar, ORCID: 0000-0003-4420-1368

ortalama fark = 0.312, SE fark = 0.121). Ayrıca, "Köy" ve "Şehir" grupları arasında da anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($t(109) = 4.99$, $p < .001$, ortalama fark = 0.545, SE fark = 0.109). "Düşük Akademik" ve "Yüksek Akademik" grupları arasında da anlamlı bir fark vardır ($t(99) = 4.91$, $p < .001$, ortalama fark = 1.210, SE fark = 0.246). Tanımlayıcı istatistiklere göre, "Düşük SES" grubu için ortalama 7.65 (SD = 2.48), "Yüksek SES" grubu için ortalama 7.33 (SD = 2.65), "Köy" grubu için ortalama 7.55 (SD = 2.47), "Şehir" grubu için ortalama 7.01 (SD = 2.64), "Düşük Akademik" grubu için ortalama 7.72 (SD = 2.21) ve "Yüksek Akademik" grubu için ortalama 6.51 (SD = 3.02) olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular göstermektedir ki yetişkinler, kendi bakış açılarına göre dezavantajlı gördükleri gruplara daha fazla övgüde bulunmaktadır. Daha fazla övgü ise çocuklara "düşük beceri" mesajı verebilir. Yetişkinler, çocukları daha fazla överek onların motivasyonlarını olumsuz etkileyebilir; bu açıdan çocukları överken dikkatli olunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Övgü, eğilim, özellik, yetişkin, çocuk.

TÜBİTAK

Application Areas of Artificial Intelligence in Autism Spectrum Disorders

Serap DOĞAN ASLAN³⁷

Abstract

Technological developments, heterogeneity, and the increasing prevalence of individuals with autism spectrum disorder (ASD) make innovation more important in the applications to be offered to these individuals. In recent years, technology-based applications such as social robots, speech-generating devices, machines, and augmented reality have become more popular. Artificial intelligence, which includes technologies that aim to simulate human intelligence, including machine learning, natural language processing, and computer vision, is one of the most current applications in technology. Artificial intelligence, which is used in various applications ranging from speech production and speech recognition to visual classification, is used in different areas such as diagnosis, evaluation, intervention and therapeutic programs, designed educational tools and support systems in individuals with ASD, but information on who and how this use will be used is limited. However, technological developments' applicability and social use are as important as their realization. The areas of use of technology may differ according to individuals. Every piece of information about artificial intelligence in the literature may not be suitable for everyone on the spectrum. It is extremely important to compile, summarise and discuss the information in the literature on the use of artificial intelligence in individuals with ASD. The aim of this study, which is a review based on compiling information on the use of artificial intelligence in individuals with ASD and summarising the findings, is to compile the current situation by providing information to stakeholders such as artificial intelligence workers, designers, software developers, especially therapists, families, and health personnel about the areas of use of artificial intelligence in individuals with ASD and how it is used in these areas, and to provide recommendations. As a result of the literature review, it is seen that the studies focus on clinical studies such as diagnosis and evaluation, applications such as intervention and treatment remain limited, and research is not carried out with large samples. Further research can design the areas of use of artificial intelligence on a needs-based basis, and designs regarding the ease of application of technology can be planned so that different people who provide services to them can also apply it.

Keywords: Autism spectrum disorders, artificial intelligence, innovative technology

TÜBİTAK

³⁷ Sorumlu Yazar, Gaziantep Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-4045-7825

Çocuk Koruma Hizmetlerinde Yapay Zekâ Kullanımı

Davut ELMACI³⁸

Özet

Çocuk koruma hizmetleri, çocukları her türlü tehlikelerden korumayı amaçlayan ve disiplinlerarası çalışmaları içeren hizmetlerdir. Çocukları korumaya yönelik arayışlar içerisinde yapay zekanın kullanımı da gündeme gelmektedir. Bu çalışmada yapay zekanın çocuk koruma hizmetlerinde kullanımının nasıl olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Sistematik derleme olarak tasarlanan bu çalışmada Web of Science ve Scopus veritabanlarında İngilizce dilinde "child protection", "child welfare" children's services" sözcükleri "artificial intelligence" kavramı ile bir arada taranmıştır. Yapılan tarama ile 96 kaynağa ulaşılmış, çalışmaların özet, başlık ve içerikleri incelenerek 10 makale çalışmaya dahil edilmiştir. Ulaşılan başlıca bulgular şunlardır: Amerika Birleşik Devletleri, Danimarka, Finlandiya gibi çeşitli ülkelerde çocuk koruma hizmetlerinde kullanılmak üzere yapay zeka destekli araçlar/modeller geliştirilmiştir. Etik tartışmalar nedeniyle bu araçların bazılarının kullanımı durdurulmuş ya da değiştirilmiştir. Çocuk koruma hizmetlerinde yapay zeka kullanımının fayda, zarar ve risklerini inceleyen araştırmalar bulunmaktadır. Çocuk koruma hizmetlerinde yapay zekanın kullanımına ilişkin etik tartışmalar yaşanmaya devam etmektedir. Sonuç olarak yapay zekanın, çocuk koruma hizmetlerinde risk değerlendirmelerinde, tahminlerde ve karar vermede kullanılabildiği anlaşılmaktadır. Çocuk koruma hizmetlerindeki artan iş yoğunluğunun hafifletilmesi için yapay zekanın sağlayacağı yararlar göz ardı edilmemelidir. Ancak yapılacak işlemlerde tamamen yapay zekaya bağlı olmaktan ziyade insan yargılarının da göz önünde bulundurulması gerekli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk koruma sistemi, çocuk refahı, yapay zeka, algoritmik karar verme.

³⁸ Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9712-0727

Sınıf Ortamında Öğrenci Mutluluğu

Ertuğ CAN³⁹, Şenol SEZER⁴⁰

Özet

Bu araştırmanın amacı, sınıf ortamında öğrenci mutluluğunu etkileyen faktörleri incelemek ve öğrenci mutluluğuna yönelik öneriler geliştirmektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kapsamında alanyazın taraması yapılmış ve elde edilen veriler betimsel analiz ile değerlendirilmiştir. Araştırmada ULAKBİM veri tabanı ve YÖK Tez Tarama sayfasında "öğrenci mutluluğu" ve "öğrencilerin öznel iyi oluşu" kavramları incelenmiştir. Araştırma kapsamında sınıf ortamında öğrenci mutluluğunu ve öğrencilerin öznel iyi oluşunu etkileyen faktörler analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, sınıf ortamında öğrenci mutluluğunu etkileyen faktörler olarak öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, öğrencileri arkadaşları ve öğretmenleri ile ilişkileri, okulun ve sınıfın fiziksel olanakları, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin yönetim biçimi, ailenin okula karşı tutumu ve okula katılımı ön plana çıkmaktadır. Ayrıca, sınıf yönetimi ve okul yönetimini etkileyen faktörlerin öğrencilerin sınıf ortamındaki mutluluğu üzerinde doğrudan etkisi olduğunu göstermektedir. Araştırmalar, öğrenci mutluluğunu olumsuz etkileyen faktörlerin değişmeyen müfredat, ders saatlerinin yoğunluğu, bilgi ağırlıklı eğitim, okul ortamlarının yetersizliği, derste kullanılan yöntem ve teknikler, kontrolsüz sosyal medya kullanımı ve genel eğitim politikaları ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Sınıftaki öğrenci mutluluğunun okul mutluluğu ile de doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir. Sınıf içi uygulamalarda sadece bilgiyi değil, duyguları da dikkate almak önemlidir. Çünkü sınıfta ortamındaki öğrencilerin mutluluğu, daha iyi öğrenmelerine katkı sağlayabilir, motive edebilir. Araştırmalar mutluluk ile akademik başarı ve okula devam arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin olumlu tutum ve davranışları, öğrencilerin derse katılımını sağlama ve öğretmenlerin mutluluk durumu da öğrencilerin mutluluğuna etki etmektedir. Sınıf ortamında öğrenci mutluluğunu sağlamaya yönelik olarak öğretmenler, okul yöneticileri, öğrenciler ve ailelerin desteklenmesi faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Ortamı, Öğrenci, Öğrenci Mutluluğu, Öznel İyi Oluş.

³⁹ Sorumlu Yazar, Prof.Dr., Kırklareli Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2185-6073

⁴⁰ Prof.Dr., Ordu Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8800-6017

Eğitimde Yapay Zekâ Farkındalığı ve Hazırbulunuşluk

Ayşegül ATALAY⁴¹

Özet

Yapay Zekânın (YZ) hem günlük hem de modern çalışma hayatının ayrılmaz bir parçası haline geldiği şu günlerde, bu yıkıcı teknolojinin sürdürülebilir ve sorumlu bir şekilde kullanılmasını garanti altına almak gerekmektedir. Bunun için bireylerin YZ farkındalığı ve hazırbulunuşluk durumlarının gelişmesi önemli bir adım olarak görülebilir. Zira uluslararası düzeyde veriler ortaya koyan Ipsos Global Şirketinin araştırmasına göre YZ'dan haberdar olduğunu söyleyen katılımcıların oranı %42 iken YZ'dan aktif olarak faydalandıklarını söyleyen katılımcıların oranı %23'tür. Bununla birlikte, YZ kavramından haberdar olduğunu iddia eden katılımcıların %71'inin sadece terimin kendisine aşina olduğu anlaşılmıştır. YZ'ye aşina olduğunu iddia eden bireylerden örnek bir uygulama belirtmeleri istendiğinde %44'ü sessiz kalırken, %36'sı hatalı yanıtlar vermiştir. Katılımcıların sadece %20'sinin doğru cevap verdiği görülürken, ChatGPT en çok tanınan uygulama olarak ortaya çıkmıştır (AI-Index Report, 2024). Ipsos verilerine göre Türkiye %67 oranla YZ'ye olumlu bakan ülkeler arasındadır. Bununla birlikte eğitimde YZ kullanımına ilişkin bir veri bulunmazken alan yazındaki çalışmaların çoğunun YZ'nin hâkim olduğu bir geleceğe hazırlıklı olmanın önemine vurgu yaptığı görülmektedir. YZ'nin eğitime başarılı bir şekilde entegrasyonu, öğretmenler, öğrenciler ve yöneticiler de dâhil olmak üzere kilit paydaşların farkındalığına ve hazırlığına bağlıdır. Dolayısıyla bu çalışma, ilgili paydaşların YZ'ye ilişkin algılarını, eğitim ortamlarında YZ kullanımına yönelik tutumlarını ve bu teknolojik devrimi benimsemeye yönelik kişisel hazır olma durumlarını derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, çalışma nitel araştırma çerçevesinde tasarlanmış olup öğretmen, öğrenci ve yönetici gruplarından seçilen katılımcılarla odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler YZ araçlarının bilgiyi edinmede kolaylaştırıcı olduğunu ve bu araçlara hızlıca uyum gösterebildiklerini belirtirken YZ'nin gelecekte insanları işsiz bırakabilmesi ihtimalini kendileri için korkutucu bulmaktadırlar. Öğretmenler YZ'nin büyük bir potansiyeli olduğunu ve ayak uydurmaya çalıştıklarını düşünmekte; YZ destekli eğitim ve gelişmeler için rehberliğe ihtiyacı olduklarını belirtmektedirler. Yöneticilerin ise YZ'nin eğitim sistemine nasıl entegre edileceği ve karşılaşılabilecek zorluklar üzerinde yoğunlaştığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, farkındalık, hazırbulunuşluk, eğitimde teknoloji, öğretmen

⁴¹ Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3079-801X

Okuldaki Nezaketsiz Davranışlar ve Okul Yönetimine Yansımaları

Ceyhan ÇINAR⁴², Ertuğ CAN⁴³

Özet

Bu araştırmanın amacı okul yöneticileri, öğretmenler ve velilerin görüşlerine göre okul ortamında karşılaşılan nezaketsiz davranışların neler olduğunu ve okul yönetimine yansımalarını incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmış ve veriler görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kırklareli ilinde 25 okul yöneticisi, 25 öğretmen ve 25 velinin gönüllü katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların nezaket ve nezaketsiz davranış kavramını metafor sorusuyla yanıtlamaları istenmiştir. Ayrıca, katılımcılara okul ortamında karşılaşılan nezaketsiz davranışların okul yönetimine yansımalarına yönelik açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Verilerin analizinde tematik içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; katılımcılar nezaket kavramını genel olarak olumlu his ve duygularla ifade ederken, nezaketsiz davranışları ise duygusal ve davranışsal sorunlar ile yıkıcı etkiler şeklinde tanımlamışlardır. Araştırma sonucuna göre, okul yöneticisi, öğretmenler ve velilerin okul ortamında çoğunlukla nezaketsiz üslup, fevri davranışlar, ayrımcılık, baskı, tehdit, küçümseme, ilgisizlik, saygısızlık, değersizlik hissi yaratma gibi olumsuz davranışlarla karşılaştığı, nezaketsiz davranışların öfke, kaygı, stres, üzüntü, motivasyon kaybı, değersizlik hissi, verim kaybı yarattığı tespit edilmiştir. Okul yöneticilerine göre nezaketsiz davranışlar genellikle veli ve öğrenci kaynaklı iken, öğretmenlere göre nezaketsiz davranışlar okul yöneticileri ve velilerden kaynaklanmaktadır. Veliler ise nezaketsiz davranışların veliler, öğretmenler ve okul yöneticilerinden kaynaklandığını düşünmektedir. Nezaketsiz davranışların okul yönetim süreçlerini ve sınıf yönetimini olumsuz etkilediği, katılımcıların nezaketsiz davranışlarla başa edebilmek için farklı iletişim teknikleri kullandıkları görülmektedir. Araştırma sonucuna göre, okuldaki nezaketsiz davranışlardan korunmak için okul rehberliği kapsamında konsültasyon faaliyetlerinin yürütülmesi, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitim programlarında nezaket ve iletişim konularına yer verilmesi, müfredatların bu bağlamda güncellenmesi, veli ve öğrencilerin eğitilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul yönetimi, okul yöneticileri, nezaket, nezaketsiz davranışlar

⁴² Sorumlu Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0002-6588-1529

⁴³ Prof.Dr., Kırklareli Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-0885-9042

Chatbot Etkinlikleri ile Desteklenmiş Öğretim: Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerileri ve ÜstBilişsel Farkındalıkları

Cengiz GÜNDÜZALP⁴⁴

Özet

Chatbotların eğitim ortamlarına entegre edilme süreci artan bir ivme ile devam etmektedir. Chatbotların eğitim ortamlarına entegrasyon süreci, bu teknolojilerin öğretim süreçlerini iyileştirme, verimliliği artırma ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmedeki rolünü belirlemeye yönelik bir gerekliliği ortaya çıkarmıştır. Çalışmada bu gereklilikten hareketle, chatbot etkinliklerinin farklı problem durumları için alternatifler çözümler sunabilme özellikleri bağlamında, bilişsel ve üstbilişsel süreçleri hangi yönde ve nasıl etkileyeceğini belirlemeyi hedeflemiştir. Bu doğrultuda çalışma, chatbot etkinlikleri ile desteklenmiş öğretimin öğretmen adaylarının problem çözme becerileri ve üstbilişsel farkındalıklarına olan etkilerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma, nicel ve nitel verilerin birlikte toplanıp analizlerinin ayrı ayrı yapıldığı, yakınsayan paralel desen ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın araştırma grubu uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve toplam 66 öğretmen adayından oluşmuştur. Çalışmada nicel veriler, "Problem Çözme Envanteri" ve "Üstbilişsel Farkındalık Ölçeği" ile nitel veriler ise "Görüşme Formu" ile toplanmıştır. Çalışmadan toplanan nicel verilerin analizi için bağımlı ve bağımsız örneklem t-testi testi kullanılmıştır. Çalışmanın nitel verileri içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular, deney grubunun problem çözme becerileri ve üstbilişsel farkındalıklarına ilişkin ön test son test puanları arasında son testler lehine anlamlı bir farkın olduğunu, kontrol grubunun puanları arasında ise anlamlı bir farkın olmadığını göstermiştir. Ayrıca bulgular, deney ve kontrol gruplarının problem çözme becerileri ve üstbilişsel farkındalıklarına ilişkin son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farkın olduğunu göstermiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelere ilişkin bulgularında elde edilen nicel verileri önemli ölçüde desteklediği görülmüştür. Çalışmadan elde edilen bulgular ve sonuçlarına göre chatbot etkinlikleri ile desteklenmiş öğretimin öğretmen adaylarının problem çözme becerileri ve üstbilişsel farkındalıklarına olumlu yönde katkıları olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Chatbot, öğretim, problem çözme, üstbilişsel farkındalık

⁴⁴ Kafkas Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5108-437X

"Experience With ABE-Get Stronger As You Learn" eTwinning Projesi ⁴⁵

Ayşegül TANRIVERDİ⁴⁶, Desen Sultan ÜRÜN⁴⁷, Ferda TAŞDAN⁴⁸, Gökben ÇELİK⁴⁹,
Kenan AKMAN⁵⁰, Meltem KÜÇÜKARSLAN⁵¹, Nihan TOKGÖZ YAMAK⁵²

Özet

Amgen Biotech Experience(ABE) projesi Amerika'da 1990 yılında başlamış olup yaygınlaşmaya devam etmektedir. Şuan 17 ülkede yürütülmektedir. Ülkemizde 2020 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Öğretmenlerin biyoteknoloji alanındaki bilgi, beceri ve deneyimlerini güçlendirerek sınıflarında yenilikçi öğretimleri gerçekleştirmelerini hedefleyen ve hala devam eden bir projedir. ABE deneyim programının yaygınlaşma motivasyonu ile 2023-2024 eğitim öğretim yılında "Experience with ABE-get stronger as you learn" isimli eTwinning projesinde; Türkiye'den 6, Fransa'dan 1 ve Hollanda'dan 1 olmak üzere 8 ortaklı, 7 okul, 15 öğretmen, 86 öğrenci işbirliği ile ortak bir çalışma yürütülmüştür. Proje süreçlerinde farklı ülkelerde ABE uygulamaları yürüten öğretmenler arasında deneyim etkileşimleri, ortak iş planı oluşturma, etkinliklerin mevcut programa uyarlanması sağlanarak; öğrenen öğretmen topluluğu olma motivasyonu pekiştirilmiştir. eTwinning platformu ile ABE etkinlikleri kapsamında biyoteknoloji uygulamaları yapan öğrencilerin öğrenme farklılıklarının gözlenmesi, farklı geçmişlere sahip öğrencilere bilim sevgisinin aşılması, eleştirel düşünme, sorgulama ve etik muhakeme gibi 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi ve biyoteknoloji farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. Öğrencilere yabancı dil kullanımı ve kültürler arası etkileşim yapabilme fırsatı sunmuş olması projenin güçlü yönlerindendir. Teknoloji kullanma becerileri, takım çalışması, işbirliği yapabilme ve sorumluluklarını yerine getirme becerilerinin gelişmesine katkı sağlanması beklenen faydalarındandır. Bu kapsamda; "Logo tasarımı", "meyvelerden DNA İzolasyonu" ve "Dünya DNA gününde DNA TIMES Gazetesi yayımlanması" olmak üzere üç aktivite; bireysel ve grup çalışmaları şeklinde gerçekleştirilmiştir. Projede öğrencilerin Padlet, Canva, Google Forms, Wordwall, Mosaically, Joomag, ... gibi Web 2.0 araçlarını kullanmaları sağlanmıştır. Proje çıktıları ile katılımcı öğretmenler eTwinning platformunda ulusal kalite etiketi almaya hak kazanmıştır. Aynı zamanda proje 15. eTwinning ulusal konferansına "örnek çalışma" niteliği taşıması sebebi ile davet edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: : Biyoteknoloji , e Twinning, DNA, ABE

⁴⁵ Amgen Biotech Experience projesinden üretilmiştir.

⁴⁶ Ankara, Gazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, ORCID: 0009-0004-9629-0504

⁴⁷ Adana, Mehmet Özöncel Anadolu Lisesi, ORCID: 0009-0006-4565-9847

⁴⁸ Ankara, Bahçelievler Deneme Anadolu Lisesi, ORCID: 0009-0007-2836-8439

⁴⁹ Şehit Zafer Çalıskan Anadolu Lisesi, ORCID: 0009-0007-9105-7588

⁵⁰ Sorumlu Yazar, Adana, Adana Anadolu Lisesi, ORCID: 0009-0001-3616-2058

⁵¹ Ankara, Keçiören Bilim ve Sanat Merkezi, ORCID: 0000-0002-1425-6694

⁵² Sakarya, Özel TED Sakarya Koleji Anadolu Lisesi, ORCID: 0009-0002-8788-455X

Okullarda Yaşanan Belirsizliklerin Okul Amaçları Bağlamında Değerlendirilmesi⁵³

Emine DOĞAN⁵⁴ , Ruhi SARPKAYA⁵⁵

Özet

Yaşamın her alanında var olan belirsizliğin genel ve özel amaçlar üzerine temellenen okullarda yaşanması kaçınılmazdır. Bu çalışma, okullarda yaşanan belirsizliklerin okul amaçları bağlamında nasıl değerlendirildiğini, eğitim sürecine etkilerini ele almayı amaçlamaktadır. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarda yaşanan belirsizlikler konusundaki görüşlerini derinlemesine anlamak için nitel araştırma desenlerinden olgubilim kullanılmıştır. Veriler; yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışma; 2022-2024 yılı Aydın ili Efeler ilçesindeki resmi ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında çalışan 6 yönetici ve 12 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik teknikleri kullanılmıştır. Farklı okul düzeylerinden, çeşitli cinsiyet, branş ve kıdemdeki öğretmenlerle yöneticiler mesleki kıdemi beş yıldan fazla olması koşuluyla seçilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre öğretmenler ve okul yöneticileri, belirsizliği olumsuz bir durum olarak algılamışlar; kaos, düzensizlik, bilinmezlik, plansızlık, kaygı, değişiklikler, kuralsızlık, çözümsüzlük ve risk olarak tanımlamışlardır. Okullarda belirsizliği oluşturan nedenleri sistemden kaynaklı, örgüt içi ve çevresel nedenler kategorileri altında; belirsizliğin etkilerini okul paydaşlarına, okul iklimine ve eğitim amaçlarına yönelik etkileri açısından ele almışlardır. Okullarda belirsizlikle başa çıkma yöntemleri konusundaki tutumlarını bireysel ve örgütsel açıdan ayrı ifade etmişlerdir. Çalışma sonunda belirsizliğin yönetilmesi konusunda; farklılıkların fırsat eşitsizliği yaratmasını önlemek için eğitim amaçlarının bütünleştirici gücünden yararlanmak, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin belirsizlik durumunda yaptıkları hataları fark etmelerini sağlayacak belirsizlik yönetimi, kriz yönetimi, stres yönetimi ve iletişim becerileri üzerine eğitimler vermek şeklinde öneriler sunulmuştur. Çalışmanın; öğretmen ve yöneticilerin karşı karşıya kaldığı belirsizlik durumlarının nedenlerini ve sonuçlarını, belirsizliğin yönetilmesi konusundaki görüşlerini ortaya koyarak literatüre katkı sağlayacağı, belirsizliklerin azaltılması için yapılacak çalışmalara yön göstereceği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Belirsizlik, okul amaçları, yönetici ve öğretmenler.

⁵³ Bu çalışma, 2024 yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri ABD yayımlanan "Okullarda Yaşanan Belirsizliklerin Okul Amaçları Bağlamında Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

⁵⁴ Nahit Menteşe Ortaokulu, Uzm. Öğrt., ORCID ID: 0009-0008-9255-3468

⁵⁵ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD., ORCID: 0000-0001-5476-0716

Okul Yöneticileri Okulların Dijital Dönüşümünün Ne Kadar Farkında?

Mustafa ÇELİK⁵⁶, Kürşad YILMAZ⁵⁷ ve Recep Serkan ARIK⁵⁸

Özet

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin okullardaki dijital dönüşüme ilişkin farkındalıklarını belirlemektir. Tarama modelindeki araştırmanın örnekleminde 320 okul yöneticisi bulunmaktadır. Araştırma verileri Batu (2024) tarafından geliştirilen "Dijital Dönüşüm Farkındalık Ölçeği" (DDFÖ) ile toplanmıştır. Ölçek 5 alt boyuttan (Dijital Merak, Dijital Zorluk, Dijital Kaygı, Dijital Fayda, Dijital Eğilim) ve 37 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten toplam puan alınabilmektedir. Yüksek puan, okul yöneticilerinin dijital dönüşüme ilişkin yüksek düzeyde farkındalık sahibi oldukları anlamına gelmektedir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi ve ANOVA gibi istatistiksel analizler kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre okul yöneticilerinin dijital dönüşüme ilişkin farkındalıkları "Orta" düzeydedir. Okul yöneticilerinin dijital dönüşüme ilişkin farkındalıkları tüm alt boyutlarda ve toplam puanda cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermezken, yaş, mesleki kıdem ve eğitim durumlarına göre toplam puanlarda ve bazı alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu önerilere yer verilmiştir: i) Dijital dönüşüm, teknolojik gelişmeler ve özellikle yeni teknolojik ürünlerin kullanımı ile ilgili, okul yöneticilerin farkındalıklarını arttırmak adına eğitimler düzenlenebilir. ii) Özellikle ileri yaştaki okul yöneticilerinin dijital dönüşüm farkındalıklarının ve teknolojik becerilerinin geliştirilmesi eğitim sistemimiz açısından önemli olabilir. iii) Dijital dönüşüm ve teknolojik becerilerin geliştirilmesi süreci sadece okul yöneticileri ile sınırlı kalmayıp öğretmenler de bu sürece dâhil edilebilir. iv) Okul yöneticilerinin görüş ve deneyimlerini daha derinlemesine ortaya koymak adına nitel araştırmalar gerçekleştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul, okul yöneticileri, dijital dönüşüm

Kaynakça

Batu, D. (2024). *Okul yöneticilerinin okulların dijital dönüşümüne ilişkin farkındalıklarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

⁵⁶ Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6825-315X

⁵⁷ Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-3705-5094

⁵⁸ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3019-7417

Eğitim Örgütlerinde Yapılan Teknoloji Liderliği Araştırmalarının Değerlendirilmesi

Kürşad YILMAZ⁵⁹, Mustafa ÇELİK⁶⁰, Recep Serkan ARIK⁶¹

Özet

Bu araştırmada, Türkiye’de eğitim örgütlerinde yapılan teknoloji liderliği araştırmalarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için tespit edilen makaleler yöntem, kullanılan veri toplama araçları ve örneklem yönünden analiz edilmiş, ayrıca araştırmalardan elde sonuçlara ilişkin bir değerlendirme de yapılmıştır. Bundan dolayı araştırma bir sistematik derleme çalışması olarak desenlenmiştir. Araştırma kapsamında, 44’ü nicel, 3’ü ölçek geliştirme, 13’ü nitel, 3’ü karma yöntemli olmak üzere 63 çalışmaya ulaşılmıştır. Analizler için 2011-2024 yılları arasında yapılan toplam 34 nicel ve karma yöntemli makalenin bulguları analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre araştırmalarda en çok nicel yöntemler kullanılmıştır. İncelenen makalelerde veri toplama aracı olarak en çok Teknoloji Liderliği Öz-Yeterlik Ölçeği (n=16; Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2011) ve Teknoloji Liderliği Roller Envanteri (n=11; Sincar, 2010) tercih edilmiştir. Okul yöneticileri ve öğretmenler en çok araştırma yapılan gruplardır. İncelenen araştırmaların 19’una göre okul yöneticileri kendilerini teknoloji liderliği konusunda yeterli görmektedir. Benzer şekilde 15 araştırmada öğretmenlerin de okul yöneticilerini teknoloji liderliği konusunda sık sık yeterli gördüğü belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji liderliği, Öğretmen, Okul yöneticisi

Kaynakça

- Hacıfazlıoğlu, Ö., Karadeniz, Ş., & Dalgıç, G. (2011). Eğitim yöneticileri teknoloji liderliği öz-yeterlik ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(2), 145-166.
- Sincar, M. (2010). Reliability and validity study of the Inventory of Technology Leadership Roles. *Journal of Education Research*, 3(4), 311-320.

⁵⁹ Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-3705-5094

⁶⁰ Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID:0000-0001-6825-315X

⁶¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3019-7417

Filmlerle STEM Uygulamalarının Öğrencilerin 21. Yüzyıl Becerilerine, Tutumlarına ve Meslek İlgilerine Etkisi⁶²

Nurgül KOÇYİĞİT⁶³, Burcu ŞENLER⁶⁴

Özet

Bu çalışmanın amacı, ilkokulda filmlerle STEM uygulamalarının; öğrencilerin 21. Yüzyıl becerilerine, STEM'e ilişkin tutumlarına ve STEM alanlarındaki mesleklere yönelik ilgilerine olan etkisini belirlemektir. Bu araştırmada nicel araştırma türlerinden olan zayıf deneysel modellerden tek grup ön test-son test deneysel deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Ege Bölgesinde yer alan bir ilçedeki devlet okulunda öğrenim görmekte olan ve uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 20 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Çok Boyutlu 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (Çevik ve Şentürk, 2019), STEM Tutum Ölçeği (Friday Eğitimde Yenilikçilik Enstitüsü, 2012) ve Fen, Teknoloji, Matematik ve Mühendislik Mesleklerine Yönelik İlgililik Ölçeği (Koyunlu Ünlü vd., 2016) kullanılmıştır. Çalışma, STEM etkinliklerinin uygulandığı ve değerlendirildiği 6 haftalık bir süreçte gerçekleştirilmiştir. İlk ve son haftalarda ölçme araçları uygulanmış, aradaki haftalarda ise öğrenciler önce belirli filmleri izlemiş, ardından filmlerle ilişkilendirilmiş etkinlikler yapmışlardır. Bu süreçte öğrenciler sırasıyla Alice Harikalar Diyarında, Duma, Apollo 13 ve Dünyanın Merkezine Yolculuk filmlerini izlemiş; bu filmlerden ilham alarak kule, rüzgarla çalışan yelkenli araba, yumurta paraşütü ve rüzgarla çalışan yelkenli gibi tasarımlar geliştirmiş ve üretmişlerdir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde nonparametrik yöntemlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin bilgi ve teknoloji okuryazarlığı, girişimcilik ve inovasyon, sosyal sorumluluk ve liderlik ile kariyer bilinci becerileri anlamlı olarak farklılaşma göstermiştir. Ayrıca öğrencilerin fen, teknoloji ve mühendislik alanlarına yönelik meslek ilgilerinin ve STEM'e yönelik tutumlarının anlamlı olarak arttığı ortaya koyulmuştur. Bu doğrultuda, filmler ve benzer materyallerin STEM eğitimi süreçlerinde daha yaygın kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, tutum, STEM mesleklerine yönelik ilgi, ilkokul

Kaynakça

- Çevik, M. & Şentürk, C. (2019). Çok boyutlu 21. yüzyıl becerileri ölçeği. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 14(1), 11-28.
- Friday Institute for Educational Innovation (2012). Middle and High School STEM-Student Survey. Raleigh, NC: Author.
- Koyunlu Ünlü, Z., Dökme, İ., & Ünlü, V. (2016). Adaptation of the science, technology, engineering, and mathematics career interest survey (STEM-CIS) into Turkish. *E. Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 21-36.

⁶² Çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

⁶³ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0793-1513

⁶⁴ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8559-6434

Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Karşılaşılan Dil ve Konuşma Bozukluklarının İncelenmesi

Halil KARADAŞ⁶⁵, Gülsüm TURGUT⁶⁶

Özet

Dil gelişimi açısından kritik önem taşıyan okul öncesi dönemde karşılaşılan sorunlar ilerleyen dönemlerde çocuğun öğrenme sürecini etkileyebilmektedir. Dil ve konuşma bozukluğu olan çocukların yaşitlarına göre iletişim becerileri, dil bilgisi ve kelime dağarcığı açısından yaşitlarına göre farklı deneyimlere sahip olabilirler. Bu durumda öğretmenin problemi fark edip uygun destek ve müdahaleyi sağlaması çocuğun ileriki yaşamında başarılı ve sağlıklı bireyler olmalarını destekleyecektir. Bu çalışma okul öncesi dönemde olan çocuklarda karşılaşılan dil ve konuşma bozukluklarını incelemek ve bu doğrultuda karşılaşılan sorunları ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Araştırma 2023/2024 Eğitim Öğretim yılında Mardin’de görev yapan 34 okul öncesi öğretmenin görüşüyle 707 okul öncesi dönem öğrencisini kapsamaktadır. Okul öncesi dönem çocuklarında karşılaşılan dil ve konuşma bozukluklarının incelenmesini amaçlayan çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseniyle yürütülmüştür. Araştırmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre dil ve konuşma bozukluğu kız çocuklarına oranla erkek çocuklarda daha yaygın görünmektedir. 36-72 ayı kapsayan okul öncesi dönemde dil ve gelişim bozukluğu 60-71 ay aralığındaki çocuklarda yaygın olduğu görülmüştür. Araştırmada dil ve konuşma bozukluğu yaşayan öğrencilerin tanılanması ve sürecin izlenmesi konusunda okul öncesi öğretmenlerinin kritik bir rolü üstlendiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma bozukluğu, okul öncesi, farkındalık, oran, erken müdahale

¹ Sorumlu Yazar, Mardin Artuklu Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0855-3702

² Mardin Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ORCID: 0009-0003-0070-6601

Digital Media Literacy in Journalism Education: A SWOT Analysis

Emre DİNÇER⁶⁷, Nil GÖKSEL⁶⁸

Abstract

Digital media literacy has become a critical skill for journalists navigating an industry shaped by constant technological shifts. This study delves into the influence of a digital media course on journalism students, analysing its outcomes through a SWOT framework—highlighting strengths, weaknesses, opportunities, and threats. Semi-structured interviews with course participants provide an in-depth understanding of how these aspiring journalists evaluate their learning experience and its alignment with their career aspirations. The results bring to light several notable positives. Students reported an increased confidence in using digital tools, crafting multimedia stories, and experimenting with AI technologies. However, the study also reveals gaps, particularly for those less familiar with technical platforms. It was found that there were areas where the course could offer additional support or resources. On the flip side, opportunities emerged in the form of better alignment between course content and industry trends, as well as a chance to incorporate AI technologies into the curriculum. Rather than merely highlighting the pros and cons of the course, this study underscores the nuances of digital literacy education in journalism. It offers actionable insights for educators aiming to refine their methods and foster more adaptive learning environments. Ultimately, this research contributes to the broader discourse on preparing journalism students for a dynamic and unpredictable media landscape.

Anahtar Kelimeler: Digital media literacy, journalism education, SWOT analysis, digital tools, AI in higher education

TÜBİTAK

¹ Corresponding Author, Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-5903-6356

² Anadolu University, ORCID: 0000-0002-3447-2722

Lise Öğrencilerinin Biyoteknolojiye Yönelik Tutumlarının Sınıf Düzeyi ve Cinsiyet Açısından İncelenmesi⁶⁹

Çağla Mine YILDIZ⁷⁰, Mehmet YAKIŞAN⁷¹

Özet

Doğada var olmayan ya da yeteri kadar bulunmayan ürünlere üretmek ve çeşitli alanlarda kullanılmak üzere canlı organizmalar elde ederek insan yaşamını kolaylaştıran teknolojilerin tamamına biyoteknoloji denir. Biyoteknoloji çalışmalarına örnek olarak aşı, antikor, antibiyotik vb. verilebilir. Bahsedilen bu çalışmalar 2020 yılında başlayan pandemi döneminde biyoteknolojinin önemini bizlere tekrar hatırlatmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın daha önceki programlarında olduğu gibi 2024'teki Biyoloji Dersi Öğretim Programı'nda da biyoteknoloji kavramı çok sayıda yer verilmektedir. Biyoteknolojinin önemi günümüzde giderek artmaktadır. Çalışmanın amacı, lisede öğrenim gören öğrencilerin biyoteknoloji yönelik tutumlarının sınıf düzeyi ve cinsiyet açısından karşılaştırılmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir lisede öğrenim gören 9. ve 12. sınıflardan toplam 67 kişi oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki 67 öğrencinin 29'u erkek, 38'ini kız öğrenciler oluşturmıştır. Öğrencilerin 28'i 9. sınıfta iken 39'u 12 sınıfta öğrenim görmektedirler. Öğrencilere Öcal ve Kahraman (2012) tarafından geliştirilen "Biyoteknoloji Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Öğrencilere uygulanan tutum ölçeğinden elde edilen veriler t testi ile analiz edilmiştir. Çalışmadaki verilerden elde edilen sonuçlara göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek biyoteknoloji tutum puan ortalamasına sahip olmasına rağmen, öğrencilerin biyoteknolojiye olan tutumları arasında cinsiyet açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Hem erkek hem de kız öğrenciler biyoteknolojiye yönelik tutumları orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin biyoteknolojiye yönelik tutumları sınıf düzeyi açısından incelendiğinde 12 sınıf öğrencilerin tutum puanları 9 sınıf öğrencilerinin ortalama puanlarından yüksek olmasına rağmen anlamlı bir farklılık yoktur. Biyoloji öğretim programında ve ders kitaplarında biyoteknoloji konusunun önemli bir yeri olsa da öğrencilerin biyoteknolojiye yönelik tutumları sınıf düzeyine göre sınıf düzeyi arttıkça bir miktar artış olmakla birlikte tutumların istatistiksel olarak farklılaşmadığı ve orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın sonuçları dikkate alınarak, öğrencilerin biyoteknolojiye yönelik tutumlarının gelişmesine katkı sağlayacak şekilde öğretimde düzenlemeler yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Biyoteknoloji, tutum, lise öğrencileri

⁶⁹ Bu çalışma Doç. Dr. Mehmet YAKIŞAN danışmanlığında Çağla Mine YILDIZ tarafından hazırlanan Yüksek Lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

⁷⁰ Sorumlu Yazar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ORCID: 0009-0009-5356-7004

⁷¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ORCID: 0000-0002-5359-2826

Örgütsel Mutluluk ve Mesleki Tükenmişlik İlişkisinin Kavramsal İncelenmesi

Halil KARADAŞ⁷², Barış Emre GÜVEN⁷³

Özet

Mutluluk kavramı, insanoğlunu tüm yönleriyle ve hayatının her alanında çevreleyen bir psikolojik bir kavramdır. Mutluluk bireyi iyi hissettiren ve hissedilen pozitif enerjiyi dışarıda kolaylıkla görülebildiği bir süreçtir. Bireyler mutlu olduklarında görev yaptıkları örgütlere daha iyi hizmet ettikleri belirtilirken, mutsuz olduklarında ise işini iyi yapamadıkları ve psikolojik açıdan olumsuz durumlar yaşayabilecekleri bilinmektedir. Bireylerin yoğun iş hayatına uyum sağlamadığı durumlarda, örgütsel beklentileri yerine getiremediği gerekçesiyle bireysel tükenmişlik yaşayabilmektedir. Duygusal tükenmişliğin en yoğun olduğu iş yaşamı banka ve sağlık sektörleridir. Bunun sebebi yüz yüze iletişimin yoğun olmasıdır. Öğretmenlik mesleği de bunlardan biri olup, yapılacak çalışmaların öğretmenler ve öğrenciler açısından oldukça önemlidir. Bu araştırma, öğretmenlik mesleği bağlamında algılanan örgütsel mutluluk ile mesleki tükenmişliklerini incelemek için kavramsal olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada literatüre dayalı inceleme yapılmıştır. Araştırma yapılırken ilgili yerli ve yabancı literatür taranarak, öğretmenlik mesleği bağlamında bir sentezde bulunulmuştur. Araştırma sonucunda örgütsel açıdan mutlu olmanın bireyi psikolojik açıdan iyileştirdiği ve bunun da bireyin tükenmişlik gibi olumsuz duygularını azalttığı yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Mutluluk, örgütsel mutluluk, tükenmişlik, mesleki tükenmişlik.

¹ Sorumlu Yazar, Mardin Artuklu Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-0855-3702

² Mardin Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ORCID: 0009-0004-1542-134X

Eğitim Liderliğinde Yapay Zekâ Konulu Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Bertan AKYOL⁷⁴, İbrahim KARAMANLIOĞLU⁷⁵, Afet SÖZEN ÖZDEN⁷⁶

Özet

Bu çalışmanın amacı eğitim liderliğinde yapay zekâ konusunda yapılmış araştırmaları bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyerek konuya ilişkin genel bir çerçeve oluşturmaktır. Çalışmada Web of Science (WoS) veri tabanından faydalanılmıştır. Belirlenen anahtar kelimeler ile yıl sınırlaması olmadan dili İngilizce olan, erişime açık makaleler için tarama yapılmış ve 43 çalışmaya ulaşılmıştır. Tespit edilen makaleler Maxqda Analytics Pro 2020 paket programı kullanılarak çeşitli bibliyometrik analizlerle incelenmiştir. Eğitim liderliğinde yapay zekâ konusuyla ilgili 43 makale 33 dergide yayınlanmıştır. Makalelere tüm veri tabanlarında ortalama 21,67 atıfta bulunulurken, WoS veri tabanında ortalama 18,05 atıfta bulunulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Makalelerde toplamda 2476 referansın ve toplam 83 farklı anahtar kelimenin kullanıldığı belirlenmiştir. En fazla makale 2024 yılında yayımlanmıştır. Çalışmada incelenen makalelerin en fazla SCI-Expanded ve SSCI tabanlarından indekslendiği ve bunları ESCI'nin takip ettiği belirlenmiştir. Araştırmada incelenen makalelerin en fazla WoS kategorilerinden "Education & Educational Research" kategorisinde olduğu tespit edilmiştir. İncelenen makalelerin açık erişim türlerinden en fazla "Gold" türüne ait olduğu belirlenmiştir. Makale başına ortalama yazar sayısı 3 olarak belirlenmiştir. Konuyla ilgili en çok yayın yapan ülkenin ABD olduğu çalışmada ulaşılan sonuçlar arasındadır. Araştırmada elde edilen bulgular, eğitim liderliğinde yapay zekânın gelecek araştırmalar için önemli bir araştırma alanı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın eğitim liderliği ve yapay zekâ ile ilişkili bir araştırma yapmak isteyen araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim liderliği, yapay zeka, bibliyometrik analiz

⁷⁴ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1513-1885

⁷⁵ Fevzipaşa Akbudak İlkokulu, ORCID: 0000-0002-4779-8174

⁷⁶ Bağımsız Araştırmacı, ORCID: 0000-0001-9821-7029

Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımı: Türkiye’de ve Dünya’da Yaşanan Gelişmeler

Emine Beyza SAYILI⁷⁷

Özet

21. yüzyılda teknolojinin kullanılmadığı hemen hemen hiçbir alan kalmamıştır. Bu alanlardan biri de eğitimidir. Hangi sektörde çalışırsa çalışsın her insanın eğitim kademesinden geçtiği bir gerçektir. Bu sebeple gelişen ve değişen dünyada eğitimciler teknolojiye hakim olmalı, gündemde kalabilmeli ve öğrencilere rehberlik etmelidir. Bu teknolojilerin başında günümüz gündemlerinden olan yapay zeka kavramı gelmektedir. Yapay zekanın geçmişi 19. Yüzyıla dayansa da ulaşılabilirliği ve kullanabilmesi, bilgisayar sistemlerinin icadı ile birlikte olmuş ve yaygınlaşmıştır. Eğitimcilerin yapay zekaya ilişkin bilgilendirilmesi, gelişmelerden haberdar edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu durum özellikle teknolojinin içine doğmuş 21. yüzyılın öğrencilerine rehberlik edebilmek ve yönlendirebilmek açısından önemlidir. Bu sebeple öğrencilere, yapay zekanın olumlu ve olumsuz taraflarını gösterebilmek eğitimciler için önemli bir görev haline gelmiştir. Ek olarak öğretmenlerin yapay zekayı derslerinde aktif olarak kullanabilmeleri, değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurabilmeleri açısından da önem arz etmektedir. Yeni bir teknoloji olmasına rağmen her gün yapay zekanın gösterdiği gelişim haberleri görülmektedir. Öğretmenler, iş ve ders yükleri sebebi ile bu yenilikleri takip edememektedirler. Buna bağlı olarak öğretmenlerin hızlı gelişen bu teknoloji ile ilgili gelişmelerden haberdar olabilmesi için bu çalışma yapılmıştır. Bu çalışma ile 2024 yılı içerisinde Türkiye’de ve Dünya’da eğitimde yapay zeka alanındaki yaşanan gelişmeler eğitimcilere aktarılacak istenmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesi tekniği, üzerinde durulan konu ile ilgili alan yazının taranması ile ilgilidir. Konuya dair yazılan kitapların, makalelerin, haber yazılarının okunması; çekilen videoların izlenmesi ile incelemeler ve araştırmalar yapılmıştır. Bu doğrultuda hızlı gelişen ve değişen yapay zeka gündemini öğretmenlere aktarabilmek ve onların gündemde kalabilmelerini sağlamak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, öğretmen, yapay zeka, gelişmeler

TÜBİTAK

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, ORCID:0009-0008-2917-0093

Eğitim Yönetiminde Yönetici Lider Olmak

Erkan KIRAL⁷⁸, Hilal İSTANKÖYLÜ⁷⁹

Özet

Liderler ve onların yaptığı liderlikler, tarih boyunca toplumların başarısını şekillendiren temel unsurlar olup, olmaya da devam edecektir. Toplumların refah ya da zorlu şartlar altında yaşaması liderlere bağlıdır. Farklı durumlara, ihtiyaçlara ve dönemlere göre liderin sergilediği liderlik türleri geçmişten bugüne değişkenlik göstermiş ve gösterecektir. Özellikle son dönemde, liderin sergilediği liderlik sadece vizyon yaratma ve yönlendirme sanatı olarak değil, aynı zamanda iş birliği, motivasyon, kriz ve değişim yönetimi süreçlerini etkin bir şekilde yönetme becerisi olarak da görülebilmektedir. Nitekim eğitim yönetimi gibi karmaşık ve dinamik bir alanda sadece yöneticilik sergilemek yeterli olmayıp, aynı zamanda liderlik de sergilenmelidir. Eğitim paydaşları okulların daha iyi hale gelebilmesi için okul yöneticilerinin liderliğine de ihtiyaç duymaktadırlar. Öyle ki yönetici liderlerin okullarını daha etkili ve mükemmel okul haline getireceği söylenebilir. Okullarda sergilenen liderlik, okulun başarısını etkileyen en kritik unsurlardan biridir. Bu nedenle lider ile yönetici arasındaki farkların net bir şekilde anlaşılması, etkili bir yönetim için önem arz etmektedir. Bununla birlikte tabi ki geleneksel liderlik yaklaşımının temelinde yatan unsurlarında bilinmesi yönetici liderlere, liderlik yolculuğunun temelinde hangi yaklaşımlar olduğu noktasında farklı bir bakış kazandırabilir ve son dönemde ortaya çıkan liderlik yaklaşımları daha anlaşılır hale gelebilir. Bu çalışmada, eğitim yönetimi alanındaki yöneticilerin lider mi? yoksa yönetici mi? ya da yönetici lider mi? olduklarının daha anlaşılır hale gelebilmesi için lider ve yönetici farklarının ve geleneksel liderlik yaklaşımları olarak kabul gören; büyük adam, özellikler, davranışsal ve durumsal liderlik yaklaşımlarının incelenmesi ve eğitim yönetimine yansımalarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanarak literatürde yer alan kaynaklar incelenmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda ilk olarak liderleri ve yöneticileri birbirinden ayıran temel unsurlar ortaya çıkarılmış, eğitim yönetiminde lider ve yönetici farklarına değinilmiştir. Sonrasında geleneksel liderlik yaklaşımları hakkında bilgi verilmiş ve bu yaklaşımların eğitim yönetimine yansımaları tartışılmıştır. Eğitim yöneticilerinin yönetici liderler olarak faaliyet göstermeleri gerektiği vurgulanmıştır. Eğitim yöneticilerinin görevlendirilmesinde politika yapıcılar tarafından buna dikkat edilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lider, liderlik, yönetici, yöneticilik, yaklaşım.

⁷⁸ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

⁷⁹ Lisansüstü öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0004-4707-2893

Hemşirelik Öğrencilerinin Yapay Zekâya Yönelik Tutumlarının Yordayıcıları: Kişilik Özellikleri ve Sosyodemografik Faktörler

Ayşenur SARIASLAN⁸⁰, Mehtap KAVURMACI²

Özet

Bu araştırmanın amacı; hemşirelik öğrencilerinin yapay zekâya yönelik tutumlarını sosyodemografik özellikler ve kişilik özellikleri gibi değişkenler açısından irdelemek ve aralarındaki yordayıcılığı test etmektir. Araştırma ilişkisel tarama modeli kullanılarak evrendeki eleman sayısının bilindiği durumlarda uygulanan formülle hesaplanmış ve 250 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler online olarak öğrenci grupları ve sosyal medya hesaplarında çevrimiçi anket formları paylaşarak Eylül-Kasım 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında Sosyodemografik Özellikler Formu, On Maddelik Kişilik Envanteri (OMKE) ve Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği (YZYGTÖ) kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler için sayı, ortalama ve yüzdelikler, Pearson korelasyon analizi, t testi, tek yönlü varyans analizi ve hiyerarşik regresyon analizi, kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre; ZYGTÖ, Pozitif Tutum alt boyutu ile OMKE' nin Dışa Dönüklük, Deneyime Açıklık ve Sorumluluk alt boyutları arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=0,197$; $r=0,142$; $r=0,213$; $p<0,05$). ZYGTÖ' nün Negatif Tutum alt boyutu ile OMKE' nin Duygusal Dengelilik ve Sorumluluk alt boyutları arasında ise negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=-0,190$; $r=-0,146$; $p<0,005$) ($p<0,05$). Öğrencilerinin yapay zekâya yönelik pozitif tutumlarına ilişkin yordayıcı değişkenleri belirlemek amacıyla yapılan hiyerarşik regresyon analizi sonuçları cinsiyetin, gelir durumunun, yapay zeka ile ilgili bilgi durumunun, bilgisayar kullanma düzeyinin ve On Maddelik Kişilik Envanteri sorumluluk alt boyutunun öğrencilerinin yapay zekaya yönelik pozitif tutumunu açıklamada önemli değişkenler olduğu ve yapay zekaya yönelik tutumu anlamlı bir şekilde yordadığı söylenebilir. Bu sonuçlar doğrultusunda, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya yönelik olumlu tutumların desteklenmesi ve yapay zeka teknolojilerinin hemşirelik eğitim uygulamalarında etkin bir şekilde kullanılmasının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencisi, Kişilik Özellikleri, Sosyodemografik Özellikler, Yapay Zekaya yönelik tutum

⁸⁰ Kafkas Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8005-1067

² Atatürk Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7062-4845

Okul Yönetme Sanatı Kitabının İncelenmesi

Atila İNCE⁸¹

Özet

Çalışmada “Okul Yönetme Sanatı” kitabının incelenmesi amaçlanmıştır. Kitap, araştırmacının bizzat Millî Eğitim Bakanlığı’nda hizmet ettiği 35 yıllık okul yöneticiliği ve öğretmenlik sürecinde elde edilen deneyimlerinin ve eğitim yönetimi alanındaki teorik bilgilerin kaleme alındığı bir kitap olduğu için incelenmeye değer önemli bir eserdir. Araştırmada söz konusu kitap araştırma dokümanı olarak analiz edilmiştir. Yazar, eserde uygulama ile teoriyi birleştirmiştir. Okul sürecinde yönetim, öğretim ve rehberlik hizmetleri alanlarındaki yeterlikleri ortaya koyarak okul yönetmenin bir sanat olduğunu ifade etmiştir. Kitapta; okul müdürü, okul müdür yardımcıları, öğretmen, z kuşağı öğrenciler, eğitimde etik, yönetim hizmetleri, öğretim hizmetleri, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, öğrenci disiplin işlemleri, öğretmenler kurulu, okulda kriz yönetimi, okul veli ilişkileri, okulların sorunları ve çözüm önerileri, yenilikçi görüş ve çözüm önerileri, okul yönetiminde protokol kuralları şeklinde toplam 15 bölüm çeşitli yönleri ile ortaya konulmuştur. Yazar kitapta, eğitim yöneticilerinin okul yönetim sürecinde okulun hedeflerini gerçekleştirme, öğrencileri geleceğe taşıma, insan kaynağının örgütsel beklentilerine karşılama yeterlikleri, üst yönetim kurumlarının emir ve talimatlarını okul yönetme tekniğine uydurma, yasal mevzuatı ve öğretim programını uygulama becerisi, karşılaşılan güçlüklerle baş etme, problem çözme becerisi, okulu geliştirme çalışmalarını detaylı bir şekilde ele almıştır. Yazar, Okul Yönetme Sanatı kitabının; kamu ve özel sektördeki okul müdürü ve müdür yardımcılara okul yönetimi sürecinde rehber kılavuz olacağını; okullarda müdür ve müdür yardımcılığı adaylarına görev öncesi okul yönetimi hakkında bir anlayış kazandıracağını; üniversitelerde lisansüstü eğitim sürecinde kaynak olarak kullanılacağını, Millî Eğitim Bakanlığı’nın üst yöneticileri ve eğitim müfettişlerine okul denetimlerinde okul yöneticilerinin rol, görev ve sorumlulukları hakkında bir kılavuz kitap olarak kullanılabileceğini, okul yöneticilerinin kitapta ele alınan etik değerleri yaşamlarının merkezine alarak okullarını etkili okul haline geçirebileceklerini ifade etmektedir. Sonuç olarak 425 sayfadan oluşan bu kitapta, okul yönetimi ile ilgili konular geniş bir yelpazede ele alınmış, ortaya konan 15 bölümde okulun tüm işleyişine ve ortaya çıkabilecek sorunlara dair bazı önemli unsurlar detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yazar, kitabın eğitim yönetimi alanına ilgi duyan teorisyenlere, uygulamacılara ve politika yapıcılara kaynak olacağını ummaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul, yönetici, öğretmen, yönetim, sanat.

⁸¹ Eğitimci-Yazar

Rektör Bakış Açısıyla Türkiye’de Üniversite Yönetimi: Yönetim Süreçleri Kapsamında Nitel Bir Analiz⁸²

Emin ÖZTÜRK⁸³, Bertan AKYOL⁸⁴

Özet

Araştırma kapsamında üniversite rektörlerinin üniversitelerde var olan yönetim süreçlerine yönelik görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Ege Bölgesi’nde devlet üniversitelerinde görev yapan 8 üniversite rektörü ile araştırma yürütülmüştür. Araştırmada nitel bir araştırma yöntemi olan olgubilim, veri toplama tekniği olarak ise görüşme tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizi betimsel analiz ve içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve kullanılmıştır. Bulgular kısmında araştırma ile elde edilen sonuçlar tablo halinde sunulmuştur. Sonuç ve öneriler bölümünde araştırmada elde edilen veriler ortaya konmuş ve önerilerde bulunulmuştur. Buna göre rektörler, genel olarak üniversite yönetiminde izledikleri karar verme, planlama, örgütlenme, iletişim, koordinasyon, etkileme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin görüşlerini, yaşanan sorunlar ve çözüm yolları olarak belirtmişlerdir. Rektörlerin üniversite yönetiminde karar verme sürecinde istişareye önem verdikleri, planlama sürecinde bütçe sorunları yaşadıkları, örgütlenme sürecinde uzmanlık ilkesine göre görevlendirmeler yaptıklarını, iletişim süreci içerisinde sosyal iletişim ağlarını aktif kullandıkları, koordinasyon sürecinde haftalık toplantılar düzenlediklerini, etkileme sürecinde örgüt üyelerinin motivasyonunu sağlamaya yönelik teşekkür mektubu vermeyi yaygın olarak tercih ettikleri ve akademik personelin başarısını ölçebilirken, idari personelin başarısının bir kriterinin bulunmadığı ve değerlendirme sürecinde denetimin sürekliliği, Sayıştay denetimlerine ilişkin problemlerin yaşandığı sonuçlarına varılmıştır. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda Sayıştay’ın eğitim kurumlarını değerlendirirken eğitim yönetimi uzmanlarından yararlanması ve doğru planlama için uzmanlardan oluşan alt komisyonların çalışmasını sağlama yoluna giderek ihtiyaçların doğru tespiti ile üst kurulların etkili planlama yapmasına ilişkin birtakım öneriler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim Yönetimi, Yönetim Süreçleri, Rektör, Üniversite

⁸² Birinci yazarın "Rektör Bakış Açısıyla Türkiye’de Üniversite Yönetimi: Yönetim Süreçleri Kapsamında Nitel Bir Analiz" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

³ Prof.Dr. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Öğretmen Adaylarının Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitimle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar

Sidre CEYLAN⁸⁵, Fırat Kıyas BİREL⁸⁶

Özet

Çin’de başlayan daha sonra dünya geneline yayılan ve pandemi olarak ilan edilen Covid-19 salgını, Türkiye’de esmi kayıtlara göre 11.03.2020 tarihinde ilk vakanın tespitiyle gündeme gelmiştir. Küresel bir krize yol açan Covid-19, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da yüz yüze eğitim faaliyetlerinin hızlı bir şekilde durdurulmasına yol açmış ve büyük problemlere neden olduğu gözlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okulların yanı sıra, Yüksek Öğretim Kurumuna (YÖK)’e bağlı üniversiteler de bu süreçten etkilenmiştir. Bu duruma ilişkin alınan ilk önlem 18 Mart 2020 tarihli kararla üniversiteler, yüz yüze eğitimi 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Dönemi boyunca öğrenime ara vermiş ve uzaktan eğitime 23 Mart 2020 tarihi itibarıyla geçiş yapmıştır. Daha önce bu kadar kapsamlı ve geniş bir şekilde yaşanmamış ve karşılaşılmamış bir pandemi sürecinde karşılaşılan olgular ve olaylar bütün alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da karmaşık bir problem durumu oluşturmuştur. Bu çalışmada öğretmen adaylarının pandemi sürecinde uzaktan eğitimle ilgili karşılaştıkları sorunların saptanması ve bunun etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma olup veri toplama yöntemi olarak doküman analizinden yararlanılmış ve veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Covid-19 pandemi sürecinde tüm eğitim kurumlarının yüz yüze olan eğitim ortamlarından uzaktan eğitime geçme sürecinde, ilk defa karşılaştıkları ve çevrim içi eğitime geçilmesinin beraberinde getirdiği sonuçlar ve etkileri incelenmiştir. Araştırma sonunda, öğretmenlik uygulaması dersinin uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilememesi sebebiyle öğretmenlik meslek kimliğinin olumsuz etkilenmesi, sanal ortamda gerçekleşen senkron eğitim uygulamalarında yüzyüze eğitimde olduğu gibi etkileşim gerçekleşmemesi ile eğitimin evde sürdürülmesinden sebeple okuldaki disiplin ortamının sağlanamaması ve öğrenmede kalıcılığın azaldığı bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgulara ilişkin, öğrencilere uzaktan eğitim konusunda destek hizmetler sağlanması, teknolojik altyapı imkanlarının geliştirilmesi, uzaktan eğitimin olumlu yönleriyle ilgili daha detaylı çalışmaların yürütülmesi şeklinde birkaç öneri sunulmuştur. Pandeminin bu süreç içinde eğitim sistemindeki etkilerini ortaya çıkarmak gelecekte eğitim alanındaki tasarımlar için yol gösterici olacaktır. Geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının Covid-19 pandemisi ve onun sonuçları hakkında düşüncelerinin saptanması ve pandemi sürecinin eğitimin amaçlarına uygun bir şekilde sürdürülmesi için geliştirilecek uygulamalara katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Covid-19, Aday öğretme

¹ Öğretmen, ORCID: 0009-0004-6683-0450

⁸⁶ Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7463-9067

Yabancı Dil Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Algıları ve Sınıf İçi Kullanımları: Karma Yöntem Araştırması

Mete SİPAHİOĞLU⁸⁷

Özet

Bu çalışma, yabancı dil öğretmenlerinin yapay zekâ (YZ) algılarını ve sınıf içi YZ tabanlı araçları kullanım deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı Samsun ilindeki farklı okul türlerinde görev yapan yabancı dil öğretmenlerini kapsamıştır. Karma yöntem desenlerinden açılımlı sıralı desen kullanılarak gerçekleştirilen çalışmada, nicel ve nitel veri toplama yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Nicel bölümde, tabakalı rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenen 300 öğretmen, "Yapay Zekâ Kullanımına Yönelik Öğretmen Algı Ölçeği" (Üzümlü, Elçiçek, Pesen, 2024) ile değerlendirilmiştir. Veriler, öğretmenlerin YZ'ye yönelik genel olarak olumlu algılara sahip olduğunu, özellikle öğretim ve öğrenim boyutlarında yüksek puanlar elde ettiklerini ortaya koymuştur. Ancak, etik kaygılar ve teknik destek eksiklikleri öne çıkan sorunlar olarak belirlenmiştir. Nitel bölümde ise, gönüllü 10 öğretmenle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler, içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Görüşmeler, öğretmenlerin YZ'nin bireyselleştirilmiş öğrenme ve zaman yönetimi gibi avantajlarını vurguladığını, ancak eğitim eksikliği ve etik tehditler nedeniyle zorluklar yaşadığını göstermiştir. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin YZ'yi daha etkili kullanabilmesi için teknik altyapının güçlendirilmesi, öğretmenlere yönelik kapsamlı eğitim programlarının düzenlenmesi ve YZ'nin etik kullanımına dair politikaların geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Çalışma, eğitimde YZ'nin entegrasyonunu desteklemek için hem teorik hem de pratik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, öğretmen algısı, yabancı dil eğitimi, eğitim teknolojisi, karma yöntem

Kaynakça

Üzümlü, B., Elçiçek, M., & Pesen, A. (2024). Development of Teachers' Perception Scale Regarding Artificial Intelligence Use in Education: Validity and Reliability Study. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 1-12. <https://doi.org/10.1080/10447318.2024.2385518>

⁸⁷ Samsun Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-2196-5533

Toksik Liderlik: Kavramsal Bir Çalışma

Sinem KALENDER⁸⁸

Özet

Liderlik tarihsel gelişimine bakıldığında çok fazla farklı yaklaşımların ortaya çıkarıldığı bir alan olarak göze çarpmaktadır. Özellikler kuramından davranışçı liderlik kuramlarına, sonrasında durumsal liderlik kuramlarına ve en son modern liderlik kuramlarına kadar birçok farklı görüş ve özellik konu edilmiştir. Özellikle modern liderlik kuramlarına gelindiğinde çok fazla farklı liderlik isimleri ile karşılaşmak mümkündür. Bu liderlik özelliklerine bakıldığında bir birleri ile ortak özellikler içerdiklerini; ancak her birinde baskın bir ayrı bir özelliğin ortaya çıkmış olduğunu anlamak mümkündür. Ancak bu çalışmada ele alınan toksik liderlik diğer tüm liderlik özelliklerinden daha farklı özellikler içermektedir. Eldeki araştırmada toksik liderlik kavramsal olarak ele alınmış, özellikleri verilmiş ve özellikle eğitim örgütleri olan okullarda bu tür özellikler gösteren yöneticilerin öğretmenler, öğrenciler ve kurumsal başarı üzerindeki etkileri yapılmış araştırmalardan da yararlanılarak analiz edilmiştir. Yapılan araştırmaların sonuçları eğitim örgütlerinde toksik liderlik davranışlarına sıklıkla rastlanıldığını, genel olarak tükenmişliğin tüm alt boyutları ile toksik liderlik arasında orta düzeyde anlamlı ilişkiler çıktığını ortaya koymuştur. Bu araştırmada da kavramsal çerçeveden ve yapılmış araştırmalardan yola çıkarak örgütlerde karşılaşılan toksik liderlik davranışlarıyla baş edebilme yöntemleri ile ilgili öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, toksik liderlik, okul

⁸⁸ Dr., MEB, ORCID: 0000-0002-3938-5791

Öğretmen Adaylarının Derin Ekolojiye Yönelik Dünya Görüşlerinin Ve Çevreci Davranışlarının Belirlenmesi

Kardelen AKKOÇ⁸⁹, Hatice ÖZENOĞLU⁹⁰

Özet

İnsanlık tarihi boyunca doğayı anlama ve açıklama çabası, doğa bilimleri alanında çeşitli görüşlerin ve paradigmaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Farklı dönemlerde doğa üzerine çeşitli yaklaşımlar benimsenmiş, ancak bazıları günümüzde önemini yitirmiştir. Eski çağlarda doğaya daha çok faydacı bir bakış açısıyla yaklaşıırken, modern dünyada bu anlayış değişime uğramıştır. Günümüzde hala geçerliliğini koruyan çevre paradigmalarından biri de derin ekoloji yaklaşımıdır. Derin ekoloji, doğanın özünde bir değeri olduğunu ve insanın doğayla uyum içinde yaşaması gerektiğini savunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, fen bilimleri öğretmen adaylarının derin ekolojiye yönelik dünya görüşlerini incelemek ve fen okuryazarı bireylerin doğaya bakış açılarını ortaya koymaktır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel model kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Derin Ekoloji Ölçeği" kullanılmış ve elde edilen veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, kendini doğayla iç içe olarak tanımlayan öğretmen adaylarının derin ekolojiye yönelik dünya görüşleri daha olumlu bulunmuştur. Ayrıca, küçük yerleşim birimlerinde yetişen öğretmen adaylarının derin ekolojiye karşı daha pozitif bir tutum sergiledikleri gözlemlenmiştir. Cinsiyet faktörü açısından bakıldığında, kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla derin ekoloji görüşlerinin daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışma, fen bilimleri öğretmen adaylarının derin ekolojiye yönelik dünya görüşlerini ve bu görüşleri etkileyen faktörleri ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının doğayla kurdukları kişisel bağın ve yetiştikleri çevrenin, derin ekoloji anlayışını benimsemelerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu sonuçlar, doğa eğitimi ve çevre bilincinin geliştirilmesi açısından dikkate alınması gereken unsurlardır. Eğitim programlarının, öğretmen adaylarının doğayla olan ilişkilerini güçlendirecek ve derin ekoloji perspektifini özümsemelerini sağlayacak şekilde tasarlanması önerilmektedir. Böylece, geleceğin öğretmenleri olarak yetişecek bireylerin doğaya karşı daha bilinçli ve sürdürülebilir bir yaklaşım benimsemeleri mümkün olacaktır. Ayrıca, bu konuda daha kapsamlı ve farklı örneklem gruplarıyla yapılacak çalışmalar, derin ekoloji anlayışının yaygınlaştırılması ve doğa eğitiminin geliştirilmesi açısından faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Derin ekoloji, Fen eğitimi, çevre, ekoloji

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Prof. Dr. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID:0000-0002-2600-7353

Okul Müdürlerinin Kullandıkları Güç Türleri

Necmiye AKPINAR⁹¹ , Pınar YENGİN SARP KAYA⁹²

Özet

Eğitim yönetimi ve liderlik alanlarında okul müdürlerinin kullandıkları güç türleri ve bu gücü doğru kullanabilmeleri örgütlerin hedeflerine ulaşmaları konusunda önemli rol oynar. Bu araştırmanın amacı; okullarda yöneticilik görevi yapan okul müdürlerinin yönetimde sergiledikleri güç türü ve davranışlarının tespit edilmesidir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 yılı Aydın ili Efeler ilçesindeki 415 müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı ve öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verileri Altınkurt ve Yılmaz tarafından geliştirilen "Okullarda Örgütsel Güç Ölçeği" ile toplanmıştır. Veriler; frekans tabloları, yüzdelik dağılımlar, minimum ve maksimum değerler, ortalama ve standart sapma gibi istatistiksel yöntemler kullanılarak incelenmiş; katılımcı görüşlerinin ortalamaları, katılımcıların demografik ve kişisel özellikleri, görev yaptıkları okullardaki okul müdürlerinin branşı ve okul kademeleri açısından değerlendirmeler yapılmıştır. Bulgulara göre okul müdürlerinin genel olarak uzmanlık gücünü kullandığı, bunu sırasıyla ödül gücü, yasal güç ve karizma gücünün izlediği, müdürlerin en az başvurduğu güç türünün zorlayıcı güç olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların okul müdürlerinin kullandığı güç türleri konusundaki görüşleri, cinsiyete göre uzmanlık gücü alt boyutunda anlamlı farklılık göstermektedir. Bu görüşler, katılımcı branşlarına göre yasal güç ve karizma gücü boyutunda, katılımcıların mesleki görevlerine göre ise yasal güç, uzmanlık gücü, ödül gücü ve karizma gücü boyutlarında anlamlı farklılaşma saptanmıştır. Araştırmanın sonunda; okul müdürlerinin uzmanlık ve ödül gücü becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimlerin düzenlenmesi, ödül mekanizmalarının daha aktif kullanılması, özel okullar ve bağımsız anaokulları ile çalışılması yapılan önerilerdir. Araştırmanın, kullanılan güç türlerini öğretmenlerle olan iletişim becerilerini ve sonuçlarını ortaya koyması, eğitim kademelerinde ayrı çalışılmış olması kademeler arasındaki güç türlerini karşılaştırma fırsatı sunarak literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güç, güç türleri, güç kaynakları, okul yöneticisi, okul müdürü.

⁹¹ Aydın Anadolu İmam Hatip Lisesi, Uzm. Öğrt. ORCID: 0000-0002-3301-3276

⁹² Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD., ORCID: 0000-0001-8379-7083

Perspectives of Teachers and Students on Decentralized Education Practices in Project Schools: A Case Study¹

İlknur KAVAK ERGİN², Emre ER³

Abstract

This study aims to analyze teachers' and students' perspectives on decentralized education practices within a project school affiliated with a centralized education system, using a qualitative research approach within the framework of a case study design. Conducted during the 2024–2025 academic year, the research evaluates the impact of decentralized education on teaching and learning while providing insights into its implementation. Data collection methods included semi-structured interviews, observations, and document analysis. The participants of the study comprised 3 teachers and 30 students from a science high school, selected through purposive sampling. The data were analyzed using thematic analysis. The findings reveal that decentralized education practices enhance teachers' participation in leadership and decision-making processes, thereby restructuring their professional roles. Teachers described decentralized education as an approach that increases students' responsibilities and fosters innovative teaching methods. Furthermore, decentralized practices were found to support professional learning communities and expand opportunities for teacher development. From the students' perspective, decentralized education positively influences skills such as collaboration, individual responsibility, and self-confidence. Students highlighted increased engagement and originality in learning processes. However, systemic barriers such as unclear authority structures and time management challenges were identified as significant obstacles to effective implementation. The study concludes that decentralized education can be integrated into centralized systems when teachers and students take on active roles. This study not only evaluates decentralized education practices within the given context but also provides a foundational framework for future research. It is particularly relevant to studies focusing on teacher and student roles, leadership models, and solutions to systemic challenges in decentralized education. Recommendations include fostering teacher leadership, enhancing student responsibility, and addressing systemic challenges to maximize the potential of decentralized education practices.

Keywords: Decentralization, teacher agency, project school.

¹ This study is derived from an ongoing master's thesis in the field of Educational Administration at Yıldız Technical University.

² Bilim Uzmanı

³ Doç.Dr., Yıldız Technical University.

Ders Denetimi ve Değerlendirmesi Üzerine Müdür ve Öğretmen Görüşleri⁹³

Ceyhun BÜYÜKKARINCALI⁹⁴, Bilgen KIRAL⁹⁵, Mehmet ULUTAŞ⁹⁶

Özet

Bu araştırma, ders denetimi ve değerlendirme sistemleri konusundaki okul müdürü, öğretmen görüşlerini anlamak ve bu sistemlerin eğitim kalitesine olan etkilerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yoluyla yürütülmüştür. Verilerin toplanması yarı yapılandırılmış görüşmelerle gerçekleştirilmiş ve katılımcı olan müdür ve öğretmenlerin görüşleri analiz edilmiştir. Araştırma 2019-2020 eğitim öğretim yılında Aydın ilinin Efeler ilçesinde görev yapan 22 sınıf öğretmeni ve 3 okul müdürü ile yürütülmüştür. Katılımcılar, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre seçilmiş ve görüşmeler ses kaydı alınarak metne dönüştürülmüştür. Bulgular, okul müdürü teftişinin öğretmenler arasında daha olumlu bir algıya sahip olduğunu ve bu denetim şeklinin daha etkili bulunduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, müfettiş denetimine olumlu bakan öğretmenlerin de dikkate değer bir sayıda olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, ders denetimi ve değerlendirme sistemine yönelik farklı yaklaşımların varlığını ve öğretmenlerin deneyimlerine, algılarına ve beklentilerine göre farklı bakış açılarına sahip olduğunu göstermektedir. Araştırma bulguları, okul müdürü teftişinin öğretmenler arasında daha olumlu bir algıya sahip olduğu sonucuna varmakla birlikte, bu sonuçların genel geçerliği sorgulanmalı ve farklı bağlamlarda yapılan araştırmalarla desteklenmelidir. Sonuç olarak, bu araştırma ders denetimi ve değerlendirme sistemi konusunda sistemin eğitimdeki rolü üzerine müdür ve öğretmenlerin görüşlerini sunmuştur. Müdür ve öğretmenlerin beklentilerinin ve geri bildirimlerin alınması; denetim kriterlerinin net olması, okul müdürleri ve müfettişler hataları bulmanın ötesinde öğretmenlere destek olunması gibi önerilerle desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Denetim, teftiş, müfettiş, okul müdürü, sınıf öğretmeni.

⁹³ İlgili konu ilk yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir. İlgili tez önce 2. Yazar sonra da 3. Yazarın danışmanlığında yazılmıştır. Tezin yazımı esnasında danışman değişikliği yaşanmıştır.

⁹⁴ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0006-2323-2041

⁹⁵ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5352-8552

⁹⁶ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6539-2039

Paylaşmak ya da Paylaşmamak: Fenomen Öğretmenler

Sharing or Not Sharing: Phenomenon Teachers

Sevgi YILDIZ⁹⁷, Serkan ŞEKER⁹⁸, Fazilet Sena GÜNDOĞDU⁹⁹, Gamze YAZICIOĞLU HÜLÜR¹⁰⁰,
Zuhal OKUYUCU ÖZDEMİR¹⁰¹

Özet

Bu araştırmada öğretmenler ve okul yöneticilerinin, fenomen meslektaşlarına yönelik görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Ordu ilinde bulunan resmi ve özel kurumların; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan toplam 6 yönetici ve 10 öğretmen oluşturmuştur. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya katılan eğitimciler amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesi yöntemine uygun belirlenmiş ve veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda fenomen takibinde genellikle örnek, güncel ve yenilikçi uygulamalara ait paylaşımların belirleyici olduğu görülmüştür. Sosyal medyanın öğretmenler açısından çokça takip edildiği, faydalı bulunan içeriklerin eğitim süreçlerinde kullanıldığı, pedagojik değerler açısından uygunluğuna dikkat edildiği, takibin daha çok Instagram ve Twitter(X) platformlarından yapıldığı belirlenmiştir. Fenomen öğretmenlerin özellikle mesleğine yeni başlamış öğretmenlerce daha fazla takip edildiği, "fenomen öğretmenlik" faaliyetleri ile ilgili maddi veya maddi olmayan şekillerde çıkar elde ettikleri görüşünün yaygın olduğu, yaptıkları paylaşımlarda pedagojik ve etik değerlere dikkat etmedikleri belirlenmiştir. Fenomen öğretmen paylaşımlarının sadece eğitimle ilgili faydalı içeriklerden oluşmalarının olumlu karşılandığı, bu paylaşımların eğitim-öğretime katkı sağladığı, diğer öğretmenlerin fenomen öğretmenlerden etkilendiğini düşünenler yanında etkilenmediğini düşünenlerin de olduğu, bu konuda yeterli yasal düzenlemelerin bulunmadığı, içinde öğrenci unsuru bulunan paylaşımların mesleki etik ve çocuk hakları yönünden sakıncalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda fenomen öğretmenlerin fenomenlik faaliyetlerini öğretmen, öğrenci ve velilerin oluşturduğu eğitim paydaşlarına katkı sağlayacak şekilde ve aynı zamanda hukuki düzenlemeler ile çocuk haklarını gözeterek gerçekleştirmesi konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fenomen, paylaşım, fenomen öğretmenler.

⁹⁷ Sorumlu Yazar, Ordu Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-1116-7896

⁹⁸ Ordu Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-1570-6818

⁹⁹ Ordu Üniversitesi, ORCID: 0009-0008-0291-6465

¹⁰⁰ Ordu Üniversitesi, ORCID: 0009-0008-0166-0664

¹⁰¹ Ordu Üniversitesi, ORCID: 0009-0005-4664-1043

“Üslü Sayılar” Kavramının MEBİ ve Geogebra Uygulamaları ile Öğretimine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Merve ÇOBAN¹⁰², Sevinç MERT UYANGÖR¹⁰³

Özet

Bu çalışmada 9.sınıf meslek lisesi öğrencilerinin üslü sayılar kavramını geliştirmek için bilgisayar destekli uygulamaları kullanarak oluşturulan bir öğretim uygulamasına yönelik öğrencilerin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda araştırmacının görev yaptığı okuldaki kolay ulaşılabileceği 2024-2025 eğitim-öğretim yılında 9.sınıf öğrencilerinden oluşan 13 kişi çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Öncelikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Matematik Öğretim programında Sayılar temasında yer alan “Gerçek Sayıların Üslü Gösterimiyle Yapılan İşlemlere Dair Muhakeme Yapabilme” öğrenme çıktısı ve süreç bileşeni kullanılmıştır. Bu öğrenme çıktısı ve süreç bileşenlerine yönelik Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yeni tanıtılan MEBİ uygulamasının içeriği ve Geogebra uygulamasında bulunan etkinlikler kullanılarak bir öğretim uygulaması oluşturulmuş ve uygulanmıştır. Çalışmanın verileri, çalışma kâğıdı ve görüşme formu ile toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin uygulamaları kullanarak verilen soruları kolaylıkla cevapladığı görülmüş, daha önce böyle uygulamaları kullanmadıkları ama kullandıklarında ilgi çekici ve motive edici buldukları ve bu uygulamaların öğrenmelerine yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Uygulamaların farklı konularda ve farklı derslerde kullanılmasının öğrenmelerine olumlu katkı sağlayacağını ifade etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: MEBİ, Geogebra, Üslü sayılar, Bilgisayar destekli öğretim

¹⁰² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0001-8887-0040

¹⁰³ Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-3307-1492

İlkokul Öğrencilerinde Okul Temelli Beslenme Eğitimi ve Okul Diyetisyenliği Modeli

Halil KARADAŞ¹⁰⁴, Çağlar AKÇALI¹⁰⁵ Nisanur AYHANCİ¹⁰⁶

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin beslenmesinde, beslenme eğitimi programıyla beslenme okuryazarlığı düzeyinin kazandırılması ve okul diyetisyenliği modelinin önemini araştırılmasıdır. Okul çağı 6-12 yaş arasındaki çocukların eğitim öğretim sürecini kapsayan, fizyolojik, psikolojik ve sosyal gelişimin önemli kısmının tamamlandığı bir dönemdir. Okul çağında yeterli ve dengeli beslenme yaşam döngüsünde; sağlığı korumak, geliştirmek ve yaşam kalitesini artırmak için temel bir koşuldur. Büyüme ve gelişmenin hızlı olduğu, öğrenme ve kavrama işlevlerinin önem kazandığı okul çağı çocuklarında, beslenme okuryazarlığının kazandırılması, akademik gelişimleri açısından oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Okullarda, okul diyetisyenleri tarafından verilen beslenme eğitimleri ile çocukların beslenme bilgi düzeyinin artması, vücut bileşiminin iyileşmesi ve sağlıklı beslenme davranışının kazandırılması ile fazla kiloluluk, obezite ve bunlara bağlı sağlık sorunlarının önlenmesi sağlanabilmektedir. Bu bağlamda yapılacak olan bu çalışma ile ilkokul öğrencilerinde okul temelli beslenme eğitimi ve okul diyetisyenliği modelini incelemek amaçlanmaktadır. Çalışmanın sonucunda, ortaya çıkan veriler ışığında okul diyetisyenliği modelinin okullarda istihdamını sağlanarak, okul müfredatlarında beslenme okuryazarlığı dersinin eklenmesinin ve dersin okul diyetisyenleri tarafından verilmesinin önerilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul diyetisyenliği, beslenme eğitimi, beslenme okuryazarlığı.

¹ Sorumlu Yazar, Mardin Artuklu Üniversitesi, Öğretim Üyesi, ORCID: 0000-0003-0855-3702

² Mardin Artuklu Üniversitesi, Öğretim Üyesi, ORCID: 0000-0001-8226-9879

² Mardin Artuklu Üniversitesi, Diyetisyen, ORCID: 0000-0002-8854-3901

Okul-Toplum İş Birliği Modellerinin Okul Öncesi Eğitimdeki Katkıları: Nitel Bir İnceleme

Nazlı Sıla ÖNER¹⁰⁷, Fadime GÜRSOY¹⁰⁸, Hasan Ulvi EVREN¹⁰⁹

Özet

Bu çalışma, okul-toplum iş birliğinin, okul öncesi eğitiminin kalite ve kapasite gelişimine katkılarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Bu yöntemle araştırmacı, katılımcıların deneyimlerini derinlemesine anlamaya çalışmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, 2024-2025 eğitim öğretim yılı birinci döneminde, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokulları ve ana sınıflarında görev yapmakta olan 6 okul müdürü ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre; katılımcıların görüşleri "İş Birliği Basamakları", "İş Birliği Türleri", "İş Birliğinin Okullara Faydaları", "Karşılaşılan Zorluklar", "Okul Yöneticilerinin Görev ve Sorumlulukları" ve "İş Birliğini Geliştirme Yolları" şeklinde 6 tema altında ele alınmıştır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin tamamına yakını, gerçekleştirilen iş birliklerinin eğitimde nitelik artışına ve öğrencilerin deneyim kazanmasına yardımcı olduğunu dile getirmişlerdir. İş birliği gerçekleştirme sürecinde okul müdürlerinin karşılaştıkları zorluklar arasında siyasi ayrımcılığa yönelik bulguların öne çıkması da araştırmada dikkat çeken bir bulgudur. Çalışmada okul öncesi eğitiminde iş birliğinin okul öncesi eğitiminin kalitesine olumlu katkılar sunduğu ve bunun okul öncesi eğitimi için gerekli bir durum olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda okul öncesi eğitimde okul-toplum iş birliğini geliştirmek ve karşılaşılan zorlukları gidermek için önerilerde bulunulmuştur. İş birliği sürecinde bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin azaltılması, hibe ve fonların artırılması bu önerilerden bazılarıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul, iş birliği, okul öncesi, yönetim

¹⁰⁷ Sorumlu Yazar, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9730-9060

¹⁰⁸ Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0001-8170-9158

¹⁰⁹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-28393849

Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâya İlişkin Görüşleri

Elif Emine BALTA¹¹⁰, Sema EREN¹¹¹

Özet

Son yıllarda hızlı bir şekilde gelişen yapay zekâ uygulamaları, pedagojik faaliyetlerini zenginleştirmek amacıyla eğitimcilere farklı imkânlar sunmaktadır. Yapay zekâ, eğitim alanında öğretmenlere ve öğrencilere özellikle öğrenme deneyimlerinin çeşitlenmesi açısından destek olmaktadır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının yapay zekâ uygulamalarına yönelik görüşleri, eğitim sisteminin geleceğini şekillendiren önemli bir bileşen olarak ele alınmalıdır. Öncelikle öğretmen adaylarının yapay zekâ uygulamalarına yönelik görüşleri, yapay zekanın eğitim süreçlerine entegre edilmesi ve bu süreçlere uygun olarak kullanılması konusunda önemli ipuçları sunabilir. Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen adaylarının yapay zekâyı nasıl tanımladıklarını belirlemek ve yapay zekâ uygulamalarını hangi amaçlarla kullandıklarına yönelik görüşlerini tespit etmektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup öğretmen adaylarının görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya, eğitim fakültesinin Okul Öncesi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, Matematik Eğitimi ve PDR bölümlerinde öğrenim gören 76 öğretmen adayı dahil edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Çözümleme sonucunda ulaşılan bulgular öğretmen adaylarının yapay zekâ uygulamalarını günlük yaşantılarında olduğu gibi eğitim ve öğretim faaliyetlerinde de büyük oranda kullandıklarını gösterir. Görüşmelerden elde edilen tanımlar, büyük ölçüde yapay zekânın temel işlevlerine, kullanım alanlarına ve teknik yönlerine odaklanmıştır. Bunun yanı sıra bazı tanımlamalar yapay zekânın potansiyel olumsuz etkilerinden ve etik kaygılardan bahseder. Genel bir değerlendirme yapıldığında birçok tanımın yüzeysel olduğu, yapay zekâyla ilgili sınırlı bilgi ya da yanlış anlamalar içerdiği ortaya çıkmıştır. Var olan daha karmaşık ve gelişmiş tanımların ise yapay zekâ teknolojisinin etki ve potansiyelini doğru yansıttığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, yapay zekâ, eğitim, öğretim

¹¹⁰ Sorumlu Yazar, Düzce Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-8958-4628

¹¹¹ Düzce Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-3276-6786

Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Sosyobilimsel Konulara Yönelik Bilgi ve Görüşleri

Ezgi KARASULU¹¹², Dilek KARIŞAN¹¹³

Özet

Bu çalışmanın amacı, fen bilimleri öğretmen adaylarının sosyobilimsel konulara ilişkin bilgi ve görüşlerinin incelenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışma 2024-2025 öğretim yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 2. sınıfta öğrenim görmekte olan 14 (11 kız, 3 erkek) Fen bilimleri öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Çalışmaya katılan öğretmen adayları uygun örneklem yöntemiyle belirlenerek yarı yapılandırılmış görüşme formuyla veriler toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizinden faydalanılmıştır. Bu çalışmada ulaşılan sonuçlara göre, fen bilimleri öğretmen adaylarının sosyobilimsel konulara yönelik bilgilerinin sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen adayları sosyobilimsel konularla ilgili haber ve bilgilere genellikle sosyal medya, televizyon kanalları ve akademik makaleler aracılığıyla ulaşmaktadır. Fen bilimleri derslerinde sosyobilimsel konulara yer verilmesinin toplumsal ve kişisel gelişime önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmen adayları derslerinde sosyobilimsel konulara ilişkin etik kurallara hassasiyet gösterebilmeleri için derslerinde en çok konuya değinme ve tartışma yöntemini kullanabileceklerini ifade etmişlerdir. Son olarak alternatif enerji kaynaklarının kullanımının genellikle etik ve çevresel sorunlara yol açabileceği görüşü öne çıkmıştır. Bu bulgular fen bilimleri öğretmen adaylarının sosyobilimsel konularda daha derinlemesine bilgi sahibi olmalarının ve bu konularda farkındalıklarının artırılmasının gerekliliğinin ortaya koymaktadır. Fen bilimleri öğretmenliği programlarında öğretmen adaylarının sosyobilimsel konulara dair daha fazla eğitim verilmesi önerilmektedir. Bu konulara derslerde düzenli olarak yer verilmesi adayların bu alandaki bilgi düzeyini arttıracasına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri öğretmen adayları, Sosyobilimsel konular, öğretmen adayı görüşü

¹¹² Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

¹¹³ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-1791-9633

Okullarda Mesleki Öğrenme Topluluğu Uygulamaları

Burcu ALTUN BİRGÜN¹¹⁴, Hilal İSTANKÖYLÜ¹¹⁵

Özet

İnsanların sosyal canlılar olması nedeniyle kişiler arasındaki iletişim insanlar için önemli bir yere sahiptir. İletişim sayesinde insanlar, bilgi ve deneyimlerini birbirleriyle paylaşarak öğrenme sağlamaktadırlar. Öğrenmenin kişiler arasında iletişim gerektiren bir eylem olduğu göz önünde bulundurularak bir topluluk içindeki insanların öğrenmelerini artırmak için çeşitli etkinlikler tasarlanabilmektedir. Okul temelli mesleki gelişim yaklaşımlarından biri olan Mesleki Öğrenme Topluluğu (MÖT), aynı işi yapmakta olan kişilerin bilgi ve becerilerini birbirleriyle paylaşıp iş birliği yaparak kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam sağlamaktadır. MÖT sayesinde öğretmenler, öğretimi daha nitelikli hale getirmek için birbirlerini düzenli ve sistematik bir şekilde geliştirmekte, bu sırada öğretmenler arasındaki iletişim güçlenmektedir. Bu çalışmanın amacı, MÖT'ün ne anlam ifade ettiği, faydaları, zorlukları ve örnek uygulama etkinlikleri hakkında bilgi vermektir. Bu çalışmada, betimsel tarama yöntemi kapsamında literatür taraması tekniği kullanılarak alan yazındaki kaynaklar incelenmiştir. İlk olarak MÖT'ün ne olduğu ve MÖT'ün boyutlarının neler olduğu açıklanmıştır. Sonrasında, MÖT'ün faydalarından ve uygulamasında karşılaşılabilecek zorluklardan bahsedilmiştir. Ayrıca MÖT'ün uygulanmasında ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında okul yöneticilerinin rolüne değinilmiştir. Son olarak, yurt içi ve yurt dışı MÖT uygulamalarına yer verilmiştir. Mesleki Öğrenme Topluluklarının etkinliği için öğretmenlerin ihtiyaçlarını dikkate alan bir planlama yapılmalı, güçlü bir iş birliği ve iletişim ağı oluşturulmalıdır. Okul yöneticileri, zaman, mekan ve kaynak desteği sağlayarak bu toplulukların sürdürülebilirliğini teşvik etmelidir.

Anahtar Kelimeler: Okul temelli mesleki gelişim, MÖT

¹¹⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8564-829X

¹¹⁵ Lisansüstü öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0004-4707-2893

Okulöncesi Eğitimde Çocuklar İçin Felsefe Uygulamalarının Öğretmen ve Akademisyen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi¹¹⁶

Esra Duygu ERKOL¹¹⁷, Beste DİNÇER¹¹⁸

Özet

Okulöncesinde Çocuklar İçin Felsefe (P4C) uygulamalarının öğretmen ve akademisyen görüşlerine göre değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. P4C uygulamalarına ilişkin öğretmen ve akademisyen görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen Türkiye'nin farklı bölgelerinde temel eğitim kademesinde özel ve devlet okulöncesi kurumlarında çalışan okulöncesi öğretmenleri ile uygulama hakkında bilgi sahibi olan akademisyenlerden oluşmaktadır. Araştırma 26 öğretmen ve 11 akademisyen ile yürütülmüştür. Veriler MAXQDA programı kullanılarak içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcı görüşlerinden elde edilen sonuçlar, P4C yaklaşımının okulöncesi çocuklarının üst düzey düşünme becerileri, empati becerisi, kendini ifade etme becerisi, 21. yüzyıl becerileri, problem çözme becerilerini kazandırmaya yardımcı olduğunu ve çocuğun gelişimini bir bütün olarak desteklediğini ortaya koymaktadır. Uygulamaların süreçte öğrencilerin felsefi düşünme becerilerinin gelişime benzer olarak uygulama sürecinde aktif rol alan okulöncesi öğretmenlerinin de üst düzey düşünme becerilerinin gelişimine de katkıda bulunduğu, esnek düşünme becerilerinin geliştiği ve fikirleri açığa çıkararak geliştirilebileceği hususunda farkındalık yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çocuklar İçin Felsefe uygulamalarının öğretim programlarında uygulanabilirliğine ilişkin akademisyen ve öğretmen görüşleri içerik, süreç, ortam kategorisi altında incelenmiştir. İçerik düzenlenmesinde resimli çocuk kitapları ön plana çıkarken, ortam hakkında düşük sınıf mevcudu, sağlıklı sınıf ortamı, katılımın sağlanması ortak ulaşılan sonuçlar arasında yer almaktadır. Araştırmada yer alan tüm katılımcılar Okulöncesinde Çocuklar İçin Felsefe uygulamalarının etkin bir şekilde okulöncesi öğretim programının içerisinde mutlaka yer alması gerektiği inancında öneri getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Öğretim Programı, Felsefi Temelli Öğretim, Çocuklar İçin Felsefe

¹¹⁶ Bu çalışma sorumlu yazar tarafından hazırlanan aynı başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹¹⁷ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7992-4780

¹¹⁸ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-9264-3665

Eğitimde Üretken Yapay Zekâ Kullanımı: Öğretmenlerin Farkındalık ve Algısı

Melike AKSONGUR¹¹⁹, Ayşe BAĞRIACIK YILMAZ¹²⁰

Özet

Üretken yapay zekâ (ÜYZ) uygulamaları gün geçtikçe eğitim uygulamalarında daha fazla yer alarak önemli bir boyut elde etmeye başlamıştır. Öğretim materyali oluşturma, yöntem ve teknik olarak kullanma, ölçme- değerlendirme faaliyetlerinde yararlanma gibi eğitimin her alanında teknoloji entegrasyonunun giderek arttığı düşünüldüğünde; öğretmenlerin bu uygulamalara yönelik farkındalıkları ve algısı ile uygulamaları öğretim faaliyetlerinde kullanma durumunun belirlenmesi bu çalışmanın temel hedefini oluşturmaktadır. Bu araştırma ile, öğretim durumları bileşenlerini oluşturulan sınıf yönetimi, öğretim materyali, öğrenci motivasyonu ve hazırbulunuşluğu gibi kritik faktörler bağlamında öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarını kullanım durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin ÜYZ uygulamalarının eğitim süreçlerine etkisine yönelik algıları da tespit edilmiştir. Araştırma nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama deseni temel alınarak gerçekleştirilmiş; çalışma grubu uygun örneklem tekniği ile belirlenmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından alanyazına ve uzman görüşlerine dayalı olarak oluşturulan online anket formu yardımıyla 50 öğretmenden elde edilmiş ve çözümleme için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Bazı araştırma bulguları şu şekildedir: katılımcıların büyük kısmı (%64) daha önce hiç üretken yapay zekâ uygulaması kullanmamıştır; kullanılan uygulamalar arasında ChatGPT, Copilot ve Canva öne çıkmaktadır; araştırmaya katılan öğretmenlerin %74'ü yapay zekâ uygulamalarının eğitimde kullanımı konusunda eğitim desteğine ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Ayrıca üretken yapay zekâ uygulamalarının eğitime etkileri konusunda öğretmenlerin olumlu tutuma sahip oldukları anlaşılmıştır. Araştırma sonuçlarının eğitim-öğretim süreçlerinde yapay zekâ uygulaması kullanımına yönelik öğretmenlerin ne düzeyde farkındalığa ve yeterliliğe sahip olduğu konusunda; ayrıca öğretmenlere ÜYZ teknolojisi kullanımına yönelik tasarlanacak eğitim programlarının içeriğine taslak oluşturma açısından alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üretken yapay zekâ, eğitime teknoloji entegrasyonu, öğretmen yeterlikleri

¹¹⁹ Sorumlu Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0007-4718-9559

¹²⁰ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-9971-2440

Eğitim Yönetimi Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi¹²¹

Esef Hakan TOYTOK¹²², Ahmet Faruk AKSU¹²³

Özet

Bu çalışmada, Eğitim Yönetimi alanında 2019-2024 tarihleri arasında yapılan çalışmalar özelinde, alanın evrimi ve yapılan çalışmaların haritasını çıkartmak hedeflenmiştir. Eğitim Yönetimine ilişkin Scopus veri tabanında halihazırda bulunan yazının bibliyometrik analiz kullanılarak sistemli bir özetinin ilgililerin dikkatine sunulması, alanla ilgili çalışma eğilimlerinin ve boşluklarının tespiti amaçlanmıştır. Analiz birimi olarak Scopus veri tabanında taranan ve 2019-2024 yılları arasında yayınlanmış ve kriterlere uyan makalelerin bibliyometrik verileri baz alınmıştır. Eğitim Yönetimi alanıyla ilgili kriterlere uyan 210 makalenin yayın yıllarına göre dağılımına bakıldığında, 2019 (26 eser), 2020 (27 eser), 2021 (35 eser), 2022 (35 eser), 2023 (61 eser), 2024 (26 eser) yayınlanmış olup en fazla makale yayını 2023 yılında olmuştur. Eserlerin bağlı oldukları kurumlara baktığımızda en fazla yayını 15 makale ile Yakın Doğu Üniversitesi ile Anadolu Üniversitesi ' nin yaptığını görmekteyiz. En fazla eser veren isimlerin Fahriye Altınay , Gökmen Dağlı ve Zehra Altınay olduğunu görmekteyiz. Yayınlarda en sık kullanılan anahtar sözcüklere bakıldığında 69 tekrar ile Distance Education (uzaktan eğitim), 68 tekrar ile Higher Education (yüksek öğrenim), 53 tekrar ile Covid-19 ifadeleri başı çekmektedir. Alana katkı sağlamak isteyen araştırmacılar, belirli aralıklarla yapılacak bu türden derleme çalışmalar, alana ilgi duyanların bilimsel bir perspektiften ve kapsamlı bir özet üzerinden bilgilendirilmesine hizmet edecektir. Elbette çalışmanın birtakım kısıtları bulunmaktadır. Scopus'da listelenen çalışmaların analiz kapsamında alınması, Türkiye'deki TÜBİTAK Ulakbim ve YÖK Tez Arşivi ile uluslararası alanda WOS Core Collection ve Pubmed gibi veri tabanlarının, çevrimiçi dolanım girmeyen başkaca kaynakların dışlanması çalışmanın en kritik sınırlılıklarıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Education Administration, Scopus, Bibliyometrik Analiz, Vosviewer

Kaynakça

- Dirik, D., Eryılmaz, İ. ve Erhan, T. (2023). Post-truth kavramı üzerine yapılan çalışmaların VOSviewer ile bibliyometrik analizi. Sosyal Mucit Academic Review, 4(2), 164-188. Doi: 10.54733/smar.1271369
- Şimşir, İ. (2021) . Bibliyometri ve Bibliyometrik Analize ilişkin kavramsal çerçeve. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sakarya.

¹²¹ 10669544 Referans numaralı Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

¹²² Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütcü İmam Üniversitesi ORCID: 0000-0003-3638-1901

¹²³ Kahramanmaraş Sütcü İmam Üniversitesi, ORCID: 0009-0006-0567-6394

Öğretmenlerin Teknostres Düzeyleri ile İş Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Medine DEMİRKAPI², Aydan ORDU³

Özet

Bu araştırmanın amacı öğretmen algılarına göre, öğretmenlerin teknostres düzeyleri ile iş performansı arasındaki ilişkiyi incelemektir. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmada, kolay ulaşılabilir örneklem seçimiyle 2024-2025 eğitim öğretim yılında Denizli İli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerindeki devlet okullarında görev yapan 300 öğretmene ulaşılmıştır. Verilerin analizinde Jamovi istatistik programından yararlanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için analizlerde parametrik testlerden aritmetik ortalama, standart sapma, korelasyon ve regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin teknostres düzeylerine yönelik algılarını belirlemek için Çoklar, Efilti ve Şahin (2017) tarafından geliştirilen "Öğretmenlerin Teknostres Düzeylerini Belirleme Ölçeği"; iş performanslarına yönelik algılarını belirlemek için Çalışkan ve Köroğlu (2022) tarafından geliştirilen "İş Performansı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin teknostres düzeyleri, ölçeğin tüm alt boyutlarında ve genel olarak orta düzeyde bulunmuştur. Öğretmenlerin iş performansı düzeyleri ise genel olarak, görev performansı ve bağlamsal performans boyutlarında yüksek çıkmıştır. Öğretmenlerin teknostres düzeyleri ile iş performansları arasında negatif yönlü, düşük düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir. Öğretmenlerin teknostres düzeyleri, iş performansındaki değişimin %11.4'ü ile açıklanabilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen, teknostres, iş performansı

Kaynakça

- Çoklar, A. N., Efilti, E., & Sahin, L. (2017). Defining Teachers' Technostress Levels: A Scale Development. *Journal of Education and Practice*, 8(21), 28-41.
- Çalışkan, A. & Köroğlu, Ö. (2022). Job performance, task performance, contextual performance: Development and validation of a new scale. *Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 8(2), 180-201. Doi: 10.29131/uiibd.1201880

¹ Bu araştırmada ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın Öğretmenlerin Teknostres Düzeyleri ile İş Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi başlıklı tezsiz yüksek lisans projesinin bir bölümünden yararlanılmıştır.

² Sorumlu Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı.

³ Danışman Yazar, Denizli Pamukkale Üniversitesi.

Açık Çevrim içi Öğrenme Ortamı Olarak Instagram: İçerik Üreticisi Perspektifinden Bir Değerlendirme

Behiye VAROL¹²⁴, Mehmet KARA¹²⁵

Özet

Sunulan çok çeşitli eğitim içerikleri ile sosyal ağlar günümüzde yaygın bir informal öğrenme ortamı haline gelmiştir. Erişilebilirlik, esneklik ve çeşitli biçim ve ortamlarda içerik sunulması gibi olanakları sayesinde sosyal ağlar aynı zamanda önemli bir açık çevrim içi öğrenme kaynağı olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada en çok kullanılan sosyal ağlardan biri olan Instagram üzerinde popülerleşerek 100 bini aşan takipçisi olan ve tamamen eğitim içerikleri yayınlayan bir Instagram profilinin değerlendirmesi yapılmıştır. İlgili profilin kuruluş ve gelişimiyle birlikte sadece eğitim içerikleri yayınlamasına rağmen geniş kitlelere hitap etmesini sağlayan unsurlar ele alınmıştır. Bu unsurların ilki hedef kitlenin daha fazla bilgi ve beceri kazanmalarını sağlayacak içeriklerin hazırlanması ve paylaşılmasıdır. Bir diğer unsur ise belirli sosyal konularda farkındalık geliştirmeye yönelik etkinliklerin paylaşımı ve bu amaca yönelik canlı yayınlarıdır. Üçüncü unsur okuma hatalarına yönelik materyaller veya oyunlaştırma gibi hedef kitlenin eğitim alanındaki sıklıkla karşılaştığı sorunlara çözüm önerileri sunulmasıdır. Dördüncü unsur ise hikayeler, reelsler ve gönderiler gibi ortamlarla çok çeşitli görsel, işitsel ve yazılı içeriklerin sunulması ve hedef kitleyle etkileşime yönelik stratejiler kullanılmasıdır. Instagram profilinin geniş kitlelere hitap etmesini sağlayan son unsur ise içerik üreticisinin (influencer'ın) kişiliğinin sunumu olarak ele alınmıştır. İçerik üreticisi perspektifinden yapılan bu değerlendirme, eğitimciler ve eğitim kurumları tarafından sosyal ağlar aracılığıyla yapılan açık çevrim içi öğrenme uygulamalarına katkı yapacak öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevrim içi öğrenme, Sosyal ağlar, Instagram, Influencer

¹²⁴ Sorumlu Yazar, Amasya Üniversitesi,

¹²⁵ Amasya Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-2758-2015

STEM Eğitimi ve Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Konularında Yapılmış Araştırmaların İçerik Analizi

Ezgi Karasulu¹²⁶, Dilek KARIŞAN¹²⁷

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, STEM eğitimi ve sürdürülebilir çevre eğitimi konularında yapılmış araştırmaları içerik analizi yöntemiyle incelemektir. Bu doğrultuda YÖK Tez veri tabanı ve Google Akademik tarama motoru kullanılarak "STEM eğitimi", "FeTeMM eğitimi", "STEAM" ve "Sürdürülebilir çevre eğitimi" kelime grupları ilgili çalışmaların başlık, içerik ve özet bölümlerinde aranmıştır. Arama sonucunda toplam 21 çalışma tespit edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. İncelenen çalışmaların yıllara göre dağılımında, STEM eğitimi ve sürdürülebilir çevre eğitimi konularında yapılan araştırmaların son beş yılda dalgalanmalar gösterdiği görülmektedir. Çalışmaların türüne göre dağılımına bakıldığında ise, %61'inin makale, %39'unun ise tez çalışması olduğu belirlenmiştir. Araştırmalarda kullanılan yöntemlerin dağılımı incelendiğinde, karma yöntemlerin %48 ile en çok tercih edildiği, bunu %28 ile nitel yöntemlerin ve %24 ile nicel yöntemlerin izlediği tespit edilmiştir. Çalışmalarda yer alan katılımcı profili çoğunlukla ortaokul öğrencileri (%43), öğretmen adayları (%14) ve literatür taraması (%14) iken, lise öğrencileri ve öğretmenler de daha az sıklıkla yer almıştır. Ölçme araçları açısından bakıldığında, ölçek, görüşme formu ve gözlem formlarının en sık kullanılan araçlar olduğu görülmüştür. Sonuçlar incelendiğinde, STEM temelli etkinliklerin öğrencilerin sürdürülebilir çevre farkındalığını ve problem çözme becerilerini geliştirdiği, ayrıca uygulama temelli öğrenme ortamlarının çevresel konularda kalıcı öğrenmeyi desteklediği yönünde bulgular elde edilmiştir. Bu sonuçlara dayanarak, fen bilimleri derslerinde STEM etkinliklerinin sürdürülebilir çevre temasıyla zenginleştirilmesine yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: STEM, sürdürülebilirlik, çevre

¹²⁶ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0005-6828-9378

¹²⁷ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-1791-9633

Eğitimde Yapay Zekâ: Yapay Zekâ Destekli Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Bedriye ALICI¹²⁸, Sıla ÇELİK¹²⁹

Özet

Dijital teknolojilerin gelişimi eğitimde bu teknolojilerin kullanılmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Birçok alanda kullanılmaya başlanan yapay zekâ uygulamalarının eğitimde kullanımı günümüzde giderek önemi ve gerekliliği artan bir konu olmuştur. Bununla birlikte yapay zekânın tüm sorunlara çare gibi görülmesi de eleştirilen bir konu olmuş, eğitime yardımcı bir rolü olduğu vurgulanmıştır. Bu çalışmanın amacı, yapay zekânın eğitimde kullanımı hakkındaki algıları tespit etmek ve yapay zeka destekli bir ölçek geliştirmektir. Çalışma nicel desende kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile 2024-2025 eğitim öğretim yılında Girne ve Lefkoşa bölgelerinde yürütülmüştür. Yapay zekânın eğitimde kullanımı hakkındaki algıları kapsayan sorular yapay zekâ uygulamasından yararlanılarak oluşturulmuştur. Soru havuzunda yer alan sorular düzenlenerek küçük bir pilot uygulama ile test edilmiş, gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra uygulama yapılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde normallik analizi yapılmış ve verilerin normal dağıldığı değerlendirilmiştir. Veriler üzerinde betimleyici istatistikler, açıklayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Sonuç olarak, Yaş ortalaması 23.91 ± 6.51 (18-68 yaş) olan 250 kişiye ulaşılarak veriler toplanmıştır. Açıklayıcı faktör analizinde KMO değerinin .94 olması ve p değerinin anlamlı olması bu veri setinin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Özdeğeri 1'in üzerinde olan üç faktör saptanmıştır, bu üç faktörlü yapının toplam varyansın %63.992'sini açıkladığı tespit edilmiştir. Birden fazla faktöre yüklenen maddeler analizden çıkarılmış ve sonuçta ölçeğin toplamda 20 maddeli yapısı ile daha uygun olduğuna karar verilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda standartlaşmış regresyon ağırlıklarının .64 ile .85 arasında olduğu, uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu bulunmuştur. Çalışmanın ve Eğitimde Yapay Zekâ Algısı Ölçeğinin farklı kültürlerde ve daha büyük örneklemelerde tekrar edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, eğitim, ölçek, faktör analizi

¹²⁸ Dr. öğretim üyesi, Kıbrıs İlim Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2509-3376

¹²⁹ Öğrenci, Kıbrıs İlim Üniversitesi, ORCID: 0009-0006-4267-3862

Tasarım Odaklı Düşünme Çalışmalarının Biyometrik Analizi

Şeyma ŞENGİL-AKAR¹³⁰

Özet

Tasarım odaklı düşünme (TOD), uluslararası literatürde "Design Thinking" olarak adlandırılmaktadır. Bu yaklaşım, ürün tasarımıındaki zihinsel süreçleri açıklayan bir yöntemdir. Bireyleri anlayarak, olası çözümleri inceleme ve mevcut problemleri yeniden tanımlama amacıyla kullanılan doğrusal olmayan bir süreçtir. Sadece tasarımcılar için değil, farklı meslek gruplarındaki bireyler tarafından da benimsenmiş ve uygulanmıştır. Tasarım süreci, yeni problemlere çözüm önerileri geliştirmek ve yeni fırsatlar yakalamak için etkili bir model sunmaktadır. Problem çözmeye odaklanan bu yaklaşım, öğrencilerin 21. yüzyılda öğrenim ve kariyer gelişiminde ihtiyaç duydukları becerileri kazanmalarına destek olan yenilikçi bir öğrenme ve öğretim stratejisi olarak öne çıkmaktadır. TOD çalışmaları özellikle gündemde oldukça fazla yer tuttuğundan, bu konu ile ilgili yapılan araştırmaların hangi bağlamlarda, hangi kapsamlarda ve hangi alanlarda yapıldığı, bir araştırma trendini öğrenmek için ilk akla gelen ilk sorulardır. Belirli bir alanda belirli bir dönemde ve belirli bir bölgede kişiler ya da kurumlar tarafından üretilmiş yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin sayısal olarak analizidir. Bu araştırmada; TOD çalışmalarının eğilimlerini belirlemek amacıyla, bibliyometrik analiz yapılmıştır. Bu bağlamda, tasarım odaklı düşünme çalışmaları WOS 'tan taranmış, Prizma yöntemiyle ilgili araştırmalar bibtex olarak indirilmiştir. Araştırmaya dahil edilme kriterleri olarak WOS (Web of Science)'ta en ilgili olarak sıralanması, "design thinking, education" anahtar kelimelerine karşılık gelen İngilizce çalışmalar olarak sınırlandırılmıştır. Arama 2020-2025 çalışmalarını kapsamaktadır. Wos'ta yapılan aramada 1127 makale bulunmuştur. Bunlardan en ilişkili 1000 tanesi araştırmaya dahil edilmiştir. Bu verilerden bir tane "biblioshiny" programında analiz edilirken hata olarak işaretlenen bir veri çıkarılmıştır. Dolayısıyla 999 veri analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre; "sürdürülebilirlik ve teknoloji" dergileri makalelerin yayımlandığı dergiler olarak göze çarpmaktadır. Analizlerden sonra makale içinde en çok kullanılan kelimeler; öğrenci, inovasyon ve tasarım olarak görülmüştür. Araştırma sonucunda Türkiye'den ilişkili araştırma olmadığı görülmüş, bu konuda çalışmaların artırılmasının alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tasarım odaklı düşünme, bibliyometrik analiz, wos.

¹³⁰ Dr. Öğr.,Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü.

Erken Okuryazarlık İlgisinde Ev Okuryazarlık Ortamının Rolü

Sabriye KASAPÖĞLU SAVAŞCI¹³¹, Figen ŞAHİN¹³²

Özet

Erken okuryazarlık ilgisini etkileyen etmenler arasında çocuğa, aileye ve ev ortamına ilişkin çeşitli değişkenler yer almaktadır. Son dönemlerde erken okuryazarlık becerilerinin desteklenmesine yönelik çalışmalarda artışın yanı sıra erken okuryazarlık ilgisine odaklanan araştırmalar da artmaktadır. Bu derlemede erken okuryazarlık ilgisinde ev okuryazarlık ortamlarının ve uygulamalarının rolü irdelenmektedir. Bu çalışmada, erken okuryazarlık modelleri incelenmiş ve ev okuryazarlık ortamı, okuryazarlık ilgisi, aile okuryazarlık uygulamaları ve okuryazarlık motivasyonu ile ilişkili literatür taraması yapılmıştır. Bu kapsamda yapılan incelemede çocuğun ev ortamının, ailelerin çocuğun erken okuryazarlık uygulamalarına dahil olmalarının ve kendi okuryazarlık aktivitelerinin erken okuryazarlık becerilerinin desteklenmesi sürecinde önemli rol oynadığı belirlenmiştir. Erken okuryazarlık ilgisini destekleyen ev okuryazarlık ortamının; ailenin teşvik edici okuryazarlık uygulamaları, ebeveyn kitap okuma davranışı, ebeveyn okuma ilgisi, çocukla beraber kitap okuma, evdeki okuryazarlık materyallerinin sayısı, çocuğun bu materyallere ulaşabilmesi ve okuryazarlığa verilen önem gibi etmenleri barındırdığı görülmektedir. Ayrıca okuma etkileşiminin duygusal kalitesi ve etkileşimlerde ortaya çıkan konuşma türü ele alınmaktadır. Çalışmada, erken okuryazarlık ilgisi, ev ortamına ilişkin literatürde yer alan aktif ve pasif erken okuryazarlık uygulamaları bağlamında tartışılmaktadır. Çocuğun yaşadığı çevrenin ve ebeveyn uygulamalarının etkilerinin altı çizilmekte; okuryazarlığı ve öğrenmeyi destekleyen, çocuğu bu yönde teşvik eden uygulamaların okuryazarlık ilgisinde rolü tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Erken okuryazarlık ilgisi, okuryazarlık, okuma motivasyonu

¹³¹ Sorumlu yazar, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: 0009-0006-5718-1588

¹³² Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5614-6883

Matematiğin Sınırlarını Genişletmek: Disiplinlerarası Eğitim Deneyimleri

Murat ŞAHİN¹³³, Hurşit TÜRBİL¹³⁴, Mehtap ŞAHİN³

Özet

Bu çalışma, ilkokul matematik derslerinde disiplinlerarası yaklaşımların etkilerini ve bu yaklaşımların sınıf içindeki uygulamalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, öğretmenlerin disiplinlerarası yaklaşımlar hakkındaki görüşlerini, bu yaklaşımları uygularken karşılaştıkları zorlukları ve öğrencilerin matematik dersine yönelik tutumları ile motivasyonlarına olan etkilerini ele almaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu, Van ilinde görev yapan 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve belge analizi kullanılmıştır. Görüşmelerde, öğretmenlerin disiplinlerarası yaklaşımları uygulama süreçleri, karşılaştıkları zorluklar ve bu yaklaşımların öğrenci başarısı üzerindeki etkileri derinlemesine incelenmiştir. Belge analizinde ise öğretmenlerin disiplinlerarası etkinlik planları, sınıf içi uygulama örnekleri ve ders materyalleri incelenmiştir. Veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin disiplinlerarası yaklaşımları genellikle Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi dersleri ile ilişkilendirdiğini göstermektedir. Ayrıca, disiplinlerarası yaklaşımın öğrencilerin matematiksel düşünme becerilerini geliştirdiği ve matematik dersine olan motivasyonlarını artırdığı belirlenmiştir. Ancak, bazı öğretmenler müfredat yoğunluğu nedeniyle bu yaklaşımları uygulamada zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, disiplinlerarası yaklaşımlar, öğrenci motivasyonu ve başarısı üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Ancak, öğretmenlerin karşılaştığı zorlukların aşılması için eğitim politikalarında güçlendirmelere gidilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, öğretmenlere yönelik disiplinlerarası eğitimlerin yaygınlaştırılması ve sınıf içi materyallerin çeşitlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Disiplinlerarası Yaklaşımlar, İlkokul Matematik Öğretimi, Matematik Dersi

¹³³ Sorumlu Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0001-8960-5636

¹³⁴ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0004-7111-5638

³ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0006-6001-1168

Enhancing Awareness of Artificial Intelligence in Language Teaching for High School Teachers and Students

Eda YAPICI¹³⁵, Fulya TORUN¹³⁶

Abstract

This study aims to explore the impact of Artificial Intelligence (AI) on high school language education, highlighting its role in raising awareness about enhancing personalized learning, providing feedback, and supporting language practice. The study will target high school teachers and students, evaluating how their awareness and understanding of AI tools evolve within the context of language learning. The primary goal is to observe how AI tools like Duolingo, Grammarly, and OpenAI's GPT-based chatbots influence both teachers' and students' awareness of AI's capabilities in language education. The study will investigate whether these tools enhance teachers' and students' understanding of AI's potential to offer personalized learning experiences and real-time feedback. A mixed-methods approach will be proposed to gather both qualitative and quantitative data. Qualitative data will be gathered through focus group discussions with teachers and interviews with students to evaluate their perceptions and levels of awareness both before and after the intervention. Quantitative data will consist of pre- and post-surveys to measure changes in awareness, alongside language proficiency tests to evaluate any correlation between AI exposure and learning outcomes. The research expects to show an increase in both teacher and student awareness of AI in language education, resulting in more informed and effective use of AI tools in the classroom. The findings will shed light on potential challenges, including data privacy concerns and the need for teacher training, while offering valuable insights into the practical applications of AI in high school language teaching

Keywords: Artificial intelligence, language teaching, awareness

¹ Corresponding Author, Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-0373-2819

² Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-6942-888X

Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Destekli (ChatGPT) Ders Planı Hazırlanmasında Kullandıkları Promptların Değerlendirilmesi

Elif KARABOĞA¹³⁷, Ali Derya ATİK¹³⁸

Özet

Yapay zekâ araçları eğitimde giderek yaygınlaşmaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler eğitimde kullanılmak üzere farklı amaçlarla yapay zekâ araçlarını kullanmaktadır. Özellikle öğretmenlerin ders planı hazırlarken çeşitli alternatifler üretebilen yapay zekâ araçlarından yararlanılması büyük bir potansiyel taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının ChatGPT 4.0 kullanarak ders planı hazırlarken oluşturdukları promptların etkililiğini incelemektir. Prompt yazma, modelden istenilen bilgiyi veya yanıtı almak için daha doğru ve alakalı özel sorular veya komutlar yazma sürecidir. Çalışma 2024 yılı güz döneminde gerçekleştirilmiş ve çalışmaya altı fen bilimleri öğretmen adayı (dördüncü sınıf) katılmıştır. Öğretmen adaylarına beşinci sınıf Maarif Modeli Fen Bilimleri Öğretim Programında yer alan "Maddenin Doğası" Ünitesinden, "Maddenin Tanecikli Yapısı" konusunda, ders süresi 4-6 saat olacak şekilde ChatGPT 4.0 kullanılarak bir plan hazırlamaları istenmiştir. Ders planı hazırlanma sürecinde öğretmen adaylarının kullandıkları promptlar, prompt değerlendirme rubriğine göre analiz edilmiştir. Araştırmacılar analizleri bağımsız olarak gerçekleştirmiş ve puanlar arası korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Bulgulara göre; öğretmen adaylarının promptlarında modelin yönlendirilmesinde örneklerle yeterince yer vermedikleri, planlama öncesinde bazı araştırmalar yapıldığı ancak bu araştırmaların promptlara yansıtılmadığı veya çok genel ifadeler kullanıldığı, promptlarında bazı geri bildirimler sağlansa da planda iyileştirmelerin yapılmadığı, sorularının kısmen açık uçlu olduğu, ancak yeterince kapsamlı olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının promptlarında çoğunlukla nesnel ifadeler kullanması olumlu bir özellik olarak ifade edilebilir. Elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının yapay zekâ destekli kullanılabilir bir ders planı hazırlayabilmeleri için etkili prompt yazma konusunda bilgilendirilmeleri gerekir. İleriki çalışmalarda öğretmen adaylarının hazırladıkları planlar ve kullandıkları promptların etkililiği karşılaştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, ders planı, öğretmen adayı, fen bilimleri

¹³⁷ Yüksek Lisans Öğrencisi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0001-7798-6555

¹³⁸ Doç. Dr., Eğitim Fakültesi, Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-5841-6004

Psikolojik Danışman Adaylarının Duygu Düzenleme Becerilerinin İncelenmesi¹³⁹

Ömer YÜCE¹⁴⁰, Özge DİNÇER¹⁴¹, Fatma Sena YİĞİT¹⁴², Dilek GENÇTANIRIM KURT¹⁴³

Özet

Bu çalışmada, psikolojik danışman adaylarının duygu düzenleme becerilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla, psikolojik danışman adaylarının cinsiyetlerine, bulundukları sınıf kademelerine ve aldıkları alan derslerine göre duygu düzenleme becerilerinin ne derece farklılaştığı sorusuna yanıt aranmaktadır. Çalışmanın araştırma grubu 2024-2025 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik programına devam eden ve çalışmaya gönüllü katılım sağlayan, 189 kadın (%81,1) ve 44 erkek (18,8) olmak üzere 233 öğrenciden oluşmaktadır. Betimsel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen bu çalışmada veri toplama aracı olarak; araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu ve 2018 yılında Vatan ve Oruçlar Kahya tarafından Türkçeye uyarlanan Duygu Düzenleme Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizi, SPSS 27 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Hipotezlerin test edilmesinde Bağımsız Örneklem T-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma sonucu doğrultusunda elde edilen bulgular şu şekildedir: Erkek ve kadın psikolojik danışman adaylarının duygu düzenleme becerilerinde anlamlı bir fark yoktur. Sınıf kademesine göre duygu düzenleme becerilerinde 1. Sınıf ve 4. Sınıf kademesi arasında 4. Sınıfların lehine olacak şekilde anlamlı bir fark bulunmaktadır. Psikolojik danışman adaylarının eğitim süreci boyunca aldıkları derslere göre duygu düzenleme becerilerinde anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu çalışma sadece tek bir üniversitede ve kısıtlı örnekleme gerçekleştirildiği için geliştirilmeye açıktır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Danışman Adayları, Duygu Düzenleme Becerileri, Sınıf, Cinsiyet, Alan Dersleri

¹³⁹TÜBİTAK 2209 tarafından desteklenen "Psikolojik Danışman Adaylarının Duygu Düzenleme Becerilerinin İncelenmesi" adlı projenin bir kısmından üretilmiştir.

¹⁴⁰ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0009-0004-6939-8835

¹⁴¹ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0009-0009-5226-9910

¹⁴² Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0009-0000-8609-9301

¹⁴³ Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3268-186X

Bilimsel Araştırmalarda Yapay Zekâ Kullanımı Etik İlkeleri

Halil ALAKUŞ¹⁴⁴, Kürşad YILMAZ¹⁴⁵

Özet

Yapay zekâ günümüzde eğitim, sağlık, güvenlik, akademi gibi birçok alanda yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Yapay zekânın bu kadar yaygın bir şekilde kullanılmasıyla birlikte bir takım etik sorunlar da gündeme gelmeye başlamıştır. Alanyazın incelendiğinde yapay zekâ etiğine yönelik çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Lakin bilimsel araştırmaları esas alarak yapay zekâ etiği üzerine çalışan yeterli derecede çalışma bulunamamıştır. Bu araştırmanın amacı uluslararası ve yerel kuruluşların yapay zekâ etiği üzerine hazırlamış oldukları rapor, strateji, yasal metin ve belgelerden yola çıkarak bilimsel araştırmalarda yapay zekâ kullanılırken dikkat edilmesi gereken etik ilkeleri değerlendirmektir. Bu bağlamda UNESCO, OECD, Avrupa Komisyonu, AGİT, BM, Federal Register, NIST, INRIA gibi uluslararası kuruluşlar ile YÖK ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi gibi ulusal kuruluş ve yayınların yapay zekâ üzerine hazırlamış oldukları çeşitli raporlar ve çalışmalar derlenerek analiz edilmiştir. Yapılan araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. İnceleme sonucunda, hazırlanan raporlarda yapay zekâ etiğine yönelik benzer ilkeler tespit edilerek genel bir çerçeve ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ortaya konulan ilkeler alanyazında yapılan taramalar sonucunda tespit edilen risk faktörleri göz önüne alınarak örneklendirilmiştir. Araştırma sürecinde çeviri, sunum, bilgi gibi hususlarda da çeşitli yapay zekâ sistemlerine bilinçli ve amaçlı olarak başvurulmuştur. Bu metotla ortaya konulan ilkelerin bir anlamda test edilmesi ve örneklendirilmesi amaçlanmıştır. Gelecekte süper zekâyı evrilme ihtimali üzerinde durulan yapay zekânın bilimsel araştırmalarda kullanımına yönelik geçerli etik ilkelerin uluslararası kuruluşlar ve üniversitelerce oluşturulması ve takip edilerek güncellenmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Etik, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği

¹⁴⁴ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0009-0005-7118-5561

¹⁴⁵ Sorumlu Yazar, Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-3705-5094

Nitel Veri Analizlerinde Kullanılan Yapay Zeka Araçlarının İncelenmesi

Sebahat GÖREN¹⁴⁶, Recep Serkan ARIK¹⁴⁷

Özet

Bu araştırmanın amacı, nitel araştırmalarda kullanılabilecek yapay zeka araçlarını uzman analizleri ile karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu amaçla YZ araçlarının kullanımının nitel veri analizi süreçlerini nasıl desteklediği, ortaya çıkardığı potansiyel zorluklar ve etik hususlar detaylı olarak araştırılmıştır. Örneğin Morgan(2023), ChatGPT'nin makul ölçüde iyi performans gösterdiği, ancak daha detay ve yorumlama becerisi gerektiren temaları bulmada daha az başarılı; somut, tanımlayıcı temaları yeniden üretmede ise daha başarılı olduğu görülmüştür. GPT-4 ise büyük miktarda nitel veriyi hızlı bir şekilde işleyerek potansiyel temaları belirlemiş ve araştırmacıların analiz sürecinin hızlanmasına yardımcı olmuştur. GPT-4'ün tema belirlemede güçlü yeteneklere sahip olmasına rağmen "halüsinasyonlar" üretebildiği yani orijinal veri setinde bulunmayan bilgiler oluşturabildiği görülmüştür (Perkins & Roe). Bu araçlardan kaynaklı tutarlılık sorunları, yanıtları anlamadaki zorluklar, veri gizliliği ve güvenliği konusundaki eksiklikleri ele almak için QualiGPT tasarlanmıştır (Zhang vd., 2024). QualiGPT'nin OpenAI API'sini ve önceden doğrulanmış bilgileri kullanmasından kaynaklı daha güvenilir analizler gerçekleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. QualiGPT, manuel kodlamada belirlenen ana temaları yakalamakla kalmayıp aynı zamanda temalar için ayrıntılı açıklamalar ve kaynak referansları da sağlamıştır. MAXQDA AI, nitel veri analizi yazılımı MAXQDA'nın, YZ destekli araçları entegre ederek araştırma süreçlerini daha verimli hale getiren bir özelliğidir. MAXQDA AI, özellikle doğal dil işleme ve makine öğrenimi teknolojilerini kullanarak otomatik kodlama, özetleme, duygu analizi, kavram haritaları oluşturma gibi konularda araştırmacılara yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak, YZ araçlarının entegrasyonu sürecinde insan uzmanlığı ile YZ arasındaki doğru dengeyi kurabilmek önemlidir. Bu nedenle araştırmacılar YZ araçlarının sınırlamalarının farkında olmalı ve bulgularını doğrulamak için uygun önlemleri almalıdır. Böylece YZ araçları ve insan araştırmacılar, birbirlerinin güçlü yönlerini tamamlayarak daha kapsamlı ve güvenilir araştırma sonuçlarına ulaşabilir.

Anahtar Kelimeler: Nitel veri analizi, ChatGPT, GPT-4, QualiGPT, MAXQDA AI

Kaynakça

- Morgan, D. L. (2023). Exploring the use of artificial intelligence for qualitative data analysis: The case of ChatGPT. *International journal of qualitative methods*, 22,1-10.
<https://doi.org/10.1177/16094069231211248>
- Perkins, M., & Roe, J. (2024). The use of Generative AI in qualitative analysis: Inductive thematic analysis with ChatGPT. *Journal of Applied Learning and Teaching*, 7(1).
<https://doi.org/10.37074/jalt.2024.7.1.22>
- Zhang, H., Wu, C., Xie, J., Kim, C., & Carroll, J. M. (2024). *QualiGPT: GPT as an easy-to-use tool for qualitative coding*. *arXiv*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2310.07061>

¹⁴⁶ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ORCID: 0000-0002-6453-3258

¹⁴⁷ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ORCID: 0000-0003-3019-7417

Okul Yöneticileri ile Öğretmenler Arasında Yaşanan Çatışmalar¹⁴⁸

Rana KAYAOĞULLARI¹⁴⁹, Mehmet ULUTAŞ¹⁵⁰

Özet

Bu araştırma; okul yöneticilerinin çatışmaya bakış açılarının, öğretmenler ile en çok hangi konuda çatışma yaşadıklarının ve çatışma yönetimini nasıl yapmayı tercih ettiklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden tekli durum çalışması yoluyla yürütülmüştür. Verilerin toplanması yarı yapılandırılmış görüşmelerle gerçekleştirilmiş ve katılımcı olan yöneticilerin görüşleri analiz edilmiştir. Araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Aydın ilinin Germencik ilçesinde görev yapan 6 okul yöneticisi ile yürütülmüştür. Katılımcılar, ölçüt örneklem ile maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemlerine göre seçilmiş ve görüşmeler ses kaydı alınarak metne dönüştürülmüştür. Bulgular, okul yöneticilerinin öğretmenler ile ders programı, nöbet, derse geç girme, iş bölümü, mesleki müdahale algısı, sendika farklılığı, iletişim eksikliği, sınırlı kaynaklar, öğretmenler arasındaki anlaşmazlıklar ve görüş ayrılığı konularında çatışma yaşadıkları sonucunu ortaya koymuştur. Araştırmada, okul yöneticilerine göre yaşanan çatışmalara öğretmenlerin tükenmişliklerinin, iş doyumu eksikliklerinin, özel hayatlarını işe yansıtma ve takdir görememelerinin sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İletişim eksikliği ile bütçe yetersizliğinin de okul yöneticilerine göre okullarda çatışmaya sebep olabildiği sonucu araştırmada ortaya çıkmıştır. Bulgular, katılımcı okul yöneticilerinin çatışma yönetiminde adil ve dürüst bir tutum sergileyerek takdir etme, konuşma, empati kurma gibi iletişim yollarını kullandıkları sonucunu ortaya koymuştur. Okul dışı etkinlikler düzenleme, olumlu okul iklimi oluşturma, görmezden gelme, arabuluculuk yapma ve kararlara dâhil etme gibi yöntemlerin yanında genel uyarı yapma ile yasal müdahalede bulunma gibi yöntemlerin okul yöneticilerince çatışma yönetiminde kullanıldığı araştırma bulgularında yer almıştır. Sonuç olarak, bu araştırma okul yöneticilerinin çatışmaya bakış açıları, öğretmenler ile en çok hangi konuda çatışma yaşadıklarını ve çatışma yönetimini nasıl yapmayı tercih ettiklerini sunmuştur. Okul yöneticilerine çatışma yönetiminde öğretmenlerin okula bağlılıklarını ve iş doyumlarını artıracak düzenlemeler yapma, öğretmenlerin bireysel özelliklerine önem verme, öğretmenleri kararlara dâhil etme ve etkili iletişim kurma önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çatışma, çatışma yönetimi, okul yöneticileri

¹⁴⁸ İlgili konu ilk yazarın tezsiz yüksek lisans projesinden üretilmiştir. İlgili proje 2. Yazarın danışmanlığında yazılmıştır.

¹⁴⁹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0006-2900-1295

¹⁵⁰ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-6539-2039

Okul Müdürlerinin Kapsayıcı Liderlik Tutumları ile Kriz Yönetimi İlişkisi

Ali CULHA¹⁵¹, Ramazan ÖZKUL¹⁵², Hatice KARAYİĞİT¹⁵³

Özet

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin kriz yönetimi becerileri ile kapsayıcı liderlikleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni 2023-2024 Eğitim-öğretim yılında Şanlıurfa İlinde görev yapan 11139 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada basit seçkisiz örnekleme 262 öğretmenden veri toplanmıştır. Katılımcıların 161'i kadın, 101'i erkektir. Her okul kademesinden öğretmen araştırma örnekleminde bulunmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgiler, Kapsayıcı Liderlik Ölçeği ve Kriz Yönetimi Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeklerin geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmış ve verilerin güvenilir olduğu belirlenmiştir. Veri analizinde sırasıyla, normallik testleri, betimsel analizler ve Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırma bulguları okul müdürlerinin kapsayıcı liderlik özelliklerine ve kriz yönetimi becerilerine ilişkin öğretmen algılarının yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Ayrıca okul müdürlerinin kapsayıcı liderlik özellikleri ile kriz yönetimi becerileri arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Bu ilişki düzeyi kriz yönetimi süreçlerinin kapsayıcı liderlikle desteklenmesi veya kapsayıcı liderliğin kriz durumlarında daha etkili bir şekilde uygulanması gibi durumları ifade edebilir. Kapsayıcı liderler özellikle kriz durumlarında birlik ve takım ruhu oluşturarak etkili iletişim stratejileri geliştirmeleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı liderlik, kriz yönetimi, okul müdürü

¹⁵¹ Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5215-0823

¹⁵² Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9757-6062

¹⁵³ Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü.

Students' Views on Using AI in ESP Learning

Canay KARCI AKTAŞ¹⁵⁴, Mehmet BİRGÜN¹⁵⁵

Abstract

This research explores the role of artificial intelligence (AI) in English for Specific Purposes (ESP) education, highlighting its potential to enhance tailored learning experiences for students in specialized fields. The study aims to identify the needs and preferences of students regarding the use of AI in their ESP learning processes. A qualitative approach was employed, utilizing a questionnaire administered to a sample of 15 students. The participants were selected using a purposive sampling method. Participants are limited to Engineering and International Relations students of Aydın Adnan Menderes University for the fall semester of the 2024-2025 academic year. The questionnaire focused on their experiences, expectations and challenges in integrating AI tools into their learning. Through thematic analysis of the responses, the research seeks to provide insights into how AI can effectively address the unique linguistic requirements of students in various professional contexts. The findings of the research reveal that the AI applications can vary according to students' field-specific needs, and common applications are also used. By using these tools, students were able to more easily access unknown words and grammatical structures without wasting time. However, they mentioned that they sometimes encounter errors when translating field-specific terms and experience time loss. Students suggested that AI applications should provide more accurate terms for their fields and offer realistic simulations that can instantly correct errors such as pronunciation mistakes. The findings will contribute to the development of more effective, AI-driven educational strategies for ESP instruction, ultimately fostering greater relevance and engagement in language learning.

Keywords: Students' Views, Artificial Intelligence, English for Specific Purposes

¹⁵⁴ Corresponding Author, Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-9905-5834

¹⁵⁵ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-6487-3554

Matematik Öğretmeni Adaylarının Bilimsel Gösterim İle İlgili Kavram Yanılgılarının İncelenmesi

Neval SÖNMEZ¹⁵⁶, Yeliz ÖZKAN HİDİROĞLU¹⁵⁷

Özet

Teknolojinin gelişmesi ve bilimin ilerlemesi ile insanoğlu hem uzayın bilinmeyenlerine hem de atomun yapısına doğru bir yolculuğa çıkmıştır. Bu alanlar ile ilgili gelişmelerin meydana gelmesi çok büyük ve çok küçük sayıların kullanımını gerekli kılmaktadır. Bu sayıları göstermenin daha kullanışlı yollarından biri bilimsel gösterimin kullanılması ile olabilmektedir. Bu anlamda çok büyük ve çok küçük sayıları öğrencilerin daha iyi öğrenebilmesi için geleceğin öğretmeni olacak olan öğretmen adaylarının bilimsel gösterimi bilmesi önemlidir. Bu araştırmanın amacı matematik öğretmeni adaylarının çok büyük ve çok küçük sayıların bilimsel gösterimi ile ilgili kavram yanılgılarının incelemektir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması metodu ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu Ege Bölgesi'nde bir üniversitede 2024-2025 yılı eğitim öğretim yılında 4. sınıflarında öğrenim gören 30 ortaokul matematik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Hacısalihoğlu Karadeniz ve Çalışkan (2023) tarafından geliştirilen 10 soruluk "Bilimsel Gösterim Kavram Yanılgıları Tanı Testi" ne ek olarak araştırmacılar tarafından teste eklenen açık uçlu bir soru veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Bu araştırma sonucunda matematik öğretmeni adaylarının en çok "kısıtlı algılama" ve en az "aşırı genelleme" türlerinde kavram yanılgılarına sahip olduğu görülmüştür. Matematik öğretmeni adaylarının kavram öğrenmelerinin iyi yapılandırılması sağlanmalıdır. Bu anlamda GeoGebra, PhET Colorado, Desmos Teacher gibi uygulamalar ile sanal manipülatiflerin kullanımı ve yapay zekâ desteğinin derslere daha fazla entegre edilmesi sağlanabilir. Öğretmen adaylarının yanlış kavram öğrenmelerinin önüne geçmek için kavram haritaları, tanılayıcı dallanmış ağaçlar ve öğrenme günlükleri ile öğrenme süreci kontrol edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Matematik öğretmeni adayları, bilimsel gösterim, kavram yanılgıları

¹ Sorumlu Yazar, Pamukkale Üniversitesi, ORCID: 0009-0001-6670-1446

² Pamukkale Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5176-1235

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Demokratik Değerlere ve Çocuk Haklarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Julide Toğan¹⁵⁸, Ayşe Öztürk Samur¹⁵⁹

Özet

Demokratik değerler bir toplumun tecrübeleriyle zaman içinde elde ettiği birikimin bir ürünüdür. Özellikle toplumsal hayata ilk adım olan okul öncesi dönem bu değerlerin kazandırılması bakımından ciddi önem arz etmektedir. Çocuk hakları ise uluslararası alanda çocukların hukuki ve ahlaki en temel hakları olan; barınma, eğitim, ihmal ve istismara karşı yasal tüm süreçlerce korundukları önemli bir sözleşmedir. Okul öncesi öğretmenlerinin demokratik değerler ve çocuk hakları kavramlarına karşı bakış açıları, hem çocukları bu kavramlarla tanıştıracakları hem de eğitim ortamına ve öğretim sürecine yansıtacağı ön görüldüğünde öğretmenliğe adım atacak adayların demokratik değerler ve çocuk haklarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi önemli bir yere sahip olacaktır. Bu doğrultuda; çalışmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının demokratik değerlere ve çocuk haklarına ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı sıralı açıklayıcı tasarım kullanılmıştır. Araştırmacının nicel verileri Çocuk Hakları Tutum Ölçeği ve Temel Demokratik Değerler Ölçeği ile nitel verileri ise araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmacının nicel örneklemi amaçlı örnekleme yoluyla belirlenen 174 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Nitel boyutunda ise sekiz öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırma bulguları sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk hakları tutumları ile cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, baba eğitim durumu, gelir düzeyi ve kardeş sayısı gibi değişkenlerle arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Öte yandan okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk hakları tutumları ile anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu bulguya göre annesi üniversite düzeyinde eğitime sahip olan öğretmen adaylarının çocuk hakları tutum puanları ortalamaları diğer öğretmen adaylarından yüksek olduğu görülmektedir. Araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının demokratik değerlere ve çocuk haklarına ilişkin tutumları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, çocuk hakları, demokratik değerler, öğretmen adayları

¹⁵⁸ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi,

¹⁵⁹ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

Fiziki Laboratuvar ve Sanal Laboratuvar Uygulamalarının İlkokul Öğrencilerinin Bilgi Düzeylerine ve Öğrendikleri Bilginin Kalıcılığına Etkisinin İncelenmesi¹⁶⁰

Firuze AVAN¹⁶¹, Azra AK¹⁶², Burçin KOCAOĞLU¹⁶³, Zeynep Nisa KOCA¹⁶⁴, Elif ÖZATA YÜCEL¹⁶⁵

Özet

Bu araştırmada fen bilimleri dersinde kullanılan sanal laboratuvar ve fiziksel laboratuvarlar uygulamalarının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin "Basit Elektrik Devreleri" ünitesindeki bilgi düzeylerine ve bilginin kalıcılığına etkisi incelenmiştir. Araştırmada, yarı-deneysel araştırma modellerinden eşitlenmemiş kontrol gruplu model kullanılmıştır. 2024 yılında, Kocaeli iline bağlı olan iki farklı devlet okulunda gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu; 31'i sanal laboratuvar ve 23'ü fiziksel laboratuvar grubunda olmak üzere toplamda 54 öğrenci oluşturmuştur. Uygulama öncesinde her iki gruba "Hazır-bulunurluk Testi" ön-test olarak uygulanmıştır. Uygulama sonrasında "Başarı Testi" ve "Öğrenci Görüş Formu" son-test olarak uygulanmıştır. Uygulamadan üç hafta sonra ise aynı test "Kalıcılık Testi" olarak uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sanal laboratuvar ve fiziksel laboratuvar grubu öğrencilerinin "Basit Elektrik Devreleri" ünitesindeki bilgi düzeyleri ve bilginin kalıcılığı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. İstatistiksel olarak anlamlı fark olmasa da sanal laboratuvarın uygulandığı grubun, fiziksel laboratuvarın uygulandığı gruba göre kalıcılık testindeki puan gerilemesi daha azdır. Öğrenci görüşlerinden bazıları incelendiğinde sanal laboratuvar uygulanan gruptaki öğrencilerin %94,7'si uygulamadan keyif aldıklarını, %86,5'i ise daha kolay anladıklarını belirtmiştir. Fiziksel Laboratuvar uygulanan grupta ise bu oranlar her ikisi için %100'dür. Sonuç olarak bilginin kalıcılığı açısından anlamlı bir fark olmaması iki laboratuvar uygulamasının da etkisinin birbirine denk olduğunu ancak öğrenci memnuniyeti açısından fiziksel laboratuvar uygulamasının az da olsa daha iyi karşılandığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Basit elektrik devreleri, fen bilimleri, fiziki laboratuvar, sanal laboratuvar

¹⁶⁰Bu çalışma, TÜBİTAK BİDEB tarafından yürütülen 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenen projeden üretilmiştir [Proje No: 1919B012316673].

¹⁶¹ Kocaeli Üniversitesi, ORCID: 0009-0005-3997-4536

¹⁶² Kocaeli Üniversitesi, ORCID: 0009-0009-6205-1990

¹⁶³ Kocaeli Üniversitesi, ORCID: 0009-0004-5567-0930

¹⁶⁴ Kocaeli Üniversitesi, ORCID:0009-0002-3797-9622

¹⁶⁵ Sorumlu Yazar, Kocaeli Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-5815-7041

Robotik Kodlama Eğitiminin Öğrenci Bilişsel ve Duyuşsal Gelişimine Etkisi: Velilerin Görüşleriyle Bir Değerlendirme

Meltem YILDIRIM¹⁶⁶, Eşef Hakan TOYTOK¹⁶⁷

Özet

Bu çalışmanın amacı, robotik kodlama eğitimlerinin öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişimleri üzerindeki etkilerini velilerin perspektifinden değerlendirmektir. Araştırmada, öğrencilerin problem çözme, yaratıcı düşünme, analitik beceriler gibi bilişsel yetenekleri ile öz güven, motivasyon, iş birliği gibi duyuşsal özelliklerinin nasıl etkilendiği incelenmiştir. Araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Kahramanmaraş ilindeki Bilişim Teknolojileri İl Temsilciliğinde eğitim gören 10 öğrencinin velileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin velilerinden veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular, velilerin robotik kodlama eğitiminin öğrenciler üzerinde olumlu etkiler yarattığını düşündüğünü göstermektedir. Veliler, bu eğitimin öğrencilerin problem çözme yeteneklerini artırdığını, matematik ve fen gibi derslerdeki başarılarını olumlu yönde etkilediğini ve analitik düşünme becerilerini geliştirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, kodlama etkinliklerinin öğrencilerin özgüven kazanmalarına, ekip çalışması yapma becerisi edinmelerine ve başarısızlıklarla başa çıkabilme kapasitelerini güçlendirmelerine katkı sağladığı belirtilmiştir. Veliler, bu süreçte çocuklarına destek olmanın önemine dikkat çekmiş ve robotik kodlama eğitimlerinin öğrencilerin bağımsız çalışma alışkanlıklarını geliştirmelerine de yardımcı olduğunu dile getirmiştir. Araştırma, robotik kodlama eğitiminin öğrencilerin hem bilişsel hem de duyuşsal becerilerinde kayda değer gelişmeler sağladığını ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, eğitim müfredatlarında robotik kodlamaya daha fazla yer verilmesi ve ailelerin bu konuda bilinçlendirilmesi amacıyla çeşitli eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin bu süreçte daha etkili bir şekilde desteklenebilmesi için öğretmenler ile veliler arasında daha güçlü bir iş birliğinin sağlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Robotik kodlama, bilişim gelişim, duyuşsal gelişim, problem çözme, yaratıcı düşünme

¹⁶⁶ Meltem YILDIRIM, Kavlaklı Hasan Gökçe Ortaokulu, ORCID: 0009-0007-5835-0192

¹⁶⁷ Doç.Dr., Kahramanmaraş Sutcu İmam University, ORCID: 0000-0003-3638-1901

Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi: Yönetim Süreçleri Açısından Bir Değerlendirme¹⁶⁸

Ezgi ÖNÜT¹⁶⁹ , Bertan AKYOL¹⁷⁰

Özet

Eğitim fakültelerinin temel görevleri eğitim ve öğretim, araştırma-geliştirme ile topluma hizmettir. Topluma hizmet etme görevi, eğitim fakültelerinin toplumsal katkıda bulunmasını, sosyal sorumluluk projeleri yürütmesini, toplumun eğitim ihtiyaçlarına yönelik çeşitli hizmetler sunmasını ve eğitim fakültelerinin toplumsal gelişimini, eğitim alanında önemli bir rol oynamasını sağlar. Eğitim yönetiminin süreçleri; eğitim kurumlarının etkili bir şekilde çalışmasını, eğitimin hedeflerine ulaşmasını sağlamak amacıyla uygulanan sistematik yaklaşımları ifade eder. Eğitim fakültelerinde yürütülen topluma hizmet uygulamaları dersinin amacına hizmet etmesi için yönetim süreçleri açısından değerlendirilmelidir. 2023-2024 eğitim öğretim yılının 1. döneminde ADÜ Eğitim Fakültesinin İngilizce ve Türkçe öğretmenliği bölümündeki 5 öğretim elemanı ve 10 öğrenciyle yapılan bu çalışma, eğitim fakültelerinde yürütülen topluma hizmet uygulamaları dersinin yönetim süreçleri açısından değerlendirilmesi sürecine yönelik görüşleri belirlemek amacıyla yapılmış olup çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre öğretim elemanları ve öğrenciler, toplum hizmetini olumlu-olumsuz açıdan ele almışlardır. Öğretim elemanları ve öğrenciler, THU dersinin yönetim süreçlerini karar verme, planlama, örgütlenme, iletişim, koordinasyon, motivasyon ve değerlendirme kategorilerinde; öğretim elemanları ve öğrencilerin THU dersine ilişkin genel görüşlerini dersin kazanımları, yaşanan zorluklar, bu zorlukları aşma yolları ve genel öneriler açısından değerlendirmişlerdir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; THU dersinin daha verimli yürütülmesi için özellikle bürokratik engellerin kaldırılması, kurumlar arasında protokoller oluşturulması, dersin dördüncü sınıfta verilmesinin öğrencilerin kariyer planlamalarıyla çakıştığından dersin daha uygun bir sınıfta verilmesinin daha faydalı olacağı vurgulanmıştır. THU derslerinin ulusal bir proje havuzu oluşturularak geniş bir katılımı yürütülmesi, üniversiteler arası iş birliğini artırabileceği gibi dersin diğer fakültele yaygınlaştırılması, toplum hizmeti bilincinin daha fazla öğrenciye ulaşmasını sağlayabileceği şeklinde önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim fakülteleri, eğitim yönetimi, toplum, topluma hizmet uygulamaları ve yönetim süreçleri.

¹⁶⁸ Bu çalışma, 2024 yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri ABD yayımlanan "Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi: Yönetim Süreçleri Açısından Bir Değerlendirme" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹⁶⁹ Germencik PTT Müdürlüğü, Memur, ORCID: 0009-0008-1421-8998

¹⁷⁰ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi ABD., ORCID: 0000-0002-1513-1885

Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye Adlı Öyküsünün Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi

Nuri KARASAKALOĞLU¹⁷¹, Rojda BATMAZ¹⁷²

Özet

Bir bağlam içerisinde kodlanmış anlamlı ifadeler bütünü olarak kabul edilen metin kavramı, çeşitli amaçlar doğrultusunda meydana getirilmiş sözlü ve yazılı türlerin oluşturulmasında anahtar kavram konumunda bulunmaktadır. Bu çerçevede meydana getirilen söz öbeklerinin biçimsel ve içeriksel açıdan bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Oluşturulan yazınsal türlerin metin olarak adlandırılabilmesi için ise alan yazında birtakım ölçütler bulunmaktadır. Bu ölçütler çerçevesinde metin çözümlemelerinin yapılması incelenen eserlerin daha kolay anlaşılıp yorumlanmasına katkı sunmaktadır. Yapılan çalışmada Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye adlı öyküsünü metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde çözümlemek amaçlanmıştır. İlgili amaç doğrultusunda öykünün yüzey yapı (küçük ölçekli yapı) ve derin yapı (büyük ölçekli yapı) unsurlarının görünüşleri tespit edilip yorumlanmaya çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan doküman incelemesi yöntemi kullanılarak oluşturulan çalışmada, veriler Aydın ve Torusdağ (2013), Beaugrande Dressler (2002), Dilidüzgün (2008) gibi araştırmacıların çalışmalarından hareketle toplanmış ve ilgili eser içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye adlı eserinin yüzey yapı ve derin yapı anlamları çerçevesinde Türkçe öğretimi sürecinde kullanılabilecek iyi kurgulanmış bir metin olduğu söylenebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metindilbilim, Mustafa Kutlu, Uzun Hikâye, küçük ölçekli yapı, büyük ölçekli yapı.

Kaynakça

- Aydın, İ. ve Torusdağ, G. (2013). Lamartine'in Göl „Le Lac“ şiirine metindilbilimsel bir yaklaşım. *Turkish Studies*, 8(10), 105-114.
- Beaugrande, R. A. D. ve Dressler, W. U. (2002). *Introduction to textlinguistic*. Longman Group Company. (Digitall reformatted- 2002).
- Dilidüzgün, Ş. (2008). *Türkçe öğretiminde metindilbilimsel bağlamda uygulamalı bir yaklaşım* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi.

¹⁷¹ Prof. Dr. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5577-4551.

¹⁷² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0009-0001-6283-8752.

Psikolojik İstismar ile Umut Arasındaki İlişkide Duygu Düzenlemenin Aracı Rolü

Sinan OKUR¹⁷³

Özet

Psikolojik istismar, bireylerin çocukluk döneminde bakım aldıkları kişiler tarafından duygusal açıdan örselenmeleri sonucunda ortaya çıkan evrensel bir problemidir. Bu tarz çocukluk yaşantıları, yetişkinlikte olası ruhsal ve kişilerarası problemler yaşanmasına zemin hazırlayabilmektedir. Psikolojik istismara maruz kalan bireyler, duyguları tanımakta ve yönetmekte zorlanabilmektedir. Bu durumun yaşanması bireylerin duygu düzenleme becerisinde yetersizlik hissetmesine ve dolayısıyla hem psikolojik sıkıntılar yaşamalarına hem de sağlıklı kişilerarası ilişkiler yürütememesine sebep olabilmektedir. Duygu düzenleme, bireylerin deneyimlerinden ortaya çıkan duygularını kontrol edebilme ve uyum sağlayabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Fakat psikolojik istismarın ortaya çıkardığı stres, korku, üzüntü gibi duyguları kontrol edemeyen ve yönetemeyen kişiler duygu düzenleme konusunda zorlanabilmektedir. Duygu düzenleme güçlüğünün yaşanması da bireylerin geleceğe dair daha olumsuz bir bakış açısı geliştirmesine neden olabilmektedir. Bu olumsuz bakış açısı bireylerin umut düzeyi ile ilişkilendirilebilir. Umut, insanların geleceğe dair olumlu beklentiye sahip olması olarak açıklanmaktadır. Bakım aldığı kişilerden psikolojik istismar gören kişilerin umut düzeyinin düşük olması beklenmektedir. Bu bağlamda, her ne kadar çocuklukta olumsuz deneyimler yaşanmış olsa da duygu düzenleme becerisi bu sıkıntıya karşın tampon görevi görebilir ve bireylerin daha yüksek umuda sahip olmasını sağlayabilir. Bu rasyonelden hareketle, bu araştırmada duygu düzenlemenin psikolojik istismar ile umut arasındaki ilişkide aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda 239'u kadın ve 98'i erkek olmak üzere 337 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Bu katılımcılar 18-26 yaş aralığında olup, 21.57 yaş ortalamasına sahiptir. Araştırmanın analizleri PROCESS makro eklentisi (Model-4) ile gerçekleştirilmiş ve kurulan modele cinsiyet kovaryans değişkeni olarak dâhil edilmiştir. Bulgular, psikolojik istismar ile umut arasındaki ilişkide duygu düzenlemenin kısmi aracı rol oynadığını göstermiştir. Literatür ışığında bulgular tartışılarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik istismar, duygu düzenleme, umut, üniversite öğrencisi.

¹⁷³ Sorumlu Yazar, Milli Savunma Üniversitesi Hava Harp Okulu, ORCID: 0000-0002-3439-5907

Liselere Giriş Sınavı (LGS) Sorularının İncelenmesi ve Yapay Zekâ Uygulamasının Kodlama Güvenirliğinin Belirlenmesi

Ahmet BOLAT¹⁷⁴

Özet

Yapılan araştırmalar öğretmenlerin hazırladığı soruların ve merkezi sınav sorularının daha çok alt düzey düşünme becerilerini ölçtüğünü göstermektedir. Bu araştırmanın amacı, 2020-2024 yılları arasında uygulanan Liselere Giriş Sınavı (LGS) sorularını çeşitli bakımdan incelemek ve yapay zekâ uygulamasının soruları analiz etme konusunda güvenirliliğini belirlemektir. Araştırma, nitel yaklaşımlı doküman analizi yöntemiyle yürütülmüştür. Millî Eğitim Bakanlığı'nın web sitesinden ulaşılan test kitapçıklarında yer alan fen bilimleri sorularının öğrenme alanı, ünite, kazanım, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre bilgi boyutu ve bilişsel düzeyleri analiz edilmiştir. 2024 yılı LGS sorularının analizi ayrıca ChatGPT-4o tarafından yapılmıştır. Böylece yapay zekâ uygulamasının kodlama güvenirliliği belirlenmiştir. Analizler sonucunda öğrenme alanı ile ilgili soruların oranının öğrenme programındaki kapsam ile uyumlu olduğu, üniteler bazında ise kısmen uyumlu olduğu belirlenmiştir. Kazanım bakımından değerlendirildiğinde toplam 61 kazanımdan 28 kazanıma dair beş yıl boyunca hiç soru sorulmadığı belirlenmiştir. Bilgi boyutu bakımından soruların %21 üst bilişsel bilgi boyutunda olduğu, en fazla (%46) sorunun kavramsal bilgi boyutunda olduğu belirlenmiştir. Bilişsel düzey bakımından en fazla (%46) anlama düzeyinden soru sorulduğu anlaşılmaktadır. Soruların %79'u alt düzey düşünme becerilerine yöneliktir. Yapay zekânın kodlama güvenirliliği öğrenme alanı konusunda %65, ünite belirleme konusunda %65, kazanımları belirleme konusunda %25, bilgi boyutunu belirleme konusunda %35, bilişsel düzeyi belirleme konusunda %30 ve soruların doğru yanıtını belirleme konusunda ise %50 olarak tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda LGS'nin içeriğinde bazı düzeltmelere gidilmesi, kodlama amacıyla yapay zekâ uygulamalarının kullanımı konusunda dikkatli olunması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Liselere Giriş Sınavı (LGS), Fen Bilimleri, Yapay Zekâ

Eğitsel Video ve Öğretim Tasarımına İlişkin Araştırmaların Bibliyometrik Analizi

Can GÜLER¹⁷⁵, Efgan KAÇAR¹⁷⁶

Özet

Videolar, hemen hemen her alanda olduğu gibi eğitim ortamlarında da sıklıkla hem işitsel hem de görsel bir öğrenme içeriği olarak kullanılmaktadır. Özellikle açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında video içeriklerinin, önemli bir öğrenme ihtiyacını karşıladığı da söylenebilir. Bu ortamların başarısında da öğrenen memnuniyeti belirleyici bir rol üstlenmektedir. Bu bakımdan videoların bir öğretim tasarımı yaklaşımı ile geliştirilerek sunulmasının önemli olduğu ifade edilebilir. Bu araştırma bağlamı çerçevesinde yapılan çalışmaların incelenmesi ve araştırma trendlerinin ortaya çıkarılması, eğitsel videoların üretilmesi ile ilgili yapılacak araştırmalara yön verebilir. Bu düşünceden hareketle çalışmada, "eğitsel videolar" ve "öğretim tasarımı" anahtar kelimelerinin kullanıldığı 2015-2024 yılları arasında Web of Science (WoS) veri tabanında yayımlanmış 523 makaleye ulaşılarak bunların bibliyometrik analizi yapılmıştır. Araştırmalardan elde edilen veriler VOSviewer programıyla analiz edilmiş ve görselleştirilmiştir. Çalışma bağlamında elde edilen bulgulara göre; en az yayın 2015 ve 2016 yıllarında, en çok yayın ise 2024 yılında üretilmiştir. Doküman ve atıf sayısı en yüksek yazar, Zhongling Pi'dir. En yüksek bağlantı gücüne sahip kurum, Shanxi Normal University'dir. En çok makale yayımlayan dergi Education and Information Technologies'dir. Mikro çalışma alanlarından en yoğunu öz-düzenlemeli öğrenme olmuştur. Makalelerde öne çıkan anahtar kelimeler; education (eğitim), higher education (yüksek öğretim) ve flipped classroom (ters yüz sınıf) olmuştur. Bununla birlikte anahtar kelimelerde, yapay zeka vurgusunun son yıllarda arttığı görülmüştür. Elde edilen 1715 anahtar kelimedenden yapay zeka ile ilgili olanlar; AI-generated content (yapay zeka tarafından üretilen içerik), AI-generated instructor (yapay zeka tarafından oluşturulan eğitmen), artificial social competition (yapay sosyal rekabet) ve artificial intelligence (yapay zeka) şeklinde ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: eğitsel video, eğitsel video tasarımı, öğretim tasarımı, bibliyometrik analiz

¹⁷⁵ Anadolu University, ORCID: 0000-0002-4631-502X

¹⁷⁶ Anadolu University, ORCID: 0009-0005-1480-9470

Türkiye'de Okul Performansı ve Değerlendirme Süreçlerinde Okul Yapısı ve İkliminin Rolü – PISA 2022 Verileri Üzerine Bir Analiz

Recep Serkan ARIK¹⁷⁷, Kürşad YILMAZ¹⁷⁸, Mustafa ÇELİK¹⁷⁹

Özet

Bu çalışma, OECD'nin 2022 PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) sınav sonuçlarına dayanarak Türkiye'deki okul yapısı, öğretim kadrosu, değerlendirme yöntemleri ve okul iklimi gibi faktörlerin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkilerini incelemektedir. Araştırma, Türkiye'deki okulların yönetsel ve fiziksel yapılarının, öğretmen niteliklerinin ve eğitim kaynaklarının öğrencilerin okuma, matematik ve fen bilimleri alanlarındaki performanslarına nasıl yansıdığını ortaya koymayı amaçlamaktadır (OECD, 2023). PISA 2022 kapsamında Türkiye'den toplanan veriler, okulların kaynak erişimi, yönetim yapıları, öğretim yöntemleri ve okul ikliminin öğrenci başarılarına etkilerini analiz etmek için kullanılmıştır. Özellikle düşük ve yüksek performans gösteren öğrenciler arasındaki farkların, okullar arası eşitsizliklerle ilişkisi ele alınmıştır (Hattie, 2008; OECD, 2019). Araştırma, Türkiye'den katılan okul müdürleri ve yöneticileri tarafından doldurulan anket verilerinin, öğrenci başarı sonuçlarıyla bütünleştirilerek analiz edilmesini kapsamaktadır. Çok seviyeli istatistiksel modelleme yöntemiyle, okul iklimi ve yönetim faktörlerinin öğrenci başarıları üzerindeki etkisi belirlenmiştir. Ayrıca, kaynakların dağılımı ve kullanımının etkisi bölgesel farklılıklar dikkate alınarak incelenmiştir (Creemers & Kyriakides, 2008). Türkiye verilerine dayanan analizler, okul yönetiminin ve öğretmen niteliğinin öğrenci performansı üzerinde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Daha fazla kaynağa sahip okullarda öğrencilerin genel başarılarının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Bryk & Schneider, 2002). Ayrıca, olumlu bir okul ikliminin öğrencilerin motivasyonunu artırdığı ve düşük performans gösteren bölgelerde eşitsizliklerin azaltılmasında önemli bir araç olduğu vurgulanmıştır (OECD, 2023). Bu çalışma, Türkiye'deki okul yapılarının ve kaynaklarının öğrencilerin Fen ve Matematik üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları, eğitim politikalarının, okullar arası eşitsizlikleri azaltmak ve kaynakların verimli kullanımını sağlamak için yeniden yapılandırılması gerektiğini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: PISA 2022, Okul yönetimi, İklim, Öğrenci Başarısı, Eğitim Politikaları

Kaynakça

- Bryk, A. S., & Schneider, B. (2002). *Trust in Schools: A Core Resource for Improvement*. Russell Sage Foundation.
- Creemers, B. P. M., & Kyriakides, L. (2008). *The dynamics of educational effectiveness: a contribution to policy, practice, and theory in contemporary schools*. Routledge.
- Hattie, J. (2008). *Visible learning: a synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- MEB. (2023). *Türkiye'nin PISA 2022 Değerlendirme Raporu*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- OECD. (2019). *PISA 2018 Results (Volume II): Where All Students Can Succeed*. OECD Publishing.
- OECD. (2023). *PISA 2022 Results: Insights and Implications for Education Systems*. OECD Publishing.

¹⁷⁷ Sorumlu Yazar, Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3019-7417

¹⁷⁸ Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-3705-5094

¹⁷⁹ Dumlupınar Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6825-315X

Mimarlık Eğitiminde Bilgi Teknolojileri Kullanımı: Yapay Zekâ

Olca ÇETİNER ÖZDEMİR¹⁸⁰,

Özet

Tüm meslek alanlarında önemli bir karar aracı olan bilgi teknolojilerinin kullanımı, mimarlık uygulamalarında ve eğitiminde de 20.y.y.'ın ikinci yarısından sonra çok hızlı gelişim göstermiştir. Özellikle 80'li yıllarda kişisel bilgisayarların geliştirilmesi, yepyeni uygulamaların gerçekleşmesini sağlamıştır. Mimarlık eğitimi yapan fakültelerde bilgi teknolojileri zorunlu bir araç olmaktadır. Bilgisayar donanım ve yazılımlarının hızlı gelişimi mimarlık fakültelerinde kullanımını da hızla yaygınlaştırmıştır. Bilgi teknolojileri kullanımı dünyada tasarım alanında yapılan eğitim programlarında olduğu gibi ülkemizde de eğitim programlarında yer almaktadır. Bilgisayar ile eğitim, geleceğin meslek sahiplerine, üniversite eğitimi kapsamında meslek alanındaki bilgisayar kullanımı etkin ve verimli şekilde yürütülmektedir. Mimarlık fakültelerinde bilgisayar kullanımı, eğitim faaliyetlerinde, akademik araştırmalarda, uygulama çalışmalarında gerçekleştirilmektedir. Yapay zekâ uygulamaları, günümüzde hızla gerçekleşen teknolojik gelişmeler ile mimarlık alanında da kullanılmaya başlanmıştır. Yapay zekâ kullanımının mimarlık mesleği uygulamalarında kullanımının artmasıyla mimarlık eğitiminde etkin ve verimli şekilde yer almasının önemi görülmektedir. Çalışmada, mimarlıkta yapay zekâ kullanımının mimarlık mesleği ve mimarlık eğitiminde yeri incelenerek aktarılacaktır. Mimarlık eğitimi, yapay zekâ teknolojileri ile bütünleşerek araştırmalar ve çözümler ile gelişme göstermek zorundadır.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık, Eğitim, Yapay Zekâ

¹⁸⁰ Bağımsız Araştırmacı (Emekli Öğretim Üyesi, Doç.Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi), ORCID: 0000-0001-9534-361X

İlkokullarda Dijital Sözlük Kullanım Durumlarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi

Dilek KIRNIK¹⁸¹

Özet

Bilgisayar, akıllı telefon ya da tablet gibi farklı teknolojik araçlarla kelimenin anlamlarının, kullanım durumlarının öğrenilmesini sağlayan dijital sözlükler, öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Dijital sözlüklerin kullanım kolaylığı sağlaması her yaştan bireylerin dijital sözlük kullanım oranlarını yükseltmektedir. Temel öğrenmelerinin gerçekleştiği ilkokullarda dijital sözlüklerin kullanım durumlarının incelenmesi, öğrencilerin hem dil becerilerinin gelişmesi hem sözlü ve yazılı becerilerinin tespit edilmesi hem de sosyal duygusal gelişim açısından iletişim becerilerinin belirlenmesi açısından önemlidir. Bu çalışmanın amacı, ilkokullarda dijital sözlük kullanım durumlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu kolay erişilebilir örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. 2024- 2025 Eğitim öğretim yılı güz döneminde Malatya ve Şanlıurfa illerinde çalışan 13 sınıf öğretmeniyle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerine göre okulun internet altyapısı, öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyi, derslerde ele alınan metinlerin özellikleri, dijital sözlüklerin bilinirliği ve kullanım kolaylığı gibi değişkenler dijital sözlük kullanım durumunu etkilemektedir. Sınıf öğretmenleri; kelimenin anlamını öğrenmek, kelimenin farklı dillerde karşılığını öğrenmek, kelimenin eş, karşıt, terim vb. farklı açılardan anlamlarını öğrenmek, kelimenin doğru söyleyişini (sesletim) öğrenmek, kelimenin kullanımına ilişkin farklı cümleler sunmak ve anlamı bilinmeyen kelimenin anlamına kolay erişmek açılarından dijital sözlükleri yararlı bulmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Dijital sözlük, Türkçe, ilkokul

¹⁸¹ Sorumlu Yazar, Harran Üniversitesi, ORCID:0000-0002-7261-7259

Madde Yanlılığının Belirlenmesinde Yapay Zekâ Desteği

Erdem BODUROĞLU¹⁸²

Özet

Bir testi alan bireylerin eşit fırsatlara sahip olup olmadıklarını tespit etmenin ilk aşaması değişen madde fonksiyonu (DMF) analizleridir. DMF ve yanlılık çalışmaları testin geçerliğinin değerlendirilmesinde önemli bileşenlerdir. Bu araştırmada, cinsiyete göre yanlılığa neden olabilecek faktörlerin ortaya çıkarılması, yanlı olan maddelerin uzmanlar tarafından belirlenmesi ve yapay zekâ (YZ) araçlarının madde yanlılığını belirlemedeki performansının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın verileri, Niğde ilinde 2023-2024 yılında 8.sınıflarda öğrenim gören 5565 öğrenciden elde edilmiştir. Uygulanan İngilizce dersi ortak sınav sonucunda öğrencilerin 20 çoktan seçmeli test maddesine verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Maddelerin cinsiyete göre DMF içerme durumu; Mantel-Haenszel, delta grafiği, lojistik regresyon, genelleştirilmiş lojistik regresyon, Lord'un χ^2 testi, Raju'nun alan testi ve SIBTEST yöntemleri ile test edilmiştir. DMF içerdiği tespit edilen maddelerin, cinsiyete göre yanlı olup olmadığına karar vermek için uzman görüşleri alınmıştır. DMF içeren yedi maddeden üçünün cinsiyete göre yanlılık gösterdiği belirlenmiştir. Son aşamada YZ aracından (ChatGPT-4o) testteki yanlı olan maddeleri belirlemesi ve bu durumu gerekçelendirmesi istenilmiştir. İlk durumda (YZ1), YZ aracına doğrudan maddeler verilmiştir, ikinci durumda (YZ2) ise YZ aracı madde yanlılığı konusunda eğitilmiştir. Karışıklık matrisi kullanılarak gerçekleştirilen analizlere göre; modellerin dengeli doğruluk oranı YZ1 için %38,24, YZ2 için %68,63 olarak hesaplanmıştır. Bu durum, YZ2'nin yanlı olan ve olmayan maddeleri ayırt etmede YZ1'e kıyasla daha başarılı olduğunu göstermektedir. Sonuçlar, YZ ile yanlılık belirleme çalışmalarının etkinliğini artırmada veri çeşitliliğini sağlamanın ve algoritmaların performansını geliştirmeye yönelik düzenlemeler yapmanın önemli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, madde yanlılığı, değişen madde fonksiyonu, karışıklık matrisi

¹⁸² Dr., Niğde Ölçme Değerlendirme Merkezi, ORCID: 0000-0001-8318-4914

Ölçme ve Değerlendirmede Yapay Zekâ: Güncel Eğilimler

Erdem BODUROĞLU¹⁸³

Özet

Bu çalışma, yapay zekânın (YZ) ölçme ve değerlendirme alanındaki kullanımına ilişkin akademik literatürü bibliyometrik analiz yöntemleriyle incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Web of Science veri tabanında 2024 yılında yayımlanmış makaleler taranmış ve belirli anahtar kelimelerle yapılan arama sonucunda 496 makale incelenmiştir. Veriler; dergi, yazar ve atıf analizi, anahtar kelime analizi, yazar iş birliği haritaları ve ülkelere göre yayın sayılarını içerecek şekilde analiz edilmiştir. Sonuçlar, 2024 yılındaki ölçme ve değerlendirmede yapay zekâ kullanımına yönelik çalışmaların en çok (48 makale) "Education and Information Technologies" dergisinde yayımlandığını göstermektedir. En fazla makale yayımlayan yazarlar 8'er yayın ile Yumei Zhang ve Yuqin Yang olmuştur. En çok atıf alan makaleler; Ebadi ve Amini (2024)'nin YZ destekli bir sohbet robotunun sosyal varlık ve insana benzerlik özelliklerinin öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini incelediği ve Farazouli vd. (2024)'nin ChatGPT gibi araçların, geleneksel sınav yöntemleri üzerindeki dönüştürücü etkisini ele aldığı çalışmalar olmuştur. Anahtar kelime analizine göre, "yapay zekâ" (artificial intelligence), "chatgpt" ve "eğitim" (education) gibi kavramlar öne çıkmıştır. Araştırmalarda, Çin ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bu alanda lider ülkeler olduğu, Türkiye'den ise 2024 yılında hiçbir çalışma yer almadığı görülmüştür. "Central China Normal University" 59 makale ile bu alanda en fazla araştırma yapan üniversite olmuştur. Bu çalışma, 2024 yılındaki araştırmaların belirli dergiler, yazarlar ve ülkeler etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Türkiye'nin bu alandaki görünürlüğünün artırılması ve uluslararası çalışmalara dahil olması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, ölçme ve değerlendirme, bibliyometrik analiz

¹⁸³ Dr., Niğde Ölçme Değerlendirme Merkezi, ORCID: 0000-0001-8318-4914

Eğitimde Yapay Zekânın Geleceği: Öğretmenlerin Rolü ve Gereksinimler

Şevval KADER¹⁸⁴, Aliye DOĞAN BAĞCI¹⁸⁵, Süleyman Alpaslan SULAK¹⁸⁶

Özet

Bu çalışma, öğretmenlerin yapay zekâ teknolojilerini sınıf ortamında nasıl kullandıklarını incelemek amacıyla derleme yöntemiyle hazırlanmıştır. Yapay zekâ, eğitim alanında hızla gelişen bir teknoloji olarak öğretim süreçlerini destekleme, bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uygun içerik sunma ve öğrenme deneyimlerini iyileştirme gibi işlevlerle öne çıkmaktadır. Çalışmada, öğretmenlerin sınıfta yapay zekâ destekli araçları kullanma biçimleri, bu araçların sunduğu fırsatlar ve karşılaşılan zorluklar incelenmiştir. Çalışma, farklı ülkelerden yapılan güncel araştırmalardan elde edilen bulgulara dayanmaktadır. Bulgular, yapay zekâ araçlarının öğretmenler için çeşitli avantajlar sunduğunu, ancak aynı zamanda belirli sınırlamalarla karşılaşıldığını ortaya koymaktadır. Yapay zekâ teknolojilerinin öğretmenlerin iş yükünü hafifletme, öğrenci performansını izleme ve geri bildirim sağlama gibi olumlu etkileri bulunmuştur. Bununla birlikte, öğretmenlerin yapay zekâ kullanımına yönelik bilgi ve becerilerinin sınırlı olması, gizlilik ve etik konularındaki endişeler önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Bu bildiri, yapay zekâ araçlarının potansiyelinin tam anlamıyla kullanılması adına öğretmenlerin desteklenmesi ve mevcut engellerin aşılmasına yönelik stratejilere dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, Eğitim, Öğretmen, Nitel çalışma

¹⁸⁴ Necmettin Erbakan Üniversitesi, ORCID: 0009-0009-1311-7375

¹⁸⁵ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0008-2616-3963

¹⁸⁶ Sorumlu Yazar, Necmettin Erbakan Üniversitesi, ORCID:0000-0001-9716-9336

Matematik Eğitiminde Geogebra Yazılımın Akademik Başarıya Etkisinin İncelenmesi

Murat GÜVEN¹⁸⁷, Süleyman Alpaslan SULAK¹⁸⁸

Özet

Matematik, soyut yapısı ve olumsuz tutumlar nedeniyle öğrenciler için zorlayıcı bir ders olmuş ve akademik başarı düzeyi genellikle düşük kalmıştır. Ancak teknolojik gelişmeler sayesinde, matematik derslerinde somut görselleştirmeler yapılması ve eğlenceli öğrenme ortamları oluşturulması mümkün hale gelmiştir. Bu bağlamda geliştirilen Geogebra yazılımı, öğrencilerin başarılarını artırmada etkili bir araç olarak öne çıkmıştır. Geogebra, cebir ve geometriyi bir araya getiren etkileşimli bir matematik yazılımıdır. Öğrenciler, bu yazılım aracılığıyla cebirsel verileri grafiklerle görselleştirebilir ve geometrik şekilleri manipüle ederek daha somut öğrenmeler gerçekleştirebilir. Çalışmamızda, Geogebra'nın okul öncesinden üniversiteye kadar tüm kademelerdeki öğrencilerin akademik başarılarına etkisi doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen bulgular, Geogebra'nın öğrencilerin matematik derslerindeki akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Yazılımın sunduğu görsel ve etkileşimli yapı, öğrencilerin derslere ilgisini artırmış ve geleneksel kâğıt-kalem yönteminin ötesinde bir öğrenme deneyimi sunmuştur. Bu doğrultuda, Geogebra'nın matematik eğitiminde daha yaygın kullanılması ve öğretmenlerin bu yazılımı etkin şekilde kullanabilmeleri için eğitimler düzenlenmesi önerilmektedir. Bu çalışma, Geogebra'nın matematik eğitiminde etkili bir araç olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geogebra, Matematik, Akademik başarı

¹⁸⁷ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0000-6348-969X

¹⁸⁸ Sorumlu Yazar, Necmettin Erbakan Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9716-9336

Eğitimin Yeniden Yapılandırılmasında Yapay Zekâ

Nedim DENİZLİ¹⁸⁹, Süleyman Alpaslan SULAK¹⁹⁰

Özet

Yapay zekâ öğrenme, analiz, karar verme ve problem çözme gibi bilişsel süreçleri taklit eden bir teknoloji olarak eğitimde giderek daha fazla kullanılmaktadır. Öğretimde yapay zekâ; sınıf yönetimi, bireyselleştirilmiş öğrenme, performans analizi, etkileşimli içerik geliştirme ve rehberlik gibi alanlarda etkili bir araç sunmaktadır. Öğretmenlerin iş yükünü hafifleterek öğretim süreçlerini desteklemekte, öğrencilerin ise bireysel öğrenme gereksinimlerine odaklanmasını sağlamaktadır. Ayrıca, eğitimde erişilebilirliği artırarak fırsat eşitliğini desteklemektedir. Eğitimin yeniden yapılandırıldığı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bireyin zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini bütüncül bir yaklaşımla ele almayı hedeflemektedir. Bu bağlamda yapay zekâ, bireyselleştirilmiş öğrenme ortamlarının oluşturulmasında, dijital becerilerin geliştirilmesinde ve öğrencilere uluslararası rekabet gücü kazandırılmasında önemli bir role sahiptir. Maarif Modeli, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve dijital okuryazarlık becerilerini geliştirerek bilim ve teknolojinin üretici ve yöneticisi olmalarını amaçlamaktadır. Bununla birlikte, yapay zekânın etik ve mahremiyet ihlalleri, bağımlılık ve bireysel çaba yetersizliği gibi potansiyel riskleri de bulunmaktadır. Ancak, doğru stratejilerle kullanıldığında yapay zekâ, öğretimde kaliteyi artırarak bireyleri geleceğin dünyasına hazırlamak için güçlü bir araç olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, Maarif modeli, Dijital okuryazarlık, Bireyselleştirilmiş öğrenme.

TÜBİTAK

¹⁸⁹ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0007-6743-171X

¹⁹⁰ Sorumlu Yazar, Necmettin Erbakan Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-9716-9336

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İncelenmesi

Feryad DOĞUŞ¹⁹¹, Sanem TABAK¹⁹²

Özet

21. yüzyıl ile birlikte yetiştirilmesi gereken nitelikli bireylerin özellikleri de değişim göstermiştir. Bu yüzyılda bireylerin üst düzey düşünme becerilerine sahip olması, etkili iletişim süreçleri yürütmesi ve işbirliğine dönük olarak yetiştirilmesi önem kazanmıştır. Dolayısıyla okulun ve eğitsel tüm faaliyetlerin bu yüzyılın gerektirdiği insan gücünü yetiştirebilecek bir yapıya dönüşmesi oldukça önemlidir. Dünyada pek çok kuruluş ve araştırmacılar tarafından yetiştirilmesi gereken bireylerde bulunması gereken nitelikler üzerine 21. yüzyılın gerektirdiği beceri çerçeveleri oluşturulmuştur. Bu beceri çerçevelerinden en yaygın olarak kullanılan ve geliştirilen diğer çerçevelerden daha ayrıntılı olan 21. yüzyıl öğrenme ortaklığı (Partnership for 21st Century Learning-P21) projesi kapsamında geliştirilen beceri çerçevesidir. Bu proje kapsamında öğrencilerin iş, vatandaşlık ve yaşam alanlarında başarılı olmak için gerekli olan beceri, bilgi, uzmanlık alanlarını tanımlamak ve göstermek amacıyla eğitim paydaşlarının katkıları ile 21. yüzyıl öğrenme çerçevesi geliştirilmiştir. Bu beceriler "öğrenme ve yenilikçilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri" olmak üzere üç ana gruba ayrılmıştır. Ayrıca bu becerilere ait alt beceriler de yer almaktadır. Bu çalışmada, 21. yüzyıl becerilerinin de önemli bir bileşeni olan özellikle bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığının gelişimini destekleyen bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı kazanımlarının bu beceriler ve diğer 21. yüzyıl becerileri olan öğrenme ve yenilikçilik becerileri ile yaşam ve kariyer becerileri ve bu becerilere ait alt beceriler bağlamında incelemek amaçlanmıştır. Temel nitel araştırma deseni ile yürütülen bu çalışmada, 2018 yılında yayımlanan 5. ve 6. sınıf Bilişim Teknolojileri dersi öğretim programındaki kazanımları doküman analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde, 5. sınıfta yer alan toplam 75 kazanımın 22'sinin yaşam ve kariyer becerilerini, 54'ünün öğrenme ve yenilikçilik becerilerini ve 60 kazanımın bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığı becerilerini içerdiği görülmektedir. 6. sınıfta yer alan 77 kazanımın 17'sinin yaşam ve kariyer becerilerini, 62'sinin öğrenme ve yenilikçilik becerilerini ve 53 kazanımın bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığı becerilerini içerdiği görülmektedir. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, kazanımlardan bazılarının birden fazla 21. yüzyıl becerisinin gelişimini desteklediği; bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin temel amaçları kapsamında daha çok öğrenme ve yenilikçilik becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji okuryazarlığı becerilerine odaklandığı, yaşam ve kariyer becerilerinin gelişimini destekleyecek kazanım sayısının diğer becerilere göre daha az olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim teknolojileri ve yazılım dersi öğretim programı, 21. yüzyıl becerileri, program değerlendirme.

¹⁹¹ Millî Eğitim Bakanlığı, Ordu, ORCID: 0009-0005-7900-5270

¹⁹² Sorumlu Yazar, Ordu Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8905-4042

Öğretmen ve Yöneticilerin Öğrenme ve Eğitime İlişkin Yaygın İnanışlarının (Mitlerinin) Araştırılması¹⁹³

Gözde ASKER¹⁹⁴, Emre ER¹⁹⁵

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmen ve yöneticilerin öğrenme ve eğitim kavramlarına ilişkin doğru bilgilerinin ve yanlış inanışlarının (mitlerinin) belirlenmesidir. Araştırmada katılımcıların; yaş, cinsiyet, yaşanan il, mezun olunan okul türü, branş, görev alınan kademe, mesleki kıdem ve bilimsel gelişmeleri takip etme durumu gibi demografik değişkenlerine göre sahip oldukları doğru bilgileri ile mitleri incelenmiştir. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi ve betimsel desen benimsenmiştir. Araştırmanın evrenini 2024 yılında İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Kayseri, Gaziantep, Antalya ve İskenderun illerindeki okullarda görevli öğretmen ve yöneticiler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini "Google Anket Formu" gönderilen 408 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, üç bölümden oluşan bir ölçme aracı (anket) uygulanmıştır. Katılımcıların ifadelerine yönelik evet, hayır veya fikrim yok olmak üzere üç seçenekten birisini seçmeleri beklenmektedir. Verilerin analizinde, betimsel t-testi, ANOVA kullanılmıştır. Veri analizi süreci devam etmekle birlikte, öğretmen ve yönetici adaylarının beyin ve öğrenme konularına ilişkin yanlış inanışlarının yüksek düzeyde olduğu gözlemlenmektedir. Sonuç olarak alanda bu yaygın inanışlar (mitler) ve nedenleri olarak düşünülen etmenler hakkında farklı araştırmalar yapılabilir, bu yaygın inanışların eğitim üzerindeki etkileri incelenebilir, Türkçe kaynak sayısı arttırılabilir. Ayrıca lisans, lisansüstü ve hizmet içi eğitim süreçlerinde; öğrenme, beynin yapısı ve insan fizyolojisine yönelik eğitimler planlanarak doğru bilgilerin artırılması sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, mit, nöromit, sinirbilim, eğitsel sinirbilim

¹⁹³ Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹⁹⁴ Sorumlu Yazar, Yıldız Teknik Üniversitesi.

¹⁹⁵ Doç.Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi.

Okul Dışı Öğrenme Ortamlarının Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Farkındalıklarına Etkisi

Özlem TÜRK¹⁹⁶, Ümran Betül CEBESÖY¹⁹⁷

Özet

Bu çalışmada 6. sınıf öğrencilerinin okul dışı öğrenme ortamlarından olan GUHEM'in (Gökmen Uzay ve Havacılık Eğitim Merkezi) Fen bilimleri dersi öğretim programında tüm kademelerde öğretilen ilk ünitenin Dünya ve Evren öğrenme alanına yönelik kavramsal anlamalarını artırıp artırmadığı araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinden elde edilen nitel veriler toplanarak araştırma problemine cevaplar aranmıştır. Bu görüşme tekniği öğrencilere gezi öncesinde ön görüşme soruları, gezi sonrasında ise gezi sonrası soruları dağıtılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu 2022 – 2023 eğitim öğretim yılında Bursa ili Yıldırım ilçesinde bulunan herhangi bir imam hatip ortaokulunda bulunan bir sınıftaki 6. sınıf kız öğrencilerden seçilen 6 tane öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. İmam hatip ortaokulu olduğu için sınıflar sadece kız ve sadece erkek öğrenciler olarak oluşturulmuş olduğundan kız sınıfındaki kız öğrenciler seçilmiştir. Bu seçim yapılırken maksimum çeşitlilik örnekleme türünden yararlanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizine başvurulmuştur. Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda GUHEM ziyareti ilk ünitenin konu ve kavramlarının unutulmamasını sağladığını, konuların anlaşılabilirliğini artırdığını, kolay öğrenmelerini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca böyle okul dışı alanlara yapılan geziler öğrencilerin derse karşı ilgi ve tutumlarını artırdığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: GUHEM, Dünya ve Evren, Okul dışı öğrenme ortamları, Ortaokul Öğrencileri, Farkındalık

¹⁹⁶ Sorumlu Yazar, Uşak Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-4715-806X

¹⁹⁷ Doç.Dr., Uşak Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-7753-1203

Tiyatro ve Drama Uygulamalarında Web 2.0 Araçlarından ve Yapay Zekâdan Yararlanma

Nuri KARASAKALOĞLU¹, Beril ÇAKAN POLAT²

Özet

Eğitimde, tiyatro ve dramanın önemli bir işlevi bulunmaktadır. Çocuğun gelişiminde büyük rol oynayan tiyatro ve drama etkinliklerinden eğitim ve öğretimin tüm aşamalarında yararlanmak oldukça önemlidir. Öğretmenler ve öğrenciler, tiyatro ve dramada içerik oluşturmak, sergilemek ve dağıtmak için yeni dijital araçlar uygulayabilirler. Bu doğrultuda tiyatro ve dramada günümüz teknoloji materyallerinden Web 2.0 araçları ve yapay zekâ araçlarından yararlanılabilir. Bu araçlar, tiyatro ve drama etkinliklerini teknoloji ile zenginleştirerek öğrencilere daha interaktif, yaratıcı ve çok yönlü bir öğrenme deneyimi sunabilir. Etkinlik amaçlarına göre bu araçları seçerek eğitim sürecinde teknolojiyi daha anlamlı ve etkili hale getirmek mümkündür. Tiyatro ve drama uygulamalarında kullanılacak Web 2.0 araçları ve yapay zekâ araçları, öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler düzenlemesine ve öğrencilerin yaratıcı düşünme, iletişim ve iş birliği becerilerini geliştirmesine katkı sağlamaktadır. Bu çalışmada eğitim ortamlarında gerçekleştiren tiyatro ve drama uygulamalarında yararlanılabilecek Web 2.0 ve yapay zekâ araçlarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma için konuyla ilgili kaynaklara ve verilere ulaşılarak alan yazın taraması yapılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle tiyatro ve drama uygulamalarında kullanılacak Web 2.0 araçları ve yapay zekâ araçları sunulmuş ve örnek etkinlikler verilmiştir. Çalışma sonunda öğretmenlere, öğrencilere ve yapay zekâ araştırma şirketlerine bu araçlardan yararlanılmasına ve etik ilkelerin uygulanmasına ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tiyatro, drama, Web 2.0 araçları, yapay zekâ araçları

¹ Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-5577- 4551

² Sorumlu Yazar, Arş. Gör., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8438- 7788

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yapay Zekâ Kullanımına Dair Öğrenci Görüşleri

Erkam KÜÇÜK¹⁹⁸, Ömer SOLAK¹⁹⁹

Özet

Son birkaç yılda hızla gelişen yapay zekâ teknolojileri, eğitimde devrim niteliğinde yenilikler yaratmıştır. Öyle ki yapay zekâ destekli uygulamalar ve web platformları, başta İngilizce olmak üzere aralarında Türkçenin de bulunduğu tüm yabancı dil öğretimi süreçlerini etkilemeye başlamıştır. Ancak öğretmenler, öğrenciler ve diğer paydaşların bu konuya dair görüşleri netleşmiş değildir. Bu çalışmada Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim süreçlerinde yapay zekâ destekli araçların kullanımına dair görüşleri ve öğrenme deneyimlerine olan etkileri ele alınmıştır. Çalışmada *nitel* araştırma desenlerinden *durum çalışması* yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, Uşak Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde öğrenim gören B2 ve C1 seviyelerindeki 21 öğrenciye *yarı yapılandırılmış görüşme formu* uygulanarak toplanmıştır. Verilerin analizinde ise *betimsel* yöntem kullanılmıştır. Öğrenciler yapay zekâyı eğlence (sohbet etme, sosyal medya içeriği oluşturma ve fal baktırma) ve eğitim (dil çevirisi, konu tekrarı, ödev yapmak ve sunu hazırlamak) amaçlı kullanmaktadır. Türkçe öğrenmek amacıyla yapay zekâ araçlarını kullanımına ilişkin görüşler incelendiğinde Türkçe öğrenimini olumlu (kelime öğrenme, pratik yapma ve öğrenme hızında artış) ve olumsuz (tembelliğe sebep olma ve yanlış bilgi) yönde etkilediğine dair temalar ve kodlar oluşturulmuştur. Özellikle okuma ve yazma becerilerini etkilediği görülmüştür. Birçok öğrenci yapay zekâyı Türkçe dilbilgisi kurallarını öğrenme amaçlı kullandığını ifade etmiştir. Öğrenciler gelecekte yapay zekânın kişiselleştirilmiş dil öğretimi yapabileceğini ve öğreticilerin yerini alabileceklerini ifade etmiştir. Yapay zekâ uygulama ve platformların kullanımında en sık karşılaşılan sorunlar ise bilgi yetersizliği/yanlışlığı ve ücretlerin yüksek olmasıdır. Ulaşılan sonuçlardan hareketle; öğretmenlere yapay zekâ konusunda hizmet içi eğitimler düzenlenmesi ve eğitim alanında özel olarak tasarlanmış, öğrenme süreçlerini destekleyen yapay zekâ araçları geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yapay zekâ, durum çalışması, kişiselleştirilmiş dil öğretimi

¹⁹⁸ Sorumlu yazar, Öğr. Gör., Uşak Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, ORCID: 0009-0005-1323-103X

¹⁹⁹ Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0001-5816-4241

Navigating Post-Graduate Academic Pathways: A Guide for University Students in Türkiye

Mehmet BİRGÜN²⁰⁰

Abstract

This study aims to provide university students with comprehensive guidance on graduate education and opportunities in Türkiye. Emphasizing that undergraduate students lack sufficient information and guidance on graduate education, this study compiles information on the academic structure in Türkiye, various academic positions, and the necessary steps to reach these positions. The application processes, requirements and responsibilities for becoming a research assistant, lecturer, assistant professor, associate professor and professor are highlighted. The study also details the domestic and international scholarship opportunities available for master's and doctoral students as well as for postdoctoral research. By synthesizing existing literature and regulations, this review aims to fill the gap in this field and support students in making informed career decisions through document analysis as a qualitative study. Policy recommendations are provided to improve the support and orientation services offered by universities and to ensure a smoother transition from undergraduate to graduate education.

Keywords: Post-graduate, master's, doctorate, graduation

TÜBİTAK

¹ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-6487-3554

Evaluating English Courses in Public Education Centers: Perspectives on Digital Transformation

Mehmet BİRGÜN²⁰¹

Abstract

This study evaluates the scope, content, implementation methods, and objectives of English courses offered at public education centers in Türkiye. English courses hold a significant place within lifelong learning programs, aiming to meet society's language education needs. However, scientific research on the content and methods of these courses remains limited. The study analyzes program documents and educational materials of English courses conducted since 2014 using document analysis as a qualitative study. These courses, catering to a broad participant base ranging from children to adults, aim to develop skills in reading, speaking, listening, writing, and interpreting English. Findings indicate that enriching the courses with digital tools and interactive materials can enhance the motivation of young and tech-savvy participants. The lack of materials adapted for individuals with special needs and at older ages, is also noteworthy. Furthermore, it is recommended to deliver the courses through distance learning and artificial intelligence support to promote cultural and social diversity. These suggestions aim to make the courses more inclusive and provide a more effective learning experience for diverse participants.

Keywords: Lifelong learning, Digital tools, Distance learning, Language education.

¹ Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-6487-3554

Okul Müdürlerinin Eğitimde Yozlaşmaya İlişkin Görüşleri

Fazlı Ali DEMİRKESEN²⁰², Duygu BENLİ KAYA²⁰³

Özet

Eğitimin temel yapıtaşını olan okullar toplumun gelişmesinde hayati öneme sahiptirler. Toplumu oluşturan bireyleri yetiştirmek ve toplumun yapısına uygun şekilde eğitim vermek okulların temel görevidir. Eğitimde yaşanan ahlaki ve etik sorunların hepsi toplum hayatına etki etmektedir. Eğitimde etik ve ahlak toplumsal değerleri kapsayan temel unsurlardandır. Yozlaşma bu değerlerin zayıflamasına ve eğitimin temel amaçlarından sapmasına neden olabilir. Yozlaşma, adil olmayan, fırsat eşitsizliğinin ve etik ilkelerden uzaklaşmanın bir sonucu olarak ortaya çıkar. Bu kapsamda okullarda yaşanan yozlaşmayı tespit etmek ve yozlaşmaya bağlı sorunların çözümüne ulaşmak için kaliteli bir araştırma yöntemi belirlenmiştir. Verilerin analizi için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesi oluşturmaktadır. Çalışma grubu rastgele seçilmiş beş ilkokul, beş ortaokul, beş lise müdürü olmak üzere toplam on beş okul müdüründen oluşmaktadır. Katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşme formuna verdikleri yanıtlardan yola çıkılarak uygun temalar elde edilmiştir. Bu temalara bakılarak eğitimde “yanlış politikalar ve siyasi müdahaleler”, “manevi değerlerin yok sayılması” ve “ekonominin bozulmuş olması” gibi nedenlerle yozlaşmanın var olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Ahlak, Yozlaşma, Okulda Yozlaşma

²⁰² Sorumlu Yazar, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID: 0009-0004-5110-7438

²⁰³ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID: 0009-0006-1380-2768

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi

Betül AKÇAKOYUN²⁰⁴, Eşef Hakan TOYTOK²⁰⁵

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin uygulanma sürecinde uygulayıcıların (öğretmenler ve okul yöneticileri) karşılaştıkları sorunları belirlemek ve bu sorunların eğitim sistemi üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırma, modelin hayata geçirilmesinde karşılaşılan zorlukları ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, bu süreçte öğretmenlerin, yöneticilerin ve diğer uygulayıcıların modelin temel ilkelerini ne ölçüde benimseyip uygulayabildikleri de değerlendirilerek, Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin etkinliği üzerine genel bir değerlendirme yapılacaktır. Araştırmada, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline (TYMM) ilişkin Öğretmen ve Yönetici görüşlerinin incelenmesi hakkında yaşanan bir olguya ilişkin bilgi toplamak amacıyla nitel yöntemlerden olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim, bireylerin deneyimlerini ve yaşamlarını nasıl anlamlandırdıklarını incelemek, yaşanan olaylarla bu olayları bireylerin nasıl algıladığı arasındaki ilişkileri ortaya koymak ve belirli bir olgunun özünü nasıl deneyimlediklerini keşfetmek için en uygun nitel araştırma desendir. Araştırmanın çalışma grubu 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılında Kahramanmaraş ilinin Onikişubat İlçesinde görev yapan ilkokul, ortaokul, lise müdürleri ve müdür yardımcıları ile ana sınıfı, ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinden oluşmaktadır. Çalışma grubu tesadüfi olmayan kota tekniği ile belirlenmiş ve katılımcılarla görüşme yapılmadan önce gönüllü ve istekli olma göz önüne alınmıştır. Çalışma grubunda 6 müdür, 6 müdür yardımcısının ve 8 öğretmenin görüşü alınmak üzere toplam 20 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre okul idarecileri TYMM'nin olumlu etkilerinin zamanla kendini göstereceğine dair inançlarının yüksek oldukları görülürken, araştırmaya katılan öğretmenlerin ise inançlarının bu yönde olmadıkları, TYMM'nin iyi anlaşılamadığı ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Marif Modeli, Eğitim Programı, okul İdarecisi, Müfredat.

Kaynakça

- Akyıldız, S. (2020). Öğretim programı okuryazarlığı kavramının kavramsal yönden analizi: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Electronic Journal of Social Sciences*, 19(73).
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Demirel, Ö. (2007). *Eğitimde program geliştirme*, 10. Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

²⁰⁴, Sorumlu Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0003-2224-8912

²⁰⁵ Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3638-1901

Eğitim Yönetimi Üzerine Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Esef Hakan TOYTOK²⁰⁶, Ahmet Faruk AKSU²⁰⁷

Özet

Bu çalışmada, Eğitim Yönetimi alanında 2019-2024 tarihleri arasında yapılan çalışmalar özelinde, alanın evrimi ve yapılan çalışmaların haritasını çıkartmak hedeflenmiştir. Eğitim Yönetimine ilişkin Scopus veri tabanında halihazırda bulunan yazının bibliyometrik analiz kullanılarak sistemli bir özetinin ilgililerin dikkatine sunulması, alanla ilgili çalışma eğilimlerinin ve boşluklarının tespiti amaçlanmıştır. Analiz birimi olarak Scopus veri tabanında taranan ve 2019-2024 yılları arasında yayınlanmış ve kriterlere uyan makalelerin bibliyometrik verileri baz alınmıştır. Eğitim Yönetimi alanıyla ilgili kriterlere uyan 210 makalenin yayın yıllarına göre dağılımına bakıldığında, 2019 (26 eser), 2020 (27 eser), 2021 (35 eser), 2022 (35 eser), 2023 (61 eser), 2024 (26 eser) yayınlanmış olup en fazla makale yayını 2023 yılında olmuştur. En fazla eser veren isimlerin Fahriye Altınay , Gökmen Dağlı ve Zehra Altınay olduğunu görmekteyiz. Yayınlarda en sık kullanılan anahtar sözcüklere bakıldığında 69 tekrar ile Distance Education (uzaktan eğitim), 68 tekrar ile Higher Education (yüksek öğrenim), 53 tekrar ile Covid-19 ifadeleri başı çekmektedir. Alana katkı sağlamak isteyen araştırmacılar, belirli aralıklarla yapılacak bu türden derleme çalışmalar, alana ilgi duyanların bilimsel bir perspektiften ve kapsamlı bir özet üzerinden bilgilendirilmesine hizmet edecektir. Elbette çalışmanın birtakım kısıtları bulunmaktadır. Scopus'da listelenen çalışmaların analiz kapsamında alınması, Türkiye'deki TÜBİTAK Ulakbim ve YÖK Tez Arşivi ile uluslararası alanda WOS Core Collection ve Pubmed gibi veri tabanlarının, çevrimiçi dolanım girmeyen başkaca kaynakların dışlanması çalışmanın en kritik sınırlılıklarıdır. Mevcut çalışmada, Eğitim Yönetimi alanında, yıkıcı etkenler ile beraber popülerlik kazanan kavramlara ve çalışmalara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Education Administration, Scopus, Bibliyometrik Analiz, Vosviewer

Kaynakça

- Dirik, D., Eryılmaz, İ. ve Erhan, T. (2023). Post-truth kavramı üzerine yapılan çalışmaların VOSviewer ile bibliyometrik analizi. Sosyal Mucit Academic Review, 4(2), 164-188. Doi: 10.54733/smar.1271369
- Şimşir, İ. (2021) . Bibliyometri ve Bibliyometrik Analize ilişkin kavramsal çerçeve. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sakarya.

²⁰⁶ Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3638-1901

²⁰⁷ Sorumlu yazar, MED, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID: 0009-0006-0567-6394

Educational Leadership in English Medium Instruction (EMI)

Burcu ALTUN²⁰⁸

Abstract

The global adoption of English Medium Instruction (EMI) in higher education has brought about significant challenges and opportunities for faculty and institutional leaders. While much attention has been given to faculty development, the role of educational leadership in supporting EMI faculty remains underexplored. This study investigates the intersection of EMI faculty needs and leadership practices, examining how leaders design and implement policies to enhance faculty development and improve instructional practices. Employing a qualitative case study approach, the research gathers insights through semi-structured interviews and document analysis. The findings aim to identify effective leadership strategies, address challenges, and propose a framework for aligning institutional goals with faculty needs. This study contributes to the growing EMI literature by emphasizing the critical role of leadership in fostering a collaborative and supportive environment, ultimately enhancing the success of EMI programs in non-English speaking contexts.

Keywords: English Medium Instruction (EMI), higher education, educational leadership, faculty development, instructional practices.

TÜBİTAK

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0002-8564-829X

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme Araçlarının Kullanımına Yönelik Görüşleri

Şeyma ŞENGİL AKAR²⁰⁹

Özet

Eğitim öğretimin önemli bir parçası eğitimde ölçme değerlendirme olarak karşımıza çıkmaktadır. Sınıf öğretmenleri matematikte öğretimde önemli bir yer tutar. Çünkü formal matematikle çocukları ilk tanıştan onlardır. Matematik öğretiminde, öğretmenlerin çoğu başarıyı ölçerken formal yöntemler kullanılır ve bu öğretmenlerin başarıyı hesaplama yapma ile sınırlandırması anlamına gelir. Fakat bu durum erken dönemde çocukların kendisini güvensiz, kaygılı bir duruma sokabilir. Bu yüzden öğretmenlerin, çocukları başarılı-başarısız olarak etiketlemeden farklı (alternatif) ölçme değerlendirme yöntemlerine hakim olması gereklidir. Literatürde iki tip ölçme tanımlanmaktadır, geleneksel ölçme araçları ve tamamlayıcı ölçme araçları. Bu araştırma hizmet öncesi öğretmen adaylarının özellikle matematik eğitiminde kullanılan alternatif ölçme- değerlendirme yaklaşımları hakkında görüşlerini incelemeye amaçlamaktadır. Bu araştırma temelinde İstanbul'da ve Kastamonuda yer alan iki devlet üniversitesinin sınıf öğretmenliği programında yer alan dördüncü sınıf öğretmen adaylarının önce yazılı daha sonra görüşme yoluyla görüşleri alınmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji desenindedir. Bu görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile belirlenerek kodlanmıştır. Literatürde iki tip ölçme tanımlanmaktadır, geleneksel ölçme araçları ve tamamlayıcı ölçme araçları. Öğretmen adaylarının geleneksel ölçme araçlarından en çok yazılı sınav ve çoktan seçmeli sınav üzerinde durduğu, tamamlayıcı ölçme araçlarından ise, proje ödevlerinin ön plana çıkardığı görülmüştür. Portfolyo dosyası ve akran ve özdeğerlendirme araçlarına nadiren değindikleri görülmüştür. İki devlet üniversitesindeki öğretmen adaylarının matematik dersine yönelik ölçme değerlendirme araçları tercihlerinin farklılaştığı görülmektedir. Bunun aldıkları eğitimden kaynaklandığını söylemek mümkün olabilir.

Anahtar Kelimeler: Matematik eğitimi, ölçme, değerlendirme, alternatif ölçme araçları, geleneksel ölçme, tamamlayıcı ölçme

²⁰⁹ Dr. Öğr.,Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü.

Yönetici ve Öğretmenlerin Gözünden Liselerde Öğrenci Disiplin Sorunlarının Yönetimi

Pınar YENGİN SARP KAYA²¹⁰, Mustafa ÇETİN²¹¹, Orhan BAYRAKTAR²¹²

Özet

Okul disiplini, okulun amaçlarına ulaşması için gereken düzenlemelerin yapılması, kuralların belirlenmesi ve tüm okul bileşenlerinin bu düzenlemelere ve kurallara uyması anlamına gelir. Öncelikle öğrenci gelişimini amaçlayan bu düzenleme ve kuralların öğrencilerce içselleştirilemediği durumlarda tüm önleyici çabalara karşın çeşitli düzeyde sorunlar ortaya çıkar. Sorunlar çoğu zaman küçük müdahalelerle çözülebilirken bazen okul disiplin kuruluna taşınır. Bu çalışmada, liselerde okul disiplin kurullarına yansıyan öğrenci disiplin sorunlarının yönetim süreçlerini, öğretmen ve yönetici görüşlerinden yararlanarak incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilime göre desenlenmiştir. Çalışma grubu, Aydın ilindeki 12 katılımcı (3 yönetici, 2 rehber öğretmen, 7 öğretmen) ile yürütülmüş; veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yapılan yüz yüze görüşmelerden elde edilmiştir. Verilerin analizinden MAXQDA nitel veri analiz programından yararlanılmış ve tematik analiz yapılmıştır. Araştırmanın bulguları, öğrenci disiplin sorunlarının çok boyutlu olduğunu ve bu sorunların yönetiminde önleyici, düzeltici ve destekleyici yaklaşımların izlendiğini göstermiştir. Ahlakî sorunlar, sosyal ve etkileşimsel sorunlar, öz denetim ve kurala uyma, teknoloji ve madde kullanımı, okula fiziksel zarar verme kategorilerinde toplanan sorunların yönetim sürecini kolaylaştıran ve zorlaştıran etmenler belirlenmiş ve katılımcıların öğrenci disiplin sürecine ilişkin önerileri değerlendirilmiştir. Disiplin süreçlerinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için disiplin kurullarının iş birliği içinde çalışması, rehberlik servislerinin aktif rol alması ve yönetmeliklerin adil bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Araştırma sonuçları, disiplin yönetiminde adil, öğrenci merkezli ve yapıcı yaklaşımların tercih edilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: disiplin sorunu, disiplin sorunlarının yönetimi, disiplin kurulu, okul disiplini, istenmeyen davranış

²¹⁰ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8379-7083

²¹¹ Sorumlu Yazar, Doktora Öğrencisi, Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, e-mail: ORCID: 0000-0001-8219-4678

²¹² Doktora Öğrencisi, Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, e-mail: ORCID: 0009-0005-0423-8811

9. Sınıf Matematik Ders Kitaplarındaki Analogilerin Karşılaştırılması: 2005 ve 2013 Öğretim Programı

Serkan COŞTU²¹³

Özet

Bu çalışma kapsamında 2005 ve 2013 öğretim programları temelinde hazırlanan ve okullarda okutulan MEB'e ait 9. Sınıf ders kitaplarında yer alan analogilerin konu kapsamı, kullanım yerleri ve analogi türleri niteliksel ve niceliksel olarak araştırılmıştır. Bu çalışma her iki öğretim programında yer alan analogilerin sınıflandırması ve karşılaştırmasını yaparak ders kitaplarındaki analogiler ile ilgili değerlendirme yaparak bu konuda önerilerde bulunmak açısından literatüre önemli katkı yapmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda 2005 öğretim programına dayalı olarak hazırlanan 9. Sınıf ders kitaplarında analogi kullanımı en çok fonksiyonlar konusunda giriş kısımlarında kullanıldığı görülmektedir. En çok resimsel-sözel olmak üzere basit ve resimsel analogilerin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Genel olarak bakıldığında; analogilerin eksik olduğu ve düzenlenmesi gerektiği anlaşılmış olup bu eksikliklerin giderilebilmesi için önerilerde bulunulmuştur. 2013 öğretim programına dayalı olarak hazırlanan 9. Sınıf ders kitaplarında ise analogi kullanımı en çok üçgenlerde eşlik ve benzerlik, fonksiyonlar, dik üçgen ve trigonometri, üçgenin alanı, vektörler ve kümeler konusunda sadece giriş kısmında kullanıldığı görülmektedir. En çok resimsel-sözel olmak üzere sözel ve yapısal analogilerin de kullanıldığı anlaşılmaktadır. Fakat kullanılan analogilerin daha çok görsel olarak eksiklikleri olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte görsel ve sözel açıklamalarda problemler olduğu ve resimler ile sözel açıklamalar arasında bağlantı bulunmadığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan analogilerin bu eksiklerine rağmen oldukça farklı konularda ele alındığı ve kabul edilebilir nitelikte olduğu düşünülmektedir. Her iki ders kitabı karşılaştırıldığında konu bazında analogilerde benzerlikler bulunsun da 2013 ders kitabında özellikle geometri konularında 2005 ders kitabına kıyasla daha fazla analogi kullanılmıştır. Ayrıca 2013 ders kitabındaki analogiler, soyut kavramların somutlaştırılması ve günlük yaşamla ilişkilendirilmesi açısından daha nitelikli görülmektedir. Bunun yanı sıra 2013 ders kitabında, 2005'te yer almayan sözel analogilere yer verilmiştir. Ancak 2005 ders kitabında bulunan bazı resimsel analogilere 2013 kitabında rastlanmamıştır. Dahası her iki kitapta da resimsel-sözel analogiler sayıca fazla olmasına rağmen, 2005 ders kitabında analogilerin giriş kısmı dışında uygulama amaçlı da kullanılması, daha fazla çeşitlilik sunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Matematik Öğretim Programı, Matematik Ders Kitabı, Matematiksel Modelleme, Analogiksel Modelleme, Analogi.

²¹³ Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi ABD., ORCID:0000-0002-0182-0735

ARTSTEPS Uygulaması ile Geliştirilen Sanal Matematik Müzesi Hakkında Katılımcı Görüşleri²¹⁴

Serkan COŞTU²¹⁵, Elif YÜCEEL²¹⁶

Özet

Bu çalışma kapsamında müze ve sanal müzelerin karşılaştırılması; müze eğitimi ve matematik öğrenme ortamlarında müzelerin kullanımı; sanal matematik müzesinde yer alan materyaller ve sanal müzenin tasarımsal özelliklerinin yanı sıra sanal müze gezisi ile ilgili deneyimlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Alan taraması (survey) yaklaşımıyla ele alınan çalışmadan elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Gelişigüzel örnekleme yaklaşımıyla 27 kadın (%69,2) ve 12 erkek (%30,8) olmak üzere 14 farklı üniversiteden toplam 39 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda 29 kişinin (%74,4) daha önce Kars Peynir Müzesi, Sivas Şehir Müzesi ve Efes Antik kenti gibi müzeleri ziyaret ettiği ortaya çıkmıştır. Az sayıda katılımcının (7 kişi %17,9) okul dışı öğrenme ortamları ve MEB tarafından verilen müze eğitimi dersini aldığı anlaşılmaktadır. 20 kişinin (%51,3) daha önce Oyuncak Müzesi, Thales Matematik Müzesi, Sanal Topkapı Müzesi gibi sanal müzeleri gezdiği ortaya çıkmıştır. Tasarlanan sanal matematik müzesinin içerik açısından (%76,91), eğitsel açıdan (%64,1), kullanım kolaylığı açısından (%71,78) ve tasarım açısından (%69,22) olumlu olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Bazı katılımcılar materyallerle ilgili açıklamaların eksik olduğunu ve materyallerin daha dikkat çekici bir şekilde hazırlanabileceğini dile getirmişlerdir. Sanal matematik müzesinde materyal kullanımının kolay erişim ve ekonomiklik açısından avantajlı olduğundan bahsedilirken dezavantaj olarak daha az gerçekçi olması, daha az duyu organına hitap etmesi ve 3B olmamasına vurgu yapılmıştır. Sanal müzelerin zaman tasarrufu, kolay ulaşılabilirlik, ekonomiklik ve hijyen açısından avantajlı olmasına rağmen öğreticilik, gerçeklik hissi, duyu organına hitap etme açısından dezavantajlı olduğu dile getirilmiştir. Ayrıca sanal müzelerin matematik derslerinde matematik tarihi, günlük hayat ve matematikle ilişkilendirme, 3B geometrik cisimlerin öğretimi, somutlaştırma, pekiştirme, dikkat çekme, materyal sunumu için kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müze Eğitimi, Matematik Eğitimi, Materyal Geliştirme Dersi, ARTSTEPS, Sanal Matematik Müzesi, Öğretmen, Öğretmen Adayı, Akademisyen.

²¹⁴ "Materyal Geliştirme" dersi kapsamında geliştirilen materyaller kullanılarak araştırmacı tarafından yürütülen "Topluma Hizmet Uygulamaları" dersi kapsamında Sanal Matematik Müzesi geliştirilmiştir. Daha sonra Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi bünyesinde yürütülen bir etkinlik sonrasında elde edilen veriler kullanılarak üretilmiştir.

²¹⁵ Sorumlu Yazar, Dr. Öğr.Üyesi, Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi ABD., ORCID: 0000-0002-0182-0735

²¹⁶ Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi ABD., ORCID: 0009-0007-5883-973X

Eğitim Programları ve Öğretim

Yüksek Lisans Tezlerinin Meta-Değerlendirmesi ²¹⁷

Hakime Nihan KAPLAN²¹⁸, Meltem Yalın Uçar²¹⁹

Özet

Bu araştırma, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilmiş olan yüksek lisans tezlerinin meta değerlendirmesini yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Meta değerlendirme, 2015-2019 yılları arasında eğitim programlarının, "Hedef, İçerik, Öğrenme ve Öğretme Süreçleri ile Değerlendirme" öğelerini kapsayan Yüksek lisans tezlerinin meta değerlendirilmesini kapsamıştır. Araştırma, meta değerlendirme yöntemi ve doküman analizi tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya, amaçlı örnekleme sonucunda, 2015-2019 yılları arasında gerçekleştirilmiş olan 22 yüksek lisans tezi dâhil edilmiştir. Söz konusu olan bu 22 yüksek lisans tezinin meta-değerlendirmesi, Scriven'in (2013) kontrol listesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kontrol Listesi, "Ön hazırlık, Temeller, Alt Değerlendirmeler ve Sonuçlar" olmak üzere dört (4) basamak ve 17 standarttan oluşan beşli likert tipinde bir Meta-Değerlendirme aracıdır. Araştırmanın problemi ve alt problemleri, söz konusu kontrol listesine göre belirlenmiş ve meta değerlendirme bu sisteme göre gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen tezlerin meta değerlendirmesi, her bir uzmana üç tez düşecek şekilde, yedi alan uzmanının görüşü alınarak gerçekleştirilmiştir. Toplam puanı 85 olan Scriven'in meta değerlendirme kontrol listesine göre değerlendirilen 22 tezin ortalama puanı 58,39 olarak elde edilmiştir. Dolayısıyla, söz konusu tezlerin meta değerlendirmesi, "çok iyi" derece ile sonuçlanmıştır. Yine kontrol listesinin her bir basamağı için yapılan meta değerlendirme sonuçlarına göre "Ön hazırlık" basamağı toplam puanı olan 15 üzerinden, 10,04; "Temeller" basamağı toplam puanı olan 25 üzerinden, 17,59; "Alt Değerlendirmeler" basamağı toplam puanı olan 25 üzerinden, 16,90 iken; "Sonuçlar" basamağı toplam puanı olan 20 puan üzerinden ise 13,86 puan elde edilmiştir. Yirmi iki tezin toplam puanına göre yapılan değerlendirmenin " çok iyi" düzeyde sonuçlanmasının yanında, "orta" ve "ortanın altında" kalan sınırlı sayıda tezin olduğu da gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, kontrol listesi, meta değerlendirme, yüksek lisans tezleri

²¹⁷ Çalışma, 2023-24 Eğitim-Öğretim Yılı tezli yüksek lisans araştırmasından üretilmiştir.

²¹⁸ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9922-0905

²¹⁹ Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes University, ORCID: 0000-0001-9201-3068

Matematikte Başarıya Giden Yol: Türkiye'nin TIMSS 2024 Performansı Üzerine Değişkenlerin Etkisi

Murat ŞAHİN²²⁰, Mehmet Kasım ERVA²²¹, Mehtap ŞAHİN³

Özet

Bu çalışma, Türkiye'nin 4. sınıf öğrencilerinin TIMSS 2024 matematik başarı düzeyini etkileyen çeşitli değişkenleri analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, öğrenci başarısını etkileyen ailevi, okul içi, öğretmen ve öğrenci özelliklerini analiz etmekte ve bu değişkenlerin Türkiye'nin uluslararası matematik başarısındaki rolünü irdelemektedir. Literatür taraması, öğrenci başarısının yalnızca bireysel özelliklere değil, aynı zamanda okul kaynakları, öğretmen kalitesi ve aile desteği gibi çevresel faktörlere de bağlı olduğunu göstermektedir. Bu çalışma, TIMSS 2024 verilerini kullanarak Türkiye'nin matematikteki uluslararası başarı seviyesini artırmak için gerekli iyileştirmeleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmada, doküman analizi yöntemi kullanılmakta olup, veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin matematiksel başarılarını etkileyen en önemli değişkenlerin öğretmen nitelikleri, okul ortamı, öğrencinin tutum ve motivasyonu, ayrıca ailenin eğitim desteği olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma, Türkiye'deki eğitim politikalarının geliştirilmesi için önerilerde bulunarak, eğitimde kaliteyi artırmaya yönelik stratejiler geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, öğretmen eğitimi, okul altyapısı ve aile katılımı gibi unsurlara yönelik reformlar önerilmektedir. Sonuçlar, Türkiye'nin eğitim sisteminde yapılacak değişikliklerin öğrencilerin uluslararası başarı düzeylerini daha da artıracaklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: TIMSS 2024, Matematik başarısı, 4. Sınıf

²²⁰ Sorumlu Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0001-8960-5636

²²¹ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0006-9607-3483

³ Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0006-6001-1168

İsveç Eğitim Sistemi ve Türk Eğitim Sistemi İçin Çıkarımlar

Erkan KIRAL²²², Mustafa ÇETİN²²³

Özet

Eğitim sistemi ülkelerin gelişmesinde önemli bir unsurdur. Eğitimde meydana gelen olumlu değişimler sosyal alandan ekonomik alana pek çok alanda da olumlu etkiler meydana getirmektedir. Ülkeler eğitimde yaptıkları reformlarla bu olumlu etkiyi tüm alanlara yaymak için çabalamaktadır. 2015 yılında itibaren İsveç'te eğitimde yaptığı reformlarla uluslararası sınavlarda 2000 yıllarındaki başarısını tekrar yakalamak için çabalamış ve görece bu çabasından da olumlu sonuçlar almıştır. 2012 yılında OECD ülkeleri arasında Türkiye ile birlikte son sıralarda yer almakta iken aldığı önlemlerle 2022 yılında OECD ülkeleri arasında önemli bir yükseliş yakalamış görünmektedir. İsveç'in eğitimdeki bu başarısı araştırılmaya değer bir konu olduğu düşünülmüştür. Bu nedenle çalışmada İsveç eğitim sistemi genel özellikleri, yapısı, süreci, finansmanı ve denetim boyutlarında incelenmiş, Türk eğitim sistemi ile karşılaştırılmış ve çıkarımlarda bulunulmuştur. Araştırmada nitel desenlerinden biri olan betimsel tarama kullanılmıştır. Veriler literatüre dayalı olarak yazılı kaynaklardan ve ülkelerin resmi sitelerindeki açıklamalardan elde edilmiştir. Bu iki eğitim sistemine ilişkin; merkeziyetçilik ve yerelleşme, fırsat eşitliği, öğretmen yetiştirme ve atama, disiplin ve devamsızlık, finansman ile denetim ve kalite kontrolü başlıklarında önemli sonuçlara rastlanmıştır. Araştırmada, İsveç'te eğitim sisteminin merkeziyetçilikten yerelleşmeye doğru geçiş yaptığı, fırsat eşitliğine büyük önem verildiği ancak özel okulların artışıyla sosyal ayrışmanın da arttığı, finansmanın büyük ölçüde kamu kaynaklarıyla sağlandığı ve öğrencilere geniş sosyal destekler sunulduğu, öğretmen yetiştirme ve atama süreçlerinin yüksek standartlar taşıdığı, fakat öğretmenlerin sürekli mesleki gelişim zorunluluğu ile karşı karşıya olduğu, okulların denetimi ve eğitim kalitesinin kontrolü merkezi kurumlar ve yerel yönetimler tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. Türkiye ile karşılaştırıldığında, İsveç eğitim sisteminin yerelleşme, öğretmen yetiştirme ve denetim süreçlerinde daha esnek ve etkili olduğu gözlemlenmiştir. İsveç eğitim sisteminin güçlü yönlerinden faydalanarak, Türkiye'de bazı noktalarda yerel yönetimlerin eğitim sürecindeki rolünün artırılması, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerinin desteklenmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için bölgesel farklılıkların göz önünde bulundurulması, dezavantajlı bölgeler için kaynakların artırılması gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, sistem, reform, karşılaştırma.

²²² Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

²²³ Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0001-8219-4678

Almanya Eğitim Sistemi ve Türk Eğitim Sistemi İçin Çıkarımlar

Mustafa ÇETİN²²⁴, Erkan KIRAL²²⁵

Özet

Dünya düzeninde daha iyi bir konuma gelmek için ülkeler toplumlarının geleceğini şekillendiren en önemli unsurlardan biri olan eğitime gereken hassasiyeti göstermekte ve en iyi eğitim sistemini uygulamak istemektedirler. Bu nedenle ülkeler en iyi eğitimin nerede ve nasıl olduğunu ortaya çıkarmak amacı ile farklı ülkelerin eğitim sistemlerini araştırmaktadırlar. Farklı ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırmalı çalışarak, kendi eğitim sistemlerine olan benzerlikleri ya da farklılıkları görmek istemektedir. Böylece kendi sistemlerindeki sorunları gördükleri gibi daha iyi olduğuna inandıkları durumları da sistemlerine adapte edebilmektedirler. Çalışmada Almanya eğitim sisteminin genel özellikleri, yapısı, süreci, finansmanı ve denetiminin incelenmesi, Türkiye'deki eğitim sistemi ile yine aynı boyutlar doğrultusunda karşılaştırılması amaçlanmıştır. Betimsel tarama yöntemi kullanılan çalışmada veriler literatüre dayalı olarak yazılı kaynaklardan ve ülkelerin resmi sitelerindeki açıklamalardan elde edilmiştir. Araştırma sonucunda her iki ülkenin eğitim sistemlerinin benzerliklerden ziyade farklılıklarının daha çok olduğu anlaşılmıştır. Almanya'da mesleki yönlendirmenin erken yaşlarda yapılması, öğretmen adaylarının değerlendirilmesinde farklı yöntemlerin bütüncül bir bakış açısı ile kullanılması, öğrenci yeteneklerine dayalı bir eğitim sistemine sahip olması, eğitim sisteminin farklı okul türlerine ve mesleki eğitim modeline sahip olması, eğitim sisteminin eyalet bazında farklılık göstermesi gibi temel bazı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Almanya'daki federatif yönetim anlayışı bu farklılıkların temel kaynağını oluşturmaktadır. Almanya'daki bu uygulamalardan esinlenerek Türkiye'de de özellikle mesleki yönlendirmenin erken yaşlarda yapılması, öğrenci yeteneklerine dayalı bir eğitim anlayışı benimsenmesi gibi çeşitli uygulamaların Türkiye'de yapılması önerilebilir.

Anahtar Kavramlar: Eğitim, sistem, karşılaştırma.

²²⁴ Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye ORCID: 0000-0001-8219-4678

²²⁵ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

ChatGPT Destekli Asitler ve Bazlar Öğretiminin Öğrencilerin Fen Bilimleri Motivasyonu ve Yapay Zekâ Algılarına Etkisi

Senem ÇOLAK YAZICI²²⁶, Gamze KAYA²²⁷

Özet

Eğitime teknolojinin entegrasyonu hızla ilerlerken, yapay zekâ destekli öğretim yöntemlerine ilişkin araştırmalar sınırlı kalmaktadır. Bu çalışma, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin "Asitler ve Bazlar" konusundaki yapay zekâ destekli öğretimin fen bilimleri dersine ilişkin motivasyonları ve yapay zekâya yönelik metaforik algıları üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilmiş 40 öğrenci ile yürütülmüştür. Deneysel desenli bir çalışma olarak, ön test-son test kontrol gruplu tasarım benimsenmiştir. Nitel veriler, yapay zekâ kavramına ilişkin metafor testi yoluyla toplanmış ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Nicel veriler ise Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği ile elde edilmiş ve SPSS 25 programında analiz edilmiştir. Nitel bulgular, deney grubu öğrencilerinin yapay zekâya ilişkin ön test aşamasında dört, son test aşamasında ise beş farklı kategoride metafor geliştirdiğini ortaya koymuştur. Son testte, yapay zekâ kavramının "teknolojik/robotik" teması altında daha sık benzetildiği tespit edilmiştir. Nicel bulgular, yapay zekâ destekli fen öğretimi ile geleneksel öğretim yöntemi arasında motivasyon puanları açısından anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir ($p>.05$). Ancak deney grubunun son test ortalamalarının kontrol grubuna kıyasla daha yüksek olması, yapay zekâ destekli öğretimin potansiyel motivasyon artırıcı etkisine işaret etmektedir. Çalışma, yapay zekâ destekli öğretim yöntemlerinin öğrenci algıları üzerindeki etkilerini ortaya koyması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, asitler-bazlar, motivasyon, metaforik algı

226 Sorumlu Yazar, Düzce Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2326-8996

227 Düzce Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-7180-6680

Japonya ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi

Erkan KIRAL²²⁸, Ayşe ALTIN²²⁹

Özet

Eğitim, ülkelerin dünyada saygın bir ülke olmak için vazgeçemediği ve vazgeçemeyeceği en önemli unsurdur. Ülkeler vatandaşlarına sundukları eğitim ile dünyada önemli bir yer elde edinebilmektedirler. Bir ülkede eğitiminin niteliği artıkça bunun ülkeye olan katma değeri de artmaktadır. Ülkelerin dünyada ekonomik olarak güç elde etmesi eğitilmiş insanların katma değeri yüksek ürün üretmeleri ile sağlanmaktadır. Ülkeler ekonomik olarak güçlü olabilmek için insanına eğitim alanında ciddi yatırımlar yapmakta ve bunun karşılığını da almaktadırlar. Japonya’da eğitim alanındaki elde ettiği uluslararası sınavlardaki başarılarla, ekonomik alandaki olumlu göstergelerle dünyada adından söz ettiren önemli bir ülke konuma gelmiştir. Japonya’nın eğitim alanındaki bu başarısı rekabetin her alanda kendini hissettirdiği dünyada ülkelerin dikkatini çekmiştir. Japonya’nın başarısının altında yatan eğitim sistemi farklı ülkeler tarafından incelenmiş ve halen de incelenmektedir. Nitekim bu çalışmada da Japonya eğitim sistemi ve Türk eğitim sistemi karşılaştırmalı olarak incelenmiş, farklılık ve benzerlikleri ortaya çıkarılmıştır. Gelişmiş ülke olan Japonya’dan Türkiye’ye gibi gelişmekte olan bir ülkeye, eğitimin daha iyi olabilmesi için çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Çalışmada nitel desenlerinden biri olan betimsel tarama kullanılmıştır. Veriler, literatüre dayalı olarak yazılı kaynaklardan ve ülkelerin resmi internet sitelerindeki açıklamalardan elde edilmiştir. Araştırmada genel olarak Japonya’nın coğrafi, siyasi, sosyal ve ekonomik görünümü hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra her iki ülkenin genel eğitim sistemi, eğitim sisteminin amaçları, yapısı ve süreci incelenmiş ve eğitim sistemleri amaç, yapı ve süreç boyutlarında karşılaştırılmıştır. Araştırma sonunda yönetsel ve örgütsel yapılanma, yönetici seçimi ve yetiştirme, öğretmen yetiştirme, öğretmen maaşları, denetim sistemi ve eğitim-öğretim süreci gibi konularda farklılıkların olduğu ancak eğitim amaçlarının ve finansmanının benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Türk eğitim sistemi için okul yöneticilerine lisansüstü eğitim zorunluluğu getirilmesi, iyi eğitilmiş bireyleri öğretmenliğe çekebilmek için maaşların cazip hale getirilmesi, öğrencilere ücretsiz yemek verilmesi, okullara kitap seçme özgürlüğü verilmesi gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, karşılaştırma, amaç, yapı, süreç.

²²⁸ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

²²⁹ Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-2753-4996

Kolombiya ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi

Ayşe ALTIN²³⁰, Erkan KIRAL²³¹

Özet

Değişen dünya ile birlikte pek çok alanda değişme meydana gelmiş ve gelmeye de devam etmektedir. Görece en fazla değişme gösteren alanlardan biri de eğitimidir. Özellikle dünyada meydana gelen değişme, eğitim sistemlerini oldukça fazla etkilemiştir. Bu değişimlere ayak uyduran ülkeler gelişme gösterirken, değişimin gerisinde kalanlar ise gelişme gösterememektedir. Nitekim ülkelerin uyguladığı eğitim sistemleri ülkelerin gelişmiş, gelişmekte olan ya da gelişmemiş ülke olmalarında oldukça etkili bir unsurdur. Bu nedenle ülkeler gelişme gösterebilmek, rekabet gücünü artırmak için eğitim sistemlerinde değişime gitmek, gelişmiş eğitim sistemlerini imkânları ölçüsünde uygulamak istemektedirler. Ülkeler başarılı ülkelerin eğitim sistemlerini kendi ülkeleri ile kıyaslama yapmak ve çeşitli çıkarımlarda bulunmak için araştırmakta ve karşılaştırma yapmaktadırlar. Bununla birlikte ülkeler, başarısız ülkelerin eğitim sistemlerini de inceleyerek onların da ne durumda olduğunu ortaya çıkarmak için karşılaştırmalı eğitim araştırmaları yapmaktadırlar. Gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerinin incelenmesi ve başarılı oldukları uyarlanabilir uygulamaların örnek alınmasının yanında; gelişmemiş, az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin de gelişmesine engel teşkil eden eğitimsel farklılıklarının incelenmesi içinde bulunan duruma ilişkin çıkarımlar yapmak açısından oldukça önemli hale gelmiştir. Nitekim bu çalışmanın amacı da yapılan 2022 Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sınavında, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkeleri sıralamasında matematik, okuma ve bilim puanlarında ortalamasının altında olan görece başarısız kabul edilen Kolombiya Eğitim Sistemi ile Türk Eğitim Sistemini karşılaştırmalı olarak incelemek, farklılık ve benzerlikleri ortaya çıkarmaktır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan betimsel tarama ile gerçekleştirilmiş, alanyazın taraması sonucu elde edilen veriler incelenmiştir. Araştırmada Kolombiya'nın coğrafi, siyasi, sosyal ve ekonomik görünümü hakkında genel bilgiler verilmiştir. Sonrasında Kolombiya ve Türkiye'nin genel eğitim sistemleri, eğitim sistemlerinin amaçları, yapıları ve süreçleri incelenmiştir. Her iki ülkenin eğitim sistemleri amaç, yapı ve süreç boyutlarında karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Kolombiya eğitim sistemi ile Türk eğitim sisteminin çeşitli yönlerden benzerlikler ve farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Elde edilen bulgulara ilişkin çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, sistem, karşılaştırma, amaç, yapı, süreç.

²³⁰ Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, ayse_abali27@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8219-4678

²³¹ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, erkankiral74@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-1120-7619

X ve Y Kuramları: Okullarda Uygulanabilirliği

Erkan KIRAL²³²

Özet

İnsan; biyolojik, sosyal ve kültürel bir varlıktır. Bu özellikler sebebi ile de insanların beklentileri, tutkuları, ihtirasları, amaçları ve ihtiyaçları birbirinden farklıdır. Bu kadar farklılıkları bulunan insanları bir arada tutmak ve onlara iş yaptırmak kolay değildir. Beklentileri, tutkuları, ihtirasları, amaçları ve ihtiyaçları birbirinden farklı olan insanlara iş yaptırmak sanatı yönetimdir. Yönetimin temel görevlerinin biri örgütü oluşturan bireylerin amaçları ile örgütün amaçlarının etkin ve verimli bir şekilde uyumlaştırmaktır. Farklı kişiliğe, geçmişe, aile ortamına sahip olan bireyleri bir araya getirerek örgütün amaçları için birleştirmek kolay değildir. Bunun için yöneticilerde bilgi, beceri, iletişim, empati, kıvrak zeka ve benzeri gibi meziyetlerin bulunması gerekmektedir. Yönetim ve yöneticinin yeterliliği örgütsel amaçların gerçekleşmesinde önemi her geçen gün gittikçe artan bir konu haline gelmiştir. Nitekim geçmişten bugüne yönetim ve yönetici konusu belki de en çok incelenen gelen konuların başında gelmektedir. Klasik kuramın guruları olan Taylor, Weber ve Fayol insanı robot insan-makine insan olarak tanımlarken; buna karşıt olarak ortaya çıkan yaklaşımda yani neoklasik yaklaşımda ise insanın bir makine olmadığı belirtilmiştir. Bu yaklaşımda insanın ilişkileri ve sosyo-psikolojik durumu ön plana çıkmıştır. Klasik yönetim anlayışını benimseyen yöneticiler otokratik ve kuralcı bir yönetim tavrı sergilerken; neoklasik anlayışı benimseyen yöneticiler ise daha demokratik, insanı ve duygularını hesaba katan, daha esnek ve katılımcı bir yönetim tavrı sergilemektedirler. Tabii ki her iki tarafında görece olumlu ve olumsuz tarafları olduğu bir gerçektir. Hangi yönetim anlayışının daha başarılı olduğunu söylemek görece zordur. McGregor her iki kuramı incelemiş ve sonunda yöneticilerin astlara bakışını bir birine zıt iki kutupta toplamıştır. McGregor bu kutuplardan birine X kuramı diğerine ise Y kuramı adını vermiştir. Bu çalışmada her iki kuram literatüre dayalı olarak incelenmiş, bu kuramların okullarda uygulanabilirliği tartışılmış ve öneriler sunulmuştur. Betimsel tarama yöntemi kullanılan çalışmada veriler literatüre dayalı olarak yazılı kaynaklardan elde edilerek incelenmiştir. X ve Y Kuramlarının okullarda uygulanabilirliği literatüre dayalı olarak; güven, denetleme, karara ve yönetime katılma, işi sevme, sorumluluk ve güdüleme boyutlarında ortaya konulmuştur. Araştırma sonucunda Y kuramının okul yönetiminde uygulanabilirliği daha yüksek olduğu ancak sadece Y kuramının varsayımları doğrultusunda okul yönetiminin de mümkün olmadığı tespit edilmiştir. Okul yöneticilerinin okulu bazen X kuramının varsayımları doğrultusunda da yönetmesi gerektiği önerilmiştir. Sonuç olarak her iki kuram okul yönetiminde birbirini tamamlayan bir bütün olarak kullanılabilir.

Anahtar Kavramlar: Okul, yönetici, kuram, uygulama.

²³² Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

Avustralya Eğitim Sistemi ve Türk Eğitim Sistemi İçin Çıkarımlar

Vildan GİDER²³³, Erkan KIRAL²³⁴

Özet

Ülkeler dünyada ekonomik olarak rekabet edebilmenin en iyi yolu olarak eğitimi görmüşler ve eğitime yatırım yapmışlardır. Bu yatırımın sonuçları geç olsa da nihayetinde en yüksek çıktıları vermektedir. Ülkeler bu çıktılardan daha iyi faydalanabilmek adına eğitim sistemlerini en iyi hale getirmek için çabalamaktadırlar. Ülkelerin eğitim sistemi ne kadar iyi olursa rekabet gücü de o oranda artmaktadır. Bu nedenle ülkeler eğitim sistemlerini geliştirmek için kendi ülkelerinin dışındaki ülkelerin eğitim sistemlerini bilmek ve iyi olan uygulamaları kendi sistemlerine adapte etmek istemektedir. Bunun içinde kendi sistemleri ile farklı ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırmaya dayalı araştırmalar yapmaktadırlar. Bu çalışmada Avustralya'nın genel özellikleri; eğitim sistemi, amacı, yapısı ve süreci incelenmiş, Türk eğitim sistemi ile karşılaştırılmış ve çıkarımlarda bulunulmuştur. Araştırmada nitel deseni olan betimsel tarama kullanılmıştır. Araştırma verileri literatüre dayalı olarak yazılı kaynaklardan ve ülkelerin resmi sitelerindeki açıklamalardan elde edilmiştir. Araştırma sonucunda iki ülke; eğitimden sorumlu birim, eğitim dili, zorunlu eğitim süresi, eğitim finansmanı, okul yöneticisi görevlendirme, öğretmen seçimi, öğrencilerin eğitim kademesindeki süresi, öğrencilere verilen temel derslere ilişkin karşılaştırılmıştır. Avustralya'nın yerelleşme odaklı yapısının esneklik sağladığı, öğretmen yetiştirme ve yöneticilikte uluslararası standartları benimsediği; Türkiye'de ise merkezi müfredat ve yönetim anlayışının standartlaşmayı sağlarken yerel ihtiyaçlara duyarlılığı sınırlandığı, zorunlu eğitimin 12 yıl olduğu gibi çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak Türkiye'nin eğitimde yerelleşme politikalarını güçlendirmesi, öğretmen ve yöneticilere yönelik nitelikli mesleki gelişim programları oluşturması ve finansman çeşitliliğini artırması gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, sistem, reform, karşılaştırma.

²³³ Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0630-1130

²³⁴ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

Hong Kong ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Erkan KIRAL²³⁵, Vildan GİDER²³⁶

Özet

Eğitim, insanların daha iyi bir yaşam sürmesi için ekmek ve sudan sonra en temel ihtiyaçtır. Bu gerçeği fark eden ülkeler vatandaşlarının eğitimi için ne gerekiyorsa yapmakta ve eğitime gereken önemi vermektedirler. Ülkeler nitelikli eğitim vasıtası ile daha nitelikli bireyler yetiştirerek ülkenin ekonomisini daha iyi noktalara getirebilmektedirler. Nitekim Asya kaplanları olarak bilinen Tayvan, Singapur, Hong Kong ve Güney Kore eğitime yaptıkları yatırımlarla görece çok iyi yere gelmişlerdir. Bu ülkeler gerek ekonomik alanda gerekse eğitim alanındaki başarıları ile adından söz ettiren ülkelerdir. Özellikle özel idari bölge statüsüne sahip, şehir devleti olan Hong Kong kendine özgü eğitim sistemi, uluslararası sınavlardaki başarılarıyla önemli bir ülke konuma gelmiştir. Hong Kong, eğitimde uluslararası başarısı, öğrenci merkezli yaklaşımı, çok dilli müfredatı ve güçlü devlet desteğiyle dikkat çeken bir eğitim sistemine sahiptir. Bu nedenle farklı ülkeler Hong Kong eğitim sistemi karşılaştırmalı olarak incelemekte ve iyi örnekleri kendi eğitim sistemlerine uyarlamaktadırlar. Nitekim bu çalışmada Hong Kong eğitim sistemi ve Türk eğitim sistemi karşılaştırmalı olarak incelenmiş, farklılıkları ve benzerlikleri ortaya çıkarılmıştır. Böylece Türkiye'nin eğitim politikalarına yönelik somut öneriler geliştirilmesi hedeflenmiştir. Çalışmada nitel desenlerinden betimsel tarama kullanılmıştır. Veriler, literatüre dayalı olarak yazılı kaynaklardan ve ülkelerin resmi internet sitelerindeki açıklamalardan elde edilmiştir. Araştırmada Hong Kong'un coğrafi, siyasi, sosyal ve ekonomik görünümü hakkında genel bilgiler verilmiştir. Sonrasında Hong Kong ve Türkiye'nin genel eğitim sistemleri, eğitim sistemlerinin amaçları, yapıları ve süreçleri incelenmiştir. Ülkelerin eğitim sistemleri amaç, yapı ve süreç boyutlarında karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Hong Kong eğitim sistemi ile Türk eğitim sisteminin çeşitli yönlerden benzerlikler ve farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Hong Kong'un öğrenci merkezli müfredat anlayışına sahip olması, üç dilli eğitim politikası uygulaması ve öğretmen yetiştirme programlarının eğitimde yüksek performansı dayalı olması gibi farklılıklara ve eğitim dönemlerinin aynı olması, merkezi sınav sistemine sahip olması gibi benzerliklere sahip olduğu bulunmuştur. Türkiye için eğitimde yerleşme politikalarının güçlendirilmesi, öğretmen ve yönetici eğitiminde uluslararası standartlara uygun programların uygulanması, müfredatta esneklik sağlanması, finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, karşılaştırma, amaç, yapı, süreç.

²³⁵ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1120-7619

²³⁶ Uzm. Öğrt., MEB, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0630-1130

Preparing for Adult English Language Teaching: An Analysis of English Language Teaching Programs in Turkey

Mehmet BİRGÜN²³⁷, Dilek ATEŞ²³⁸

Abstract

English language education in Turkey is provided at many levels of education, from kindergarten to university. English language teachers are generally individuals who have graduated from the ELT, linguistics or English Language and Literature (ELL) departments of faculties of education and have received pedagogical training. These teachers work for the Ministry of National Education (MoNE) or the Council of Higher Education (YÖK). This study aims to examine how well English Language Teaching (ELT) programs in Turkey prepare their graduates to teach English at universities. Although ELT programs generally aim to provide graduates with English language teaching skills at primary and secondary school levels, many graduates teach English to young adults and adults in preparatory programs at universities or vocational schools. This study will assess whether ELT programs are sufficiently preparatory for teaching English at the public and higher education levels. The study plans to analyze the course content of ELT programs and conduct semi-structured interviews with ELT graduates who graduated within the last 10-15 years using criterion sampling. This approach aims to ensure that participants can accurately recall the course content. As a qualitative case study, it will investigate the level of preparation these graduates receive to teach English at universities and reveal the deficiencies in the ELT program. The findings will provide recommendations on the need to add courses focused on university-level English language teaching to the curriculum of ELT programs. In addition, these findings will contribute to discussions on curriculum reform aimed at adapting the program to the various career paths of graduates.

Keywords: ELT, Adults, Andragogy, English Language

¹Corresponding Author Instructor, Aydın Adnan Menderes University, ORCID:0000-0001-6487-3554

²Instructor, Aydın Adnan Menderes University, ORCID:0000-0003-0695-3702

Ortaöğretim Kurumlarında Yaşanan Disiplin Problemleri

Nursel AYSAL²³⁹

Özet

Disiplin, öğrenciye istenilen olumlu davranışların hangisi olduğunu gösterip öğretmek, kendisinden beklenen davranışı içselleştirmesini sağlamak olarak tanımlanmaktadır. Eğitim örgütlerinin amaçlarını gerçekleştirmesindeki önemli engellerden biri olarak kabul edilen okulda yaşanan disiplin sorunları ortaöğretim düzeyinde incelenmesi özellikle uygulayıcılara yol göstermesi bakımından önemli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim kurumlarında yaşanan disiplin sorunlarının incelenmesidir. Bu kapsamda nitel araştırma, doküman incelemesi yöntemiyle 2000 – 2023 yılları arasında ortaöğretimde yaşanan disiplin sorunları ile ilgili ulusal ve uluslararası çalışmalar taranmıştır. Araştırma bulgularına göre; disiplin sorunlarının genellikle aileden kaynaklandığı görülmektedir. Öğrencilerin okulda istenmeyen öğrenci davranışlarını önlemek ve öğrenci disiplin sorunlarını en aza indirmek için öğretmen, öğrenci ve aile iş birliğinin sağlanmasının disiplin sorunlarının çözümünde etkili olduğu anlaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre okullarda öğrenci, öğretmen ve ailelere rehberlik çalışmalarıyla desteklenmeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul, okul yönetimi, disiplin sorunları, ortaöğretim

²³⁹ Blm.Uzm., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.

Öğretmenlerin Açık Uçlu Sınav Tekniğine Yönelik Görüşleri ²⁴⁰

Meltem Yalın UÇAR²⁴¹, Saniye BEKDEMİR²⁴²

Özet

Bu araştırmanın amacı, açık uçlu soru tekniğine ilişkin öğretmen görüşlerini incelemek, bu yöntemin uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri belirlemek ve öğrencilerin sosyal beceri davranışlarına etkisini değerlendirmektir. Araştırma, 2024 yılında Aydın ilindeki ortaokullarda görev yapan 237 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiş ve nicel yöntem kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış 20 soruluk görüşme formu aracılığıyla Google Form üzerinden toplanmış; sıklık analizi ile değerlendirilerek gruplandırılmıştır. Araştırma bulguları, öğretmenlerin açık uçlu soru tekniğine olumlu baktığını ve bu yöntemin öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Açık uçlu soruların, çoktan seçmeli sorulara kıyasla öğrenci performansını daha adil değerlendirdiği düşünülmektedir. Bununla birlikte, öğretmenler değerlendirme sürecinde en büyük zorlukların öğrenci cevaplarının çeşitliliği ve değerlendirme kriterlerinde belirsizlikler olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, soru sayısının az olmasının değerlendirmeyi olumsuz etkilediği vurgulanmıştır. Öğretmenler, açık uçlu soruların öğrencilerin özgün düşünme, yaratıcılık ve iletişim becerilerini desteklediğini ifade etmiş, sosyal farkındalık ve öz farkındalık becerilerinde orta düzeyde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Ancak, açık uçlu soruların öğrenci motivasyonunda olumsuz etki yarattığı da gözlemlenmiştir. Araştırma, açık uçlu soru tekniğinin eğitsel faydalarını ve uygulama süreçlerinde karşılaşılan zorlukları ortaya koyarak, eğitim programlarının iyileştirilmesi ve öğretmen eğitimlerinin artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ölçme değerlendirme, açık uçlu soru, çoktan seçmeli soru

²⁴⁰ Çalışma, tezli yüksek lisans araştırmasından üretilmiştir.

²⁴¹ Sorumlu Yazar, Prof.Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, myalinuc@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9922-0905

²⁴² Blm.Uzm., Aydın Adnan Menderes University

Ortaokul Öğrencilerinin Beslenmeye Yönelik Alışkanlık, Tutum, Davranışları ile Besin Etiketi Okuma Durumları

Hülya DEVECİ²⁴³

Özet

Bu araştırmanın amacı 6. Sınıf ortaokul öğrencilerinin beslenmeye yönelik alışkanlık, tutum ve davranışlarını ile günlük besin alışverişlerinde besin etiketlerinde yer alan bilgileri kullanma durumlarının belirlenmesidir. Araştırmada nicel araştırma desenlerinden anlık tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2023-2024 Eğitim Öğretim Bahar Yılı Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki farklı ortaokuldan 6. Sınıfında öğrenim gören 144 kız 132 erkek olmak üzere toplam 276 öğrenci katılmıştır. Araştırmada kullanılacak olan veriler iki anket ve bir kişisel bilgi formu uygulanarak elde edilmiştir. Elde edilen bulgular erkeklerin alışveriş sırasında besin etiketi detaylarına ve bilgilere daha fazla dikkat ettiğini, alışveriş sıklığının da daha yüksek olduğunu göstermiştir. Erkeklerin öğün atlama, dışarıda yemek yeme ve hızlı yemek yeme eğilimlerinin daha belirgin olduğu; kızların ise besin tüketimi konusundaki tutumlarının daha kontrollü olduğunu görülmüştür. Annelerin eğitim düzeyinin, öğrencilerin besin etiketlerini okuma ve değerlendirme davranışlarında belirgin bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Özellikle yüksek eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarının besin etiketlerine daha fazla önem verdiği ve bu bilgileri kullanma eğiliminde olduğu; annelerin eğitim seviyesi arttıkça, çocukların daha sağlıklı beslenme davranışları sergilediği görülmüştür. Babalarının eğitim seviyesinin, öğrencilerin besin etiketlerini kullanma alışkanlıklarını olumlu yönde etkilediği ve bilinçli tüketim davranışlarının gelişmesine katkı sağladığı görülmüştür. Sonuçlar, babaların eğitim seviyesinin öğrencilerin sağlıklı beslenme alışkanlıkları üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermiştir. Çalışma öğrencilerin çoğunun sağlıklı beslenme bilincine sahip olmadığını ve besin etiketi okuma alışkanlığını kazanmadıklarını bu durumların anne ve babanın eğitim seviyesinden etkilendiğini ortaya koymuştur. Öğrencilerin beslenme bilgi düzeylerindeki eksikliklerinin müfredat dahilinde ortaokulda beslenme ile ilgili bilgi verilmemesi ve besin etiketi okuma farkındalığı oluşturulmaması ile ilişkilendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıklı beslenme, beslenme alışkanlıkları, besin etiketi

²⁴³ Savuca Fatma Suat Ortaokulu, ORCID: 0009-0003-7227-7826

Öğretmenlerin Bilişsel Esneklikleri İle Özyeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Serap ERÇELEBİ²⁴⁴, Doç. Dr. Eşef Hakan TOYTOK²⁴⁵

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin bilişsel esneklikleri ile özyeterlilikleri arasındaki ilişkiyi kapsamlı bir şekilde incelemektir. Bu çalışmada, öğretmenlerin bilişsel esneklikleri ile özyeterlilikleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Adıyaman ilinin merkez ilçesinde gerçekleştirilmiştir ve evreni bu ilçede yaşayan 409 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında toplanan veriler, istatistiksel analizler için uygun istatistiki program kullanılarak işlenmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan bulgulara göre cinsiyetin bilişsel esneklik üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı, ancak kadın öğretmenlerin erkeklere göre daha yüksek öz yeterlik düzeylerine anlamlı bir düzeyde sahip olduklarını göstermiştir. Yaş gruplarına göre bilişsel esneklikte anlamlı bir fark bulunmazken, genç öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Branş ve mesleki deneyim süresi ile bilişsel esneklik arasında anlamlı fark bulunmazken, deneyimli öğretmenlerde öz yeterlik algısının azaldığı tespit edilmiştir. Başarı ortalamasının bilişsel esneklikle pozitif yönde bir ilişkinin olduğu, ancak öz yeterlik ile etkili olmadığı, okunan kitap sayısının ise öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeylerinin arttığı görülmüştür. Ayrıca, bilişsel esneklik ve öz yeterlik arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuş, buna göre yüksek öz yeterlik düzeyine sahip öğretmenlerin daha esnek ve etkili bir şekilde uyum sağladıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel esneklik, öz yeterlik, öğretmen

²⁴⁴ Adıyaman MEM, ORCID: 0009-0007-5835-0192

²⁴⁵ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-3638-1901

ICONTE'24

15th International Congress On New Trends In Education

ICONTE 2024 Bildiri Özetleri
Kitabında yer alan tüm bildiriler sözlü
bildiri olarak ICONTE 2024'de ilgili
yazar/lar tarafından sunulmuştur.
ICONTE 2024 Bildiri Özetleri
kitabında yer alan tüm özetlerinin
sorumluluğu ilgili yazar/lara aittir.

All papers in the ICONTE 2024
Abstracts Book were presented as
oral presentations by the relevant
author/s at ICONTE 2024. The
responsibility of all abstracts in the
ICONTE 2024 Abstracts Book
belongs to the relevant author/s.

THANKS
TÜBİTAK

ART EXHIBITION

Printmaking/Painting Exhibition themed "Template Identities and Memory"

Dr. Elçin ÜNAL

Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Some photos from the ICONTE 2024 painting exhibition

TÜBİTAK

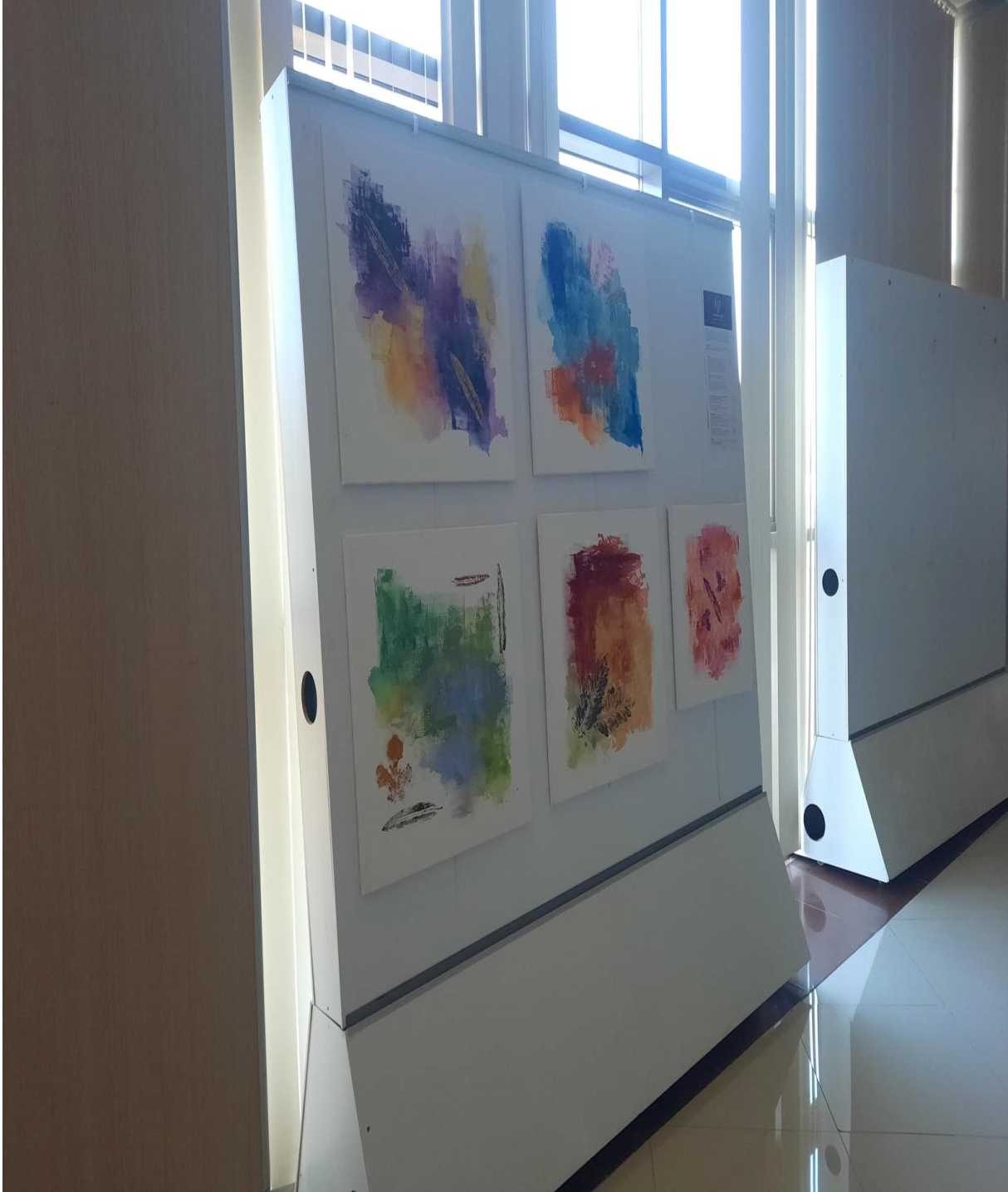

TUBITAK

TUBITAK

SOME PHOTOS FROM ICONTE 2024

TÜBİTAK

IUBI A N

TUBITAK

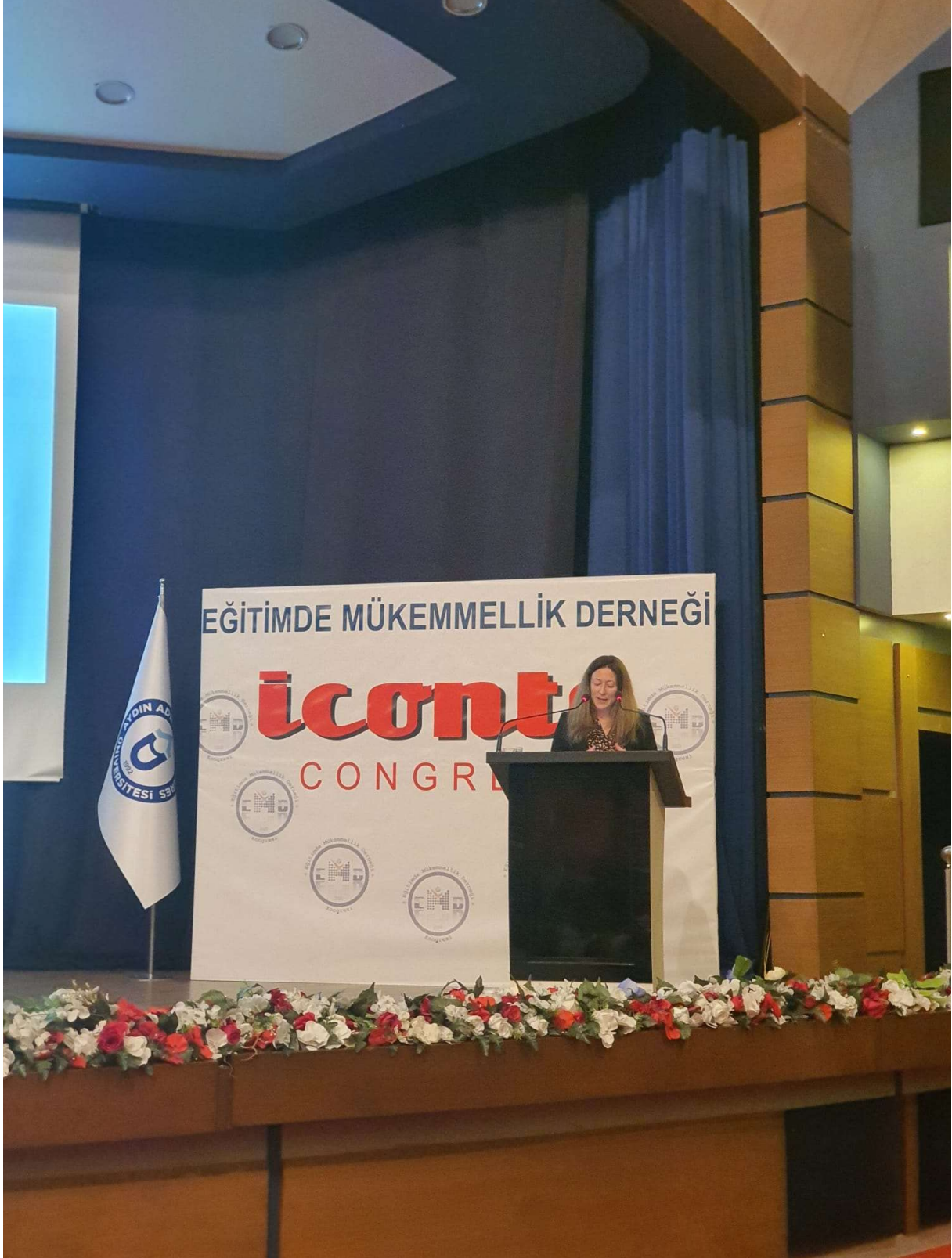
TÜBİTAK

JUDITHAN

TUBITAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TUBITAK

TUBITAK

TUBITAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

15th International Congress on New Trends in Education

13 -15 December

Türkiye

<http://www.iconte.org>

15th International Congress on New Trends in Education

13 -15 December

Türkiye

<http://www.iconte.org>

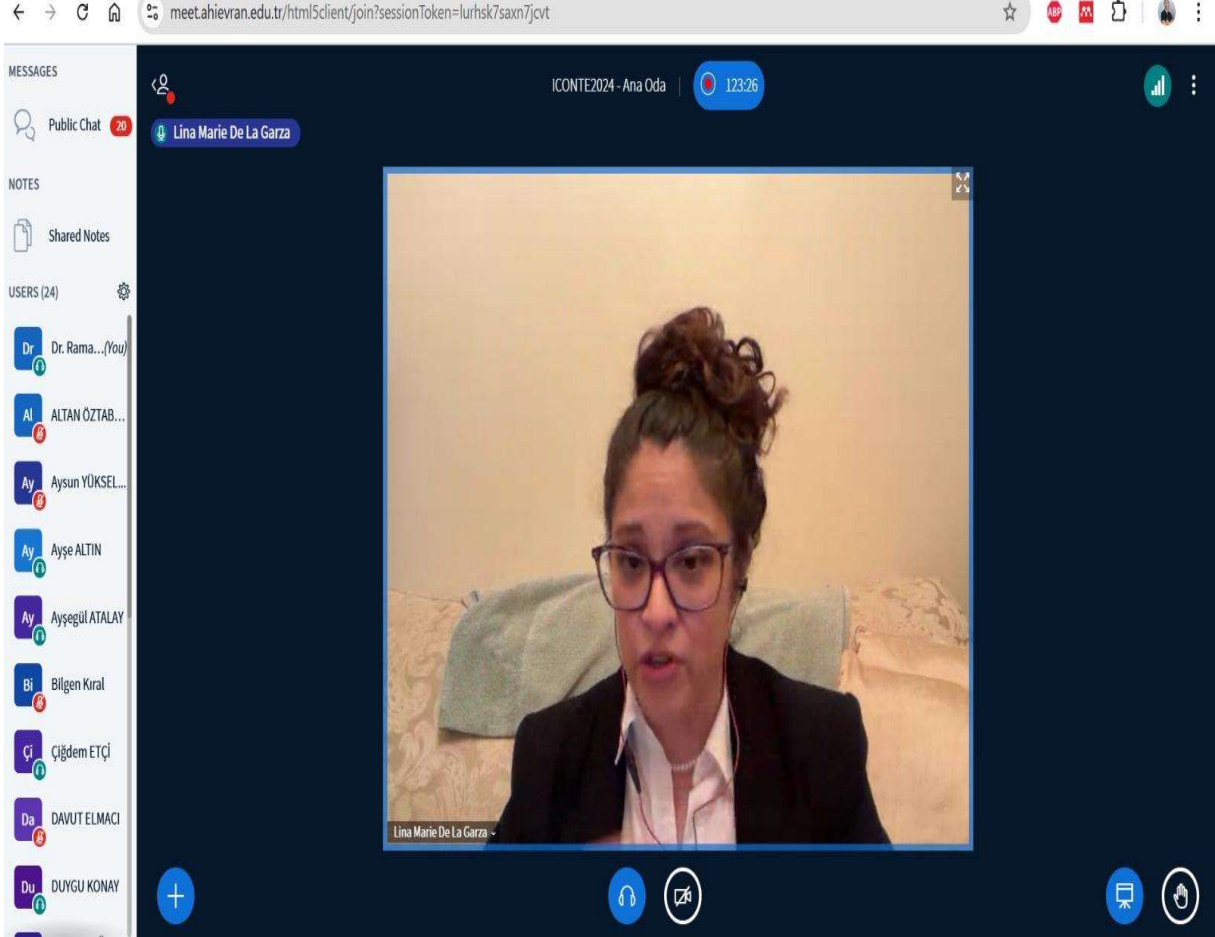
TUBITAK

TUBITAK

TÜBİTAK

TÜBİTAK

MESSAGES

Public Chat

NOTES

Shared Notes

USERS (26)

Ke

Kerim Gündo...

Me

Melissa Pesen

Me

Meltem Çeng...

Mu

Murat Acan

Or

Orhan Bayrak...

Se

Seher Gökçe ...

Sü

Sümeyye Küb...

Yu

Yunus Emre Ö...

Ze

Zeynep Eren

ICONTE2024 - Ana Oda

159:33

Sümeyye Kübra DAGLI

Aysun YÜKSEL BAŞAR

Hasan Özdemir

Orhan Bayraktar

Sümeyye Kübra DAGLI

1. Küresel Ölçekte Eğitimde Yapay Zeka Politikalarının Genel Durumu ve Türkiye ile Karşılaştırılması

Oğretmenler için akran öğrenmesi fırsatları sağlama

Oğretmenleri dijital yeterliğe ulaştırma

Oğretmenlere eğitim seçeneklerinin sunulması

Oğretmenler için inovasyon fırsatları yaratma

Öğrenme ağlarının kurulmasını teşvik etme

Oğretmenlerin çalışmalarını destekleme

Profesyonel öğrenme toplulukları oluşturma

Oğretmen katkılarının takdir etme

Veri güvenliği için rehberlik sağlama

YZ platformları oluşturma

Oğretmenlerin veri okuryazarı olmalarını sağlama

Kaynak ve bilgi paylaşımı

Oğretmenler arasında kaynak, fikir ve tecrübe paylaşımını teşvik etme

Okulların teknolojik öğrenme kaynaklarını birbirleriyle paylaşmasını sağlama

Oğretmenlerin fikirlerini meslektaşlarıyla paylaşmasına olanak sağlama

Oğretmen sendikalarının mesleki eğitim fırsatları sunması

+

TÜBİTAK

236

TÜBİTAK
2020
Congress

ICONTE2024 - Ana Oda 207:52

Dr. Ramazan BAŞARAN

Sümeyye Kübra... Aysun YÜKSEL... Dr. Ramazan BA... ERKAN... Hasan Özdemir... Orhan Bayraktar...

 iconte ULUSLARARASI EĞİTİMDE YENİ YÖNELİMLER KONGRESİ **2024**

**Katılım ve Katkılarınız için
Teşekkür Ederiz**

TÜBİTAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (8)

ER ERKAN KI... (Sen)

CE Cengiz Gündüz...

GA GAMZE KAYA

HÜ Hülya DEVECİ

MU Murat Şahin

SE senem çolak y...

SE Serhan ULUSAN

SE Serkan Coştı

< Genel Sohbet

ICONTE2024 - 2. OturumOdasına Bağlandınız.

KIRSEHIR AHI EVRAN UNIVERSITESI.

Yeni Türkiye'nin Yenilikçi Üniversitesi.

Birisini toplantıya davet etmek için onlara şu bağlantıyı gönderin:
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-gp4-gti-bfk>

Genel Sohbet kullanıcılarına mesaj gönder

ICONTE2024 - 2. Oturum 00:57

senem çolak yazıcı

ERKAN KI...

senem çol...

Serkan Co...

1. Problem Durumu

Araştırma Soruları

1. Araştırma öncesi ve sonrasında ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin fen dersine yönelik motivasyonları nasıl değişmektedir?

2. Araştırma öncesi ve sonrasında deney grubu öğrencilerinin yapay zekâ kavramına ilişkin metaforik algılarında ne tür değişiklikler gözlenmiştir?

3. Deney grubu öğrencilerinin yapay zekâyâ yönelik metaforik algıları, araştırma öncesi ve sonrasında hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?

TÜBİTAK

ICONTTE2024 - Ana Oda 194:48

Hasan Özdemir

3. Öğretmen Eğitimlerinin Yapısı ve İçerikleri

- Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2024-2025 Eylem Planı
<https://www.sanayi.gov.tr>

- HİSAR ve FEYZA projeleri (DOGM)

TUBITAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (24)

Er ERKAN (Sen)

Al ALTAN ÖZTAB...

Ay Aysun YÜKSEL...

Ay Ayşe ALTIN

Ay Ayşegül ATALAY

Bl Bilgen Kırıl

Çl Çiğdem ETÇİ

Da DAVUT ELMACI

Ara - Lake Misurina, Italy

ICONTE2024 - Ana Oda 123.01

Lina Marie De La Garza

PRIORITIZE PROGRAM REDESIGN

Teacher preparation programs need revision to include emerging technologies and their adoption

- Such programs can offer instructional leadership, special education, curriculum and instruction, educational counseling, and educational technology as separate tracks
- Emerging technologies like artificial intelligence need to be included in courses regardless of concentration
- Programs need to prioritize incorporating and teaching future instructional leaders to be aware of and then learn this information

Slayt 5

TÜBİTAK

The screenshot displays the ICONTE2024 - Ana Oda chat interface. On the left, a sidebar lists participants: ERKAN K... (Sen), ALTAN ÖZTAB..., Can GÜLER, efgan kaçar, Ersin ŞANLI, Mehmet ABAGA, Meltem Yalın..., and Meltem YILDI... The main chat window shows a message from Ahmet Bolat (15:31) and a system message about the KIRSEHIR AHI EVRAN UNIVERSITESI. Below this, a message from ERKAN KIRAL (16:58) is visible. The chat window also displays a presentation slide titled 'PROBLEM DURUMU' with a list of bullet points. A bottom bar contains icons for adding participants, voice chat, video chat, and a hand icon. A large, faint 'TÜBİTAK' logo is visible in the background.

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (10)

ERKAN K... (Sen)

ALTAN ÖZTAB...

Can GÜLER

efgan kaçar

Ersin ŞANLI

Mehmet ABAGA

Meltem Yalın ...

Meltem YILDI...

Genel Sohbet

Ahmet Bolat (15:31)

ahmetbolat@hitit.edu.tr

etmeni isteyeceğim.

ICONT2024 - Ana Oda

KIRSEHIR AHI EVRAN UNIVERSITESI.

Yeni Türkiye'nin Yenilikçi Üniversitesi.

Birisini toplantıya davet etmek için onlara şu bağlantıyı gönderin:

<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-sfd-azo-ya0>

ERKAN KIRAL (16:58)

MERHABA ARKADAŞLAR HEPİNİZ HOŞ GELDİNİZ. SAAT 18:00 DA ANA OTURUMDA KAPANIŞIMIZ VAR. BEKLERİZ

Genel Sohbet kullanıcısına mesaj gönder

ICONT2024 - Ana Oda

78:32

Meltem Yalın Uçar

ERKAN KIRAL

Meltem Yalın Uçar

Tahir YILMAZ

PROBLEM DURUMU

Meta Değerlendirme yaparken kullanılan kontrol listesinin faydaları şunlardır:

- Kontrol edilecek önemli bir özellik unutulmaz.
- Değerlendirme süreci tüm paydaşlar tarafından kolayca anlaşılır.
- Bir çok nicel analiz yönteminden (istatistik analiz teori gibi) daha geçerli bir yöntemdir.
- Değerlendirmeyi her boyut için ayrı ve ayrıntılı değerlendirmeye yönlendirdiği için değerlendirme sırasında bir özelliğin olduğundan fazla değer görmesini engeller.
- Ana başlıkların yanı sıra alt standartlar ile değerlendiriciyi tarafsız bakan bir konuma getirir.
- Geçerli

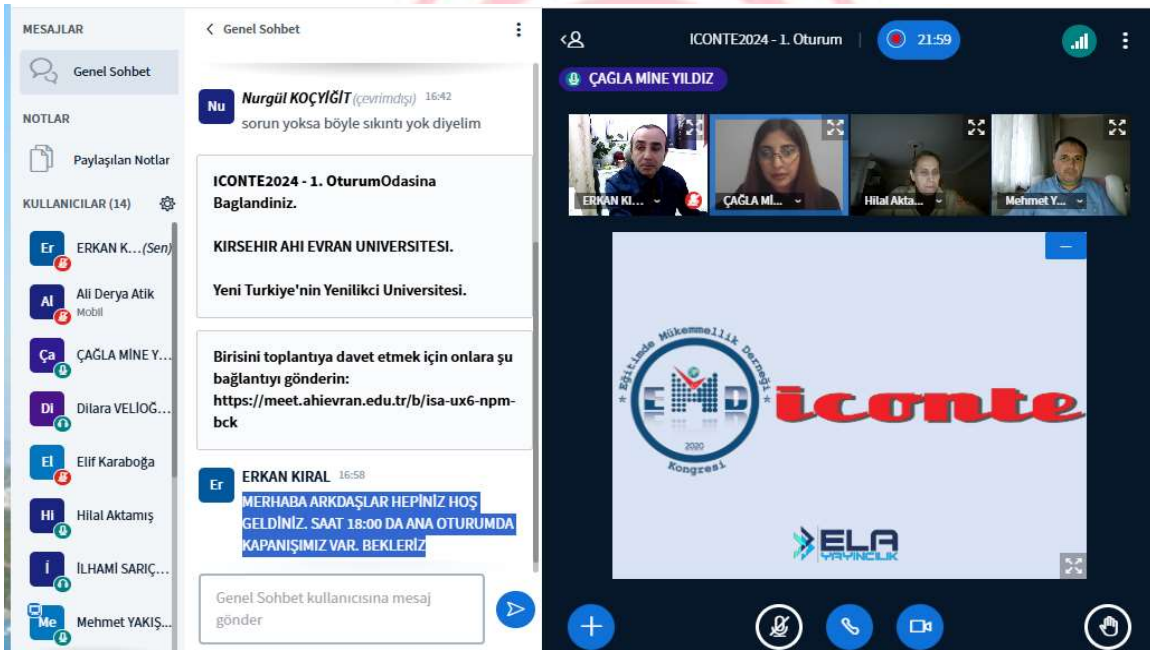
Sesinizi açmak için a tıklayın

15th International Congress on New Trends in Education

13 -15 December

Türkiye

<http://www.iconte.org>

TÜBİTAK

The screenshot displays the mobile application interface for the 5th session of the ICONTE2024 congress. On the left, a sidebar menu includes 'MESAJLAR' (Messages), 'Genel Sohbet' (General Chat), 'NOTLAR' (Notes), 'Paylaşılan Notlar' (Shared Notes), and 'KULLANICILAR (12)' (Users (12)). The main chat area shows a conversation with 'ERKAN KIRAL' at 17:00, discussing the meeting link and the start time. A video call window on the right shows a grid of participants, including Dilek KIRNIK, NURSEL, and others. The video call content displays a slide titled '5. Conclusion' with the following text:

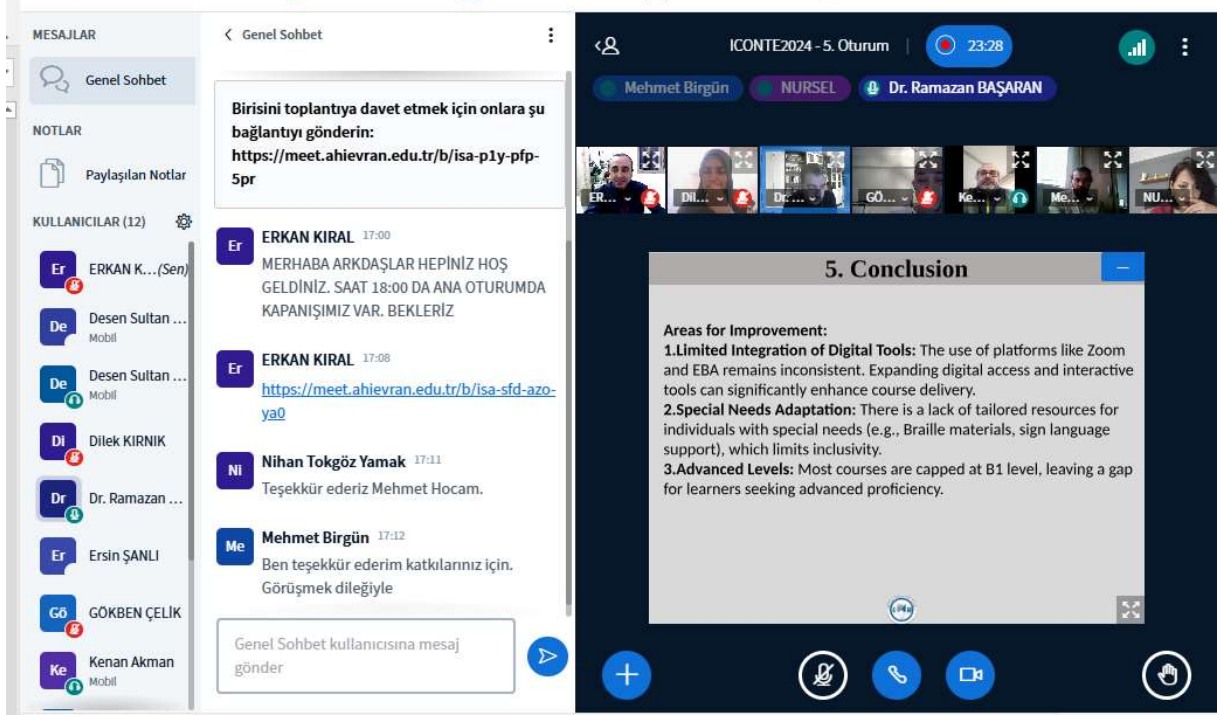
5. Conclusion

Areas for Improvement:

- 1.Limited Integration of Digital Tools:** The use of platforms like Zoom and EBA remains inconsistent. Expanding digital access and interactive tools can significantly enhance course delivery.
- 2.Special Needs Adaptation:** There is a lack of tailored resources for individuals with special needs (e.g., Braille materials, sign language support), which limits inclusivity.
- 3.Advanced Levels:** Most courses are capped at B1 level, leaving a gap for learners seeking advanced proficiency.

TÜBİTAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (12)

ERKAN K... (Sen)

ALTAN ÖZTAB...

Bilgen Kiral

Can GÜLER

efgan kaçar

Ersin ŞANLI

İLHAMİ SARIÇ...

Mehmet ABAGA

< Genel Sohbet

bağlantıyı gönderin:
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-sfd-azo-ya0>

ERKAN KIRAL 16:58
MERHABA ARKADAŞLAR HEPİNİZ HOŞ
GELDİNİZ. SAAT 18:00 DA ANA OTURUMDA
KAPANIŞIMIZ VAR. BEKLERİZ

ERKAN KIRAL 17:07
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-sfd-azo-ya0>

ERKAN KIRAL 17:09
GÖRÜŞMEK ÜZERE...

Can GÜLER 17:23
bizim vardı

Can GÜLER 17:23
Efgan bey sunacak

Genel Sohbet kullanıcısına mesaj
gönder

ICONT2024 - Ana Oda 96:19

Tahir YILMAZ Meltem Yalın Uçar efgan kaçar

ERKAN KI... efgan kaçar Tahir YILM...

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

EĞİTİM PROGRAMLARI ve
ÖĞRETİM YÜKSEK LİSANS
TEZLERİNİN ETKİLİLİĞİ:
META DEĞERLENDİRME

Tez Danışmanı
Prof.Dr.Meltem YALIN
UÇAR

Hakime Nihan KAPLAN
1930901113

+ 🎤 📞 📺 🖱

TÜBİTAK

The image shows a screenshot of a WhatsApp chat interface. On the left, there is a sidebar with a list of contacts and a 'Genel Sohbet' (General Chat) section. The main chat area displays a group chat titled 'Genel Sohbet'. The chat history shows a message from 'Yeni Türkiye'nin Yenilikçi Üniversitesi.' and a link to a meeting: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-ux6-npm-bck>. Below this, there are three messages from 'ERKAN KIRAL' at 16:58, 17:07, and 17:09, each containing a link to a meeting: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-sfd-azo-ya0>. At the bottom, there is a text input field with the placeholder 'Genel Sohbet kullanıcısına mesaj gönder' and a blue send button.

On the right, there is a video call interface. The top bar shows 'ICONTE2024 - 1. Oturum' and a timer '38:13'. Below the bar, there are three video thumbnails of participants: 'ERKAN KI...', 'Hilal Akta...', and 'merve çoban'. Below the thumbnails, there is a section titled '2. Araştırmanın Amacı' (Purpose of the Research). The text in this section reads: 'Çalışma, 9. sınıf meslek lisesi öğrencilerinin "Gerçek Sayıların Üslü Gösterimiyle Yapılan İşlemlere Dair Muhakeme Yapabilme" öğrenme çıktısı temele alınarak MEBİ ve GeoGebra uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. 9.sınıf meslek lisesi öğrencilerinin "Gerçek Sayıların Üslü Sayı Gösterimlerine" ilişkin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına yönelik öğrenci görüşleri nasıldır?'

TÜBİTAK

TÜBİTAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (8)

Er ERKAN KI... (Sen)

Ce Cengiz Gündüz...

Ga GAMZE KAYA

Hü Hülya DEVECİ

Mu Murat Şahin

Se senem çolak y...

Se Serhan ULUSAN

Se Serkan Coştu

< Genel Sohbet

ICONTE2024 - 2. OturumOdasına Bağlandınız.

KIRSEHIR AHI EVRAN UNIVERSITESI.

Yeni Türkiye'nin Yenilikçi Universitesi.

Birisini toplantıya davet etmek için onlara şu bağlantıyı gönderin:
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-gp4-gti-bfk>

Er ERKAN KIRAL 17:07
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-sfd-azo-ya0>

Genel Sohbet kullanıcısına mesaj gönder

ICONTE2024 - 2. Oturum 22:49

Cengiz Gündüzalp

ERKAN KI...

Cengiz Gü...

Serhan UL...

Serkan Co...

3. Yöntem

• Çalışmanın nicel verileri, "Problem Çözme Envanteri" ve "Üstbilişsel Farkındalık Ölçeği" ile nitel verileri ise "Görüşme Formu" ile toplanmıştır.

• Çalışmada ölçekler uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrasında son test olarak uygulanmıştır. Uygulama sonrasında deney grubundaki öğrenciler ile görüşmeler yapılmıştır.

• Çalışmanın araştırma grubu uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir ve çalışmaya toplam 66 öğretmen adayı katılmıştır.

• Çalışmada nicel veriler bağımlı ve bağımsız örneklem t-testi testleri ile analiz edilmiştir. Çalışmanın nitel verilerinin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (8)

Er ERKAN KI... (Sen)

Ce Cengiz Gündüz...

Ga GAMZE KAYA

Hü Hülya DEVECİ

Mu Murat Şahin

Se senem çolak y...

Se Serhan ULUSAN

Se Serkan Coştur

< Genel Sohbet

ICONTE2024 - 2. Oturum Odasına Bağlandınız.

KIRSEHİR AHI EVRAN UNIVERSİTESİ.

Yeni Türkiye'nin Yenilikçi Üniversitesi.

Birisini toplantıya davet etmek için onlara şu bağlantıyı gönderin:
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-gp4-gti-bfk>

Er ERKAN KIRAL 17:07
<https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-sfd-azo-ya0>

Genel Sohbet kullanıcısına mesaj gönder

ICONTE2024 - 2. Oturum 22:49

Cengiz Gündüzalp

ERKAN KI...

Cengiz Gü...

Serhan UL...

Serkan Co...

3. Yöntem

- Çalışmanın nicel verileri, "Problem Çözme Envanteri" ve "Üstbilişsel Farkındalık Ölçeği" ile nitel verileri ise "Görüşme Formu" ile toplanmıştır.
- Çalışmada ölçekler uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrasında son test olarak uygulanmıştır. Uygulama sonrasında deney grubundaki öğrenciler ile görüşmeler yapılmıştır.
- Çalışmanın araştırma grubu uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir ve çalışmaya toplam 66 öğretmen adayı katılmıştır.
- Çalışmada nicel veriler bağımlı ve bağımsız örneklem t-testi testleri ile analiz edilmiştir. Çalışmanın nitel verilerinin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

TÜBİTAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (12)

ERKAN K... (Sen)

Ayşegül ATALAY

Burcu ALTUN ...

DAVUT ELMACI

Emine DOĞAN

Emre DİNÇER

Ersin ŞANLI

Hilal İstanköyü

Emre DİNÇER

Emre DİNÇER

ERKAN KIRAL

Burcu ALTUN BİR...

Emre DİNÇER

ICONTE2024 - 3. Oturum

49:24

The Edge of Tech

Mapping Israel's Booming Crypto Ecosystem

and thriving amidst recent challenges.

Powered by Caledo

Israel's Crypto Ecosystem Map

CTECH

TÜBİTAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (12)

ERKAN K... (Sen)

ALTAN ÖZTAB...

Bilgen Kırıl

Can GÜLER

efgan kaçar

Ersin ŞANLI

Mehmet ABAGA

Melissa Pesen

Mobil

Genel Sohbet

ERKAN KIRAL 17:09

GÖRÜŞMEK ÜZERE...

Can GÜLER 17:23

bizim vardı

Can GÜLER 17:23

Efgan bey sunacak

Meltem Yalın Uçar 17:37

Erkan hocam, kapanış linki? şu anki aktif link

üzrinden mi?

ERKAN KIRAL 17:37

EVET

Meltem Yalın Uçar 17:37

Tamamdır hocam

Meltem Yalın Uçar 17:39

Teşekkürler, emeğinize sağlık

Genel Sohbet kullanıcısına mesaj

gönder

ICONT2024 - Ana Oda

112:02

efgan kaçar

ERKAN KIRAL

efgan kaçar

Tahir YILMAZ

Zeynep Eren

AYDIN ADNAN MENDERES

UNIVERSİTESİ

2006

iconte

ULUSLARARASI EĞİTİMDE YENİ YÖNELİMLER KONGRESİ

2024

KATILIM VE KATKILARINIZ İÇİN

Teşekkür Ederiz

Can Güler

Efgan Kaçar

MLA

+

🔍

📞

📺

👤

TÜBİTAK

MESAJLAR

Genel Sohbet

NOTLAR

Paylaşılan Notlar

KULLANICILAR (18)

ERKAN K...(Sen)

ALTAN ÖZTAB...

Ayşegül ATALAY

Bilgen Kırıl

DAVUT ELMACI

Dilek KIRNIK

DUYGU KONAY

Emine DOĞAN

Genel Sohbet

Meltem Yalın Uçar 18:04

sizin emeğinizin yanında, benim katkımın lafı olmaz hocamm. Sağolun varolun.

Ayşegül ATALAY 18:06

sizler de öyle

Ayşegül ATALAY 18:06

emeklerinize sağlık

Gökben Çelik (çevrimdışı) 18:07

Ben ilk kez bir kongrede bildiri sunumu yaptım. Program çok güzeldi, sunumlar da ayrıca güzeldi. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Nesrin Özsoy Bür 18:11

Emeklerinize sağlık

Serkan Coştu (çevrimdışı) 18:21

bir bağlantı problemi oldu kusura bakmayın

HEPİMİZİN EMEĞİNE

ICONTE2024 - Ana Oda

155:31

Ramazan BAŞARAN

E...

B...

D...

D...

D...

M...

M...

N...

R...

S...

Z...

AYDIN ADNAN MENDERES
ÜNİVERSİTESİ

iconte
ULUSLARARASI EĞİTİMDE YENİ YÖNELİMLER KONGRESİ
2024

AKINSEYİT AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
2006

Katılım ve Katkılarınız için

Teşekkür Ederiz

Can Güler

Efkan Kaçar

MLA